

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Гуманітарно-правовий факультет

Кафедра прикладної лінгвістики

**Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи**
магістра

на тему: «Дослідження тематичних груп англомовної
лексики в сфері подорожей та туризму. Укладання словника користувача»

ХАІ.703.763Л.035.719Л20.24О ПЗ

Виконала: студентка II курсу магістратури,
групи 763ЛМ

Спеціальність 035 «Філологія»

Освітня програма «Прикладна лінгвістика»

Зіненко Аліна Русланівна

Керівник: канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики
Рижкова В. В.

Рецензент: доктор технічних наук, професор
кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Шаронова Н.В.

Харків – 2024

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет _____ Гуманітарно-правовий _____
(повне найменування)
Кафедра _____ Прикладна лінгвістика _____
(повне найменування)
Рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____
Спеціальність _____ 035 Філологія _____
(код та найменування)
Освітня програма _____ Прикладна лінгвістика _____
(код та найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

В.В. Рижкова

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« 06 » грудня 2024 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зіненко Аліні Русланівні

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема дипломної роботи Дослідження тематичних груп англомовної лексики в сфері подорожей та туризму. Укладання словника користувача

керівник дипломної роботи Рижкова Вікторія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри прикладної лінгвістики

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом Університету від «22» грудня 2024 р. № 1936-УЧ

2. Термін подання студентом кваліфікаційної роботи – «29» листопада 2024р.

3. Вихідні дані до роботи Теоретична частина: ознайомлення з дослідженнями науковців, які вивчали причини появи та розвитку туризму, особливості та способи термінотворення у сфері туризму, а також зв'язок цих термінів між собою, визначення та класифікацію перекладацьких термінів.

Практична частина: дослідження лексико-семантичних відношень між англомовною туристичною лексикою, укладання англо-українського тлумачного словника за тематичними групами на матеріалі відібраного масиву англомовних лексичних одиниць в сфері подорожей та туризму.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розв'язати)

1. Визначити теоретичні основи, що стосуються змістового поняття «термін», «терміносистема», «туризм», «термінологія туризму». 2. Ознайомитися з історичним розвитком сфери туризму та визначити вплив на сучасні тенденції.

3. Виявити типи інновацій у термінології туризму, способи їх утворення.

4. Класифікувати відібрану лексику на тематичні групи. 5. Визначити її способи перекладу. 6. Укласти англо-український словник за тематичними групами.

5. Перелік графічного матеріалу _____

Рисунків – 10, діаграм – 2, таблиць – 3, презентація в Power Point – 14 слайдів.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділи 1-4	Рижкова В.В. – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри прикладної лінгвістики	27.02.2024	28.11.24
Спецчастина	Гелетка М.Л. – кандидат філологічних наук, доцент	27.02.2024	28.11.24

Нормоконтроль _____ В.В. Рижкова « 29 » листопада 2024 р.
(підпис) (ініціали та прізвище)

7. Дата видачі завдання «27» лютого 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів роботи	Підпис керівника
1	Теоретична частина: підібрати матеріал для ознайомлення та провести аналіз щодо визначення причин появи та розвитку туризму; розглянути особливості та способи терміноутворення у сфері туризму, а також зв'язок цих термінів між собою; визначити та класифікувати перекладацькі прийоми.	14 червня 2024	
2	Завершити роботу над теоретичною частиною дослідження. Практична частина: методом суцільної вибірки виділити масив англомовної лексики сфери подорожей та туризму; розподілити його за тематичними групами; запропонувати способи перекладу відібраної лексики; визначити переклад та тлумачення у словниках; на основі цього створити спробу створення словника.	06 вересня 2024	
3	Завершити роботу над практичною частиною дослідження. Спецчастина: укласти англо-український тлумачний словник за тематичними групами на матеріалі відібраного масиву англомовних лексичних одиниць сфери подорожей і туризму.	08 листопада 2024	
4	Підготувати кваліфікаційну роботу магістра в повному обсязі для подання на попередній захист.	15 листопада 2024	

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

А. Р. Зіненко

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____

(підпис)

В.В. Рижкова

(ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	6
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Туризм як основний вид пізнання світу й життєдіяльності людини	11
1.1. Сучасні дослідження туризму як соціокультурного явища	11
1.2. Туризм як ефективний засіб реалізації людських цінностей	20
1.3. Шляхи становлення терміносистеми в сфері туризму	25
ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 1	31
РОЗДІЛ 2. Особливості термінотворення у сфері подорожей та туризму	32
2.1. Загальне поняття терміну та його властивості	32
2.2. Способи термінотворення в українській та англійській мовах	39
2.3. Основні типи термінологічної номінації	46
2.4. Явище синонімії в туристичній терміносистемі	49
2.5. Лексико-семантичні групи термінів туризму	53
ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 2	72
РОЗДІЛ 3. Перекладацькі трансформації, застосовувані у сфері подорожей та туризму	73
3.1. Класифікація перекладацьких трансформацій	73
3.2. Специфіка перекладу термінолексики у сфері подорожей та туризму	80
ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 3	85
РОЗДІЛ 4. Укладання англо-українського тлумачного словника	86
4.1. Вступ укладеного словника	86
4.2. Зміст укладеного словника	87
ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 4	91
ВИСНОВКИ	92
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	95
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	100
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	101
ДОДАТКИ	104

Додаток 1 Список пронумерованої відібраної туристичної лексики за визначеними тематичними групами	104
Додаток 2 Аналіз туристичних термінів за кількістю компонентів та способом перекладу	126
Додаток 3 Англо-український тлумачний словник за тематичними групами сфери туризму та подорожей	157

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ВВП – Валовий внутрішній продукт

ВТО – Всесвітня туристична організація

ЛСГ – лексико-семантична група

ТГ – тематична група

ТС – термін-словосполучення

ВСТУП

Туризм — велика, динамічна та прогресивна галузь, яка впливає на різні сфери людського життя. У наш час туризм є важливим економічним і соціальним явищем сучасного суспільства. Найважливішим чинником будь-якої сфери людської діяльності є комунікація, яка передбачає отримання та передачу певної інформації, яка складається з лексики тієї чи іншої галузі.

Розвиток галузевих словників також сприяє розвитку області, оскільки важко досягти процвітання, коли при спілкуванні із зарубіжними країнами не розумієш їх термінологію. Що стосується туристичної термінології, то вона доволі погано вивчена. Поглиблене вивчення даної галузі є вимогою реалій сьогодення. Тож потреба у дослідженні спеціальної лексики цієї сфери зростає, адже складає більшу частину лексики різних мов, та надалі буде відігравати все більш помітну роль у житті людини.

Аналіз спеціальної наукової літератури з досліджуваної проблематики дозволяє стверджувати, що досі теоретичні питання організації та типологічних особливостей лексики та термінології сфери туризму залишається недостатньо дослідженим. Проте інтерес до мови сфери туризму починає зростати, про що свідчить підготовка цілої низки дисертаційних робіт із названої проблематики.

Актуальність даної теми полягає у тому, що під час різноманітних подорожей туристи стикаються з низкою проблем, пов'язаних з правильним перекладом туристичних термінів. Туризм є дуже популярною сферою, проте майже неможливо знайти зручний, водночас перекладацький та тлумачний словник.

Наукова новизна нашого дослідження передбачає застосування нового методу об'єднання тематичного, перекладацького, тлумачного та ілюстрованого аспектів в одному словнику, що спрощує вивчення туристичної лексики.

Об'єктом дослідження у цій роботі є термінологія туризму, яка отримала відображення у сучасних і вітчизняних лексикографічних виданнях,

підручниках, навчальних посібниках з туризму, а також у сучасному туристичному дискурсі.

Предметом дослідження є лексико-семантичні особливості англomовної термінології сфери туризму та подорожей, основні способи її перекладу українською мовою.

Метою роботи є укладання англо-українського тлумачного словника за тематичними групами на матеріалі відібраного масиву англomовних лексичних одиниць в сфері подорожей та туризму.

Досягнення поставленої мети передбачає рішення наступних **завдань**:

- 1) визначити теоретичні основи дослідження, що стосуються зокрема особливостей розвитку змістового поняття «термін», «терміносистема», «туризм», «термінологія туризму»;
- 2) ознайомитися з історичним розвитком сфери туризму і подорожей та визначити його вплив на сучасні тенденції;
- 3) виявити та проаналізувати різні типи інновацій у сучасній термінології туризму, а також шляхи і способи їх утворення;
- 4) класифікувати відібрану лексику туристичної сфери на тематичні групи;
- 5) визначити основні способи перекладу лексики у сфері туризму;
- 6) укласти англо-український тлумачний словник за тематичними групами.

Для вирішення поставлених завдань у роботі використано такі **методи**: описовий метод, метод словотвірного аналізу, метод суцільної вибірки та метод словникової ідентифікації.

Матеріалами дослідження послужили енциклопедії, тлумачні та перекладні словники, підручники, навчальні посібники з туризму, нові видання та інтернет ресурси, які вивчають питання туристичної сфери. Методом вибірки було виділено 520 термінологічних одиниць сфери туризму, які були розподілені за 13 тематичними групами. Джерелами відбору лексики слугували

посібники Оксфордського університету Р. Уолкера та К. Хардінг “Tourism”, К. Хардінг “Going international english for tourism” та Кембріджського університету Дж. Річардс та Д. Болке “Four Corners”, Ф. О’Хара “Be My Guest”, тлумачні словники П. Колін “Dictionary of Leisure Travel and Tourism” та С. Медлік “Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality”. Частину відібраної лексики було взято з інформаційних джерел мережі Інтернет.

Теоретична значущість нашої дипломної роботи полягає у тому, що дослідження дозволяє поглибити знання про вживання туристичної термінології, класифікує її за тематичними групами, виявляє перекладацькі трансформації даної лексики та уможлиблює (через їх недостатність) створення словника сфери туризму.

Практична значущість цієї роботи полягає у використанні створеного словника фахівцями сфери туризму, спеціалістами з перекладу, працівниками даної сфери та мадрівниками.

Публікації. У 2024 році було опубліковано наступні праці:

1. Зіненко, А. Р. Класифікація англомовної термінології туризму за тематичними групами / А. Р. Зіненко, В. В. Рижкова // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові дослідження: сучасні виклики та майбутні перспективи». – Мюнхен, 18-20 листопада 2024р. : Тези доповідей. – 2024. – С. 515–518.

2. Зіненко, А. Р. Укладання англо-українського тематичного словника сфери подорожей та туризму / А. Р. Зіненко, В. В. Рижкова // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Майбутнє науки: інновації та перспективи». – Стокгольм, 25-27 листопада 2024 р. : Тези доповідей. – 2024. – С. 609–611.

3. Зіненко, А. Р. Специфіка перекладу англомовної термінології сфери туризму та подорожей / А. Р. Зіненко, В. В. Рижкова // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і техніка: виклики,

перспективи та інновації». – Осака, 28-30 листопада 2024 р: Тези доповідей. – 2024. – С. 620–623.

Апробації. У 2024 році результати науково-дослідницької роботи було представлено на наступних конференціях:

1. IV Міжнародна науково-практична конференція «Наукові дослідження: сучасні виклики та майбутні перспективи», 18-20 листопада 2024 р. (активний учасник).

2. I Міжнародна науково-практична конференція «Майбутнє науки: інновації та перспективи» 25-27 листопада 2024 р. (активний учасник).

3. IV Міжнародна науково-практична конференція «Наука і техніка: виклики, перспективи та інновації» 28-30 листопада 2024 р. (активний учасник).

РОЗДІЛ 1. Туризм як основний вид пізнання світу й життєдіяльності людини

1.1. Сучасні дослідження туризму як соціокультурного явища

Перед тим, як приступити до дослідження мови туризму, слід розглянути сутність цієї сфери людської діяльності. Туризм є одним з найважливіших соціальних і економічних явищ у сучасному суспільстві. Проте найскладнішим є те, що дуже важко дати визначення туризму і дослідники ще не дійшли до єдиної думки щодо цього [42, с. 43].

Статистика Всесвітньої туристичної організації (ВТО) свідчить про те, що туристична галузь буде зростати й надалі. За даними ВТО, до 2020 року кількість міжнародних туристичних прибутків у світі сягне 1,5 мільярда. Туристи, у свою чергу, витрачають трильйони доларів подорожуючи країнами, що призводить до значного зростання економічної активності [32, с. 37].

Відомі вчені Бернського університету (Швейцарія) Хунзікер і Крапф запропонували одне з найперших і найточніших визначень поняття «туризм», яке й досі використовують як основу для найважливіших характеристик, що відрізняють його від інших видів діяльності. Вони сформулювали визначення туризму як низки явищ і взаємовідносин, що виникають у результаті подорожей людей до того моменту, поки це не призводить до постійного перебування та отримання будь-якої вигоди. Дане визначення не відноситься до екскурсій, які не передбачають ночівлю, та ділових поїздок, які передбачають отримання доходу, навіть якщо цей дохід не отримують у країні перебування. Згодом базове визначення туризму розширилося. Його по-різному визначають у світлі різних наук і практичної оцінки туризму в різних сферах суспільного життя.

Туризм зазвичай розуміють як форму організації відпочинку або проведення вільного часу. На думку українського географа М. П. Крачило, туризм можна визначити як вид рекреації, активний відпочинок, під час якого

відновлення працездатності поєднується з оздоровчими, пізнавальними, спортивними, культурними та розважальними цілями.

Відповідно до визначення Організації Об'єднаних Націй, туризмом називають активний відпочинок, який сприяє покращенню здоров'я і фізичному розвитку людини, що пов'язаний з переміщенням за межі постійного місця проживання. Туризм також розглядають як вид подорожі, що здійснюється для відпочинку, пізнавальних, ділових, розважальних та спеціалізованих цілей [44, с. 161].

Соціокультурна функція туризму підкреслена у більшості визначень. В останні десятиліття його визначають як систему і форму проведення дозвілля за допомогою туристичних послуг, що поєднує відпочинок з оздоровленням людини, підвищенням її рівня освіти та загальної культури, справляє на неї виховний вплив, а також є ефективним засобом пізнання світу і підвищення культурного рівня особистості.

Чимало дослідників розглядають туризм насамперед як форму міграції населення, яка передбачає тимчасове переміщення людей з однієї місцевості країни в іншу, або з однієї країни в іншу, а також переміщення людей, не пов'язане зі зміною місця проживання або місця роботи [35, с. 4].

Вчені-правознавці підкреслюють правовий аспект і визначають туризм, зокрема міжнародний туризм, як систему подорожей, яка відбувається на основі міжнародних угод і з дотриманням чинних міжнародних звичаїв.

З точки зору економістів, туризм виступає як галузь нематеріальної сфери економіки (індустрія туризму), що обслуговує людей за межами їхнього постійного місця проживання; або як соціально-організована економічна діяльність, що спрямована на виробництво товарів і послуг з метою забезпечення потреб людей за межами їхнього постійного місця проживання.

Згідно з Манільською декларацією світового туризму (Філіппіни, 1980 р.), туризм розглядають як вид активного відпочинку, що представляє собою подорож з метою пізнання певних територій, нових країн, а в деяких країнах

навіть поєднується з елементами спортивних занять. Туризм також визначають як діяльність, яка є важливою в житті націй, оскільки він має безпосередній вплив на соціальну, культурну, освітню та економічну сфери національного життя і на їхні міжнародні відносини.

Саме у статистиці туризму можна знайти його найбільш універсальне та уніфіковане визначення. Відповідно до нього, туризм вважають загальним терміном для всіх форм тимчасового виїзду людей з місця постійного проживання з метою відпочинку, оздоровлення та пізнавальних інтересів у вільний час, а також у професійно-ділових цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці тимчасового перебування. Під туризмом розуміють діяльність осіб, які здійснюють подорож і перебувають у місцях, що знаходяться за межами їхнього звичайного середовища, протягом періоду, що не перевищує одного року поспіль, з оздоровчою, діловою та іншою метою [16, с. 16–20].

Всесвітня туристична організація прийняла визначення туризму, яке застосовують усі країни-члени ВТО, включаючи Україну. Закон України «Про туризм» визначає, що «туризм є тимчасовим виїздом особи з постійного місця проживання з оздоровчою, пізнавальною, професійно-діловою та іншою метою без здійснення оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін». У Рекомендаційному законодавчому акті «Про основні принципи співробітництва держав-учасниць СНД в галузі туризму» (1994) туризм розглядається як тимчасовий виїзд особи з постійного місця проживання з рекреаційною, оздоровчою, пізнавальною або професійно-діловою метою без здійснення оплачуваної діяльності в місці тимчасового перебування [2, с. 11–13].

Попри різноманітність поглядів, усі визначення туризму можна умовно поділити на три групи.

Перша група включає визначення, які описують туризм як різновид рекреації (тобто розширене відтворення інтелектуальних, фізичних та

емоційних здібностей людини), систему і форму проведення дозвілля у процесі походів і подорожей, поєднаних з активним відпочинком і покращенням стану здоров'я особи, підвищенням рівня її освіти та загальної культури. Такі визначення є дуже вузькоспеціалізованими і відносяться лише до певних аспектів туризму або його специфічних особливостей.

До другої групи належать визначення, що розглядають туризм як форму міграції людей, асоціюючи його з актом переміщення, подорожі, перетину території та слугують засобом туристичної статистики.

До третьої групи входять визначення, що характеризують туризм як складне соціально-економічне явище та показує його внутрішню сутність, яка являє собою єдність різних характеристик і взаємозв'язків. Цей матеріал показує, що визначення туризму – це процес, який безперервно розвивається і вдосконалюється.

За визначенням Всесвітньої ради з подорожей та туризму, сучасний туризм наразі є найбільшою у світі індустрією з оборотом близько 3,5 трильйонів доларів США, яка включає наступні складові:

- подорожі (літаком, потягом, автобусом, автомобілем, громадським транспортом, велосипедом, пішки, автостопом);
- розміщення (готелі, мотелі, бунгало, шале, хостели, квартири);
- харчування (ресторани, кафе, їдальні, бари);
- відпочинок і дозвілля (розваги, атракціони, ігри) [19, с. 16].

Класифікація туризму має дуже важливе значення, адже її суть полягає у виділенні видів, форм і класів туризму в різних сферах. Однак чіткої, загальноприйнятої класифікації туризму досі не існує. Це пов'язано передусім з тим, що в сучасному туризмі майже неможливо виділити чіткі форми і види туризму [4, с. 12–14].

Схематичне зображення класифікації туризму за навчальним посібником Ю. А. Грабовського «Спортивний туризм» можна побачити на Рис. 1.

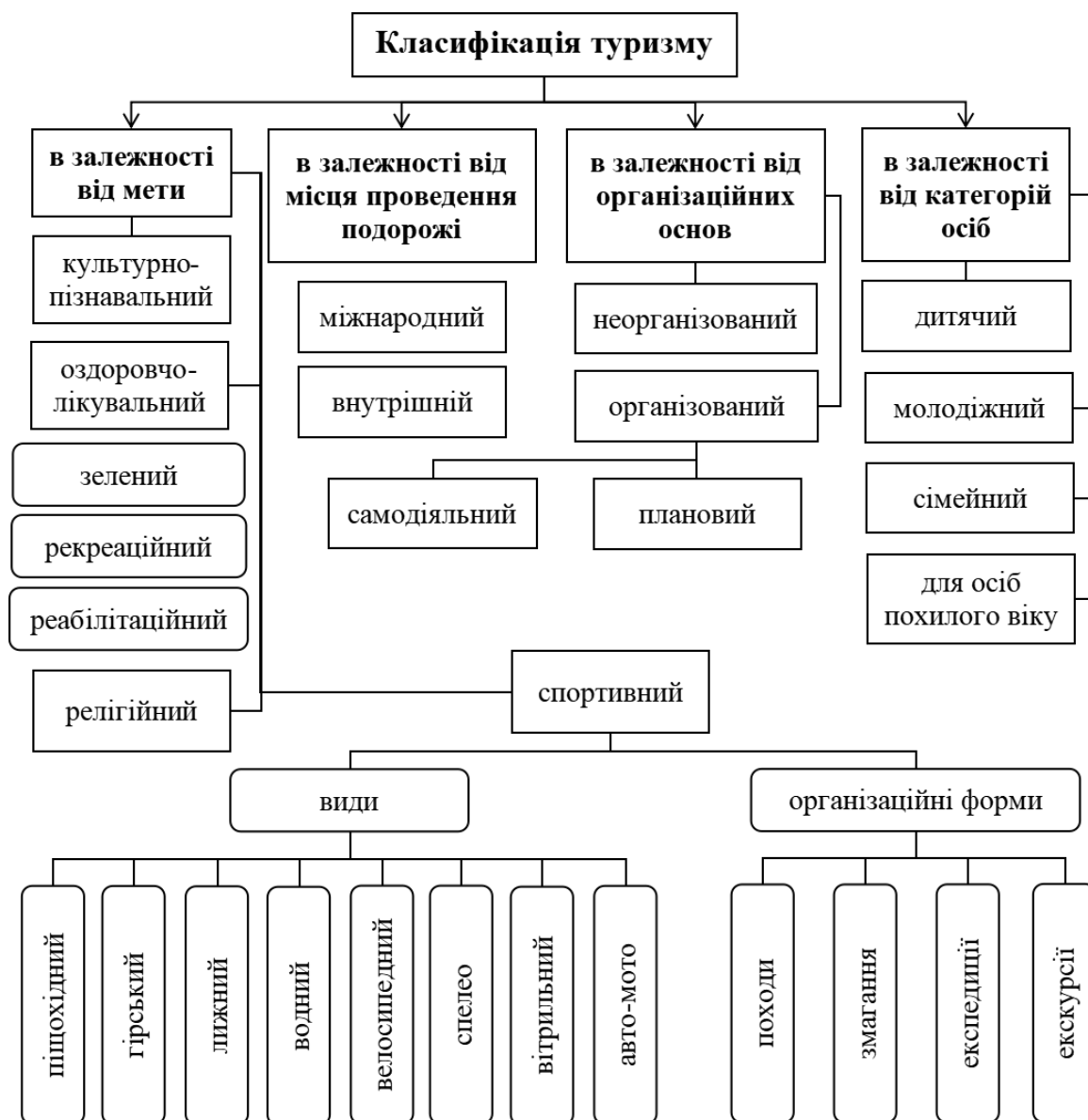

Рис. 1 Класифікація туризму

Мета подорожей має ключове значення при класифікації та поділі туристичних подорожей на категорії. Але, правду кажучи, турист може мати декілька цілей під час подорожі. Проте, враховуючи індивідуальні потреби туриста, одна з них зазвичай переважає.

Отже, залежно від мети подорожі можна виділити такі види туризму:

Культурно-пізнавальний або *екскурсійний туризм* – це одна з найпоширеніших форм відпочинку, що передбачає відвідування та вивчення пам'ятних місць, а також культурних й історичних пам'яток.

Лікувально-оздоровчий туризм передбачає подорожі, обумовлені необхідністю зміцнення здоров'я або просто для профілактики різноманітних

захворювань людського організму. Він широко розповсюджений у всьому світі. Водночас, у деяких країнах даний різновид туризму виокремився в окрему економічну галузь і функціонує поряд з іншими видами туризму.

Екологічний або зелений туризм передбачає вже відповідальні подорожі до території з незабрудненими, унікальними природними об'єктами. Основна мета даного виду туризму полягає у вивченні природного довкілля і спрямований на покращення стану цього довкілля та підтримання добробуту місцевого населення

Діловий туризм передбачає подорожі з професійних причин. Цей вид туризму з кожним роком набуває все більшого значення для загального налагодження зв'язків і ділових контактів. Бізнес-подорожі здійснюються з метою відвідування об'єктів, що належать компанії або представляють для неї особливий інтерес, проведення переговорів, пошуку додаткових маршрутів постачання або збуту і т.д. У Європі переважають відрядження бізнесменів, відвідування конгресів, конференцій, семінарів або виставок і ярмарків, організовують мотиваційні поїздки для співробітників компаній.

Етнічний туризм полягає у подорожах для зустрічі з родичами. Бронювати квитки, оформляти візу та інші документи допомагають турфірми.

Спортивний туризм зазвичай передбачає поїздки з метою участі або відвідування спортивних заходів. У такому разі послугами туристичних агентств користуються як менеджери спортивних команд, організатори змагань, так і звичайні фанати.

Цільовим туризмом вважають подорожі на різноманітні масові розважальні заходи, такі як свята, культурні події, фестивалі або виставки.

Релігійний туризм – це подорожі до святих місць і релігійних центрів з метою здійснення релігійних практик або місій.

Пригодницький або екстремальний туризм полягає у подорожах, що передбачають фізичні навантаження, іноді які можуть бути небезпечні для життя. Він охоплює всі види мандрівок, що стосуються активних способів

пересування та відпочинку на природі, спрямованих на здобуття нових вражень, відчуттів, покращення фізичної підготовки та досягнення спортивних результатів.

Водний туризм передбачає активні подорожі на човнах, яхтах, катамаранах та інших річкових і морських плавучих суднах по річках, каналах, озерах і морях [19, с. 14–15], [14, с. 22–26].

Зокрема, надзвичайну популярність набувають нові види туризму.

Перспективним і прогресивним напрямком у сфері фізичної культури і спорту є «екстремальний туризм» (*extreme tourism*). Хоча це не типово для терміну, але деякі форми екстремального туризму зустрічаються в міських диких місцях і включають такі словосполучення, як «культурний шок» (*culture shock*) або «темний туризм» (*dark tourism*) [41, с. 463–466].

Участь в екстремальних видах спорту може викликати позитивні емоції та підвищити стійкість, а також сприяти розвитку навичок і фізичних здібностей, які підтримують життєдіяльність у повсякденному житті.

З розвитком життя в екстремальних умовах також пов'язаний неологізм екстремофіл (*extremophile*), який означає організм, для якого особливо суворі умови навколишнього середовища є природним середовищем існування [36, с. 6].

Прикладом екстремального туризму є «екстремальне прасування» (*extreme ironing*), яке набуло великої популярності у всьому світі у 2000-х роках. Воно полягає в тому, що під час прасування одягу учасники займаються екстремальними видами спорту, такими як альпінізм, підводне плавання, стрибки з парашутом або на тарзанці [38, с. 5–6].

Для шанувальників адреналіну також існують екстремальні види гірськолижного спорту (*extreme skiing*). Спорт, який передбачає спуск учасника з гори на великій швидкості, лежачи на спеціальних роликових санях називають *street luge*; спуск з гори на дошці, маневруючи по снігу, як по хвилі –

snowserfing; гру між двома командами лижників у пластиковий м'яч на гірських схилах називають *ski football*.

Для проведення дозвілля у літній періоду часу вигадали *mountainboarding*, сутність якого полягає в катанні по пагорбах або горах на дошці з маленькими колесами *mountainboard*, відому під аббревіатурою *ATB (all-terrain board)*.

Аналогічним до *street luge* є зимовий вид спорту «скелетон» (*skeleton*), в якому учасник їде на спеціальних санях (*skeleton bobsled, bobsleigh*) по замерзлій трасі.

Термін «темний туризм» (*dark tourism*) був визначений Джоном Ленноном і Малкольмом Фолі у 1996 році як «подорож туриста до місць смерті, трагедії і страждань» [34, с. 198]. Багато вчених також запропонували інші терміни та назви для опису цього явища, зокрема, «танатотуризм» (*thanatourism*) (Сітон, 1996), «туризм катастроф» (*disaster tourism*) (Роек, 1993), «туризм чорних плям» (*black spot tourism*) (Роек, 1993), «болючий туризм» (*morbid tourism*) (Блом, 2000) і навіть «туризм феніксів» (*phoenix tourism*) (Павелл, 2018) [37, с. 107–108]. Одним з найбільш відвідуваних місць у всьому світі є замок Поенарі в Румунії, де колись проживав і загинув Дракула.

Останнім часом зростає серйозний інтерес до орбітального «космічного туризму» (*space tourism*). Космічний туризм пояснюють як термін, що став використовуватися для позначення подорожі звичайних людей, які купують квитки для подорожі в космос і назад. У 2001 році американський бізнесмен Денніс Тіто став першим туристом, який побував у космосі. Тому поняття «космічного туриста» (*space tourist*) або учасника космічного польоту (*spaceflight participant*) наразі є досить новим. Серед потенційних об'єктів космічного туризму є космічні станції, супутники, планети і астероїди [33, с. 131–140].

З наведених вище прикладів можна побачити, що ключовими одиницями сфери туризму є поняття туризм (*tourism*) та турист (*tourist*), які, як і раніше,

продовжують брати активну участь в інноваційному процесі та вступати в синтагматичні зв'язки.

Інтелектуальний туризм (*intellectual tourism*) заснований на знаннях і спрямований на розвиток і просування інтелектуального потенціалу регіону, забезпечуючи його економічне зростання. Учасником такого туризму безпосередньо є інтелектуальний турист (*intellectual tourist*).

Велику увагу також приділяють сталому туризму (*sustainable tourism*), який передбачає відповідальні подорожі та відвідування природних територій з метою отримання задоволення від природи (та будь-яких супутніх культурних особливостей, як минулих, так і сучасних) у спосіб, що сприяє збереженню довкілля, має низький вплив на відвідувачів та передбачає активну соціально-економічну участь місцевого населення.

Екотуризм (*ecotourism*) став життєво важливим компонентом сталого розвитку (*sustainable development*), завдяки своєму потенціалу сприяти збереженню довкілля та культури, економічному зростанню. Ця форма туризму особливо важлива для нелюдських приматів, які часто є корінними мешканцями регіонів, що розвиваються, і часто стають об'єктами екскурсій для спостереження за дикою природою [40, с. 2–3].

Пляжний туризм, як ми його називаємо відпочинок на морі та на сонці (*sun-and-sea tourism*), все ще залишається найпопулярнішим видом туризму, але все більше людей приваблюють й інші види відпочинку.

Поширенням нині стало поняття «мультиспортивна відпустка» (*multisport vacation*), коли відпочивальники (*multisporters*) присвячують свою відпустку одночасному заняттю різними видами спорту (особливо екстремальними), щоб випробувати «межі своїх можливостей».

У світі набирає обертів рух щодо проведення відпустки всією сім'єю або друзями, колегами чи бізнес партнерами, який позначається неологізмом *togethering*.

Попри прагнення до «екстремального» та екзотичного туризму з боку багатьох, особливо молодих, громадян розвинених країн, певна частина туристів, особливо літнього віку, надають перевагу таким подорожам, під час яких вони не втрачають звичного комфорту та «звичного середовища» (харчування, проведення дозвілля тощо), отримуючи при цьому нові враження, фізичні та естетичні задоволення. Такий вид туризму називають неологізмом *home-plus experience*.

У західних країнах альтруїстично вмотивована частина населення воліє проводити свою відпустку, займаючись неоплачуваною суспільно корисною діяльністю, такою як захист довкілля чи надання добровільної допомоги у бідних країнах. Люди, які займаються такою суспільно корисною роботою під час відпустки, нині відомі як *volunteer vacationer*.

Нова тенденція винного туризму (*enotourism, wine tourism*) полягає в дегустації, споживанні та купівлі вишуканого вина. Туристи, які беруть у ньому участь, вирушають досліджувати виноробні, ходять на прогулянки виноградниками і навіть самі беруть участь у зборі врожаю.

Популярним видом відпочинку стає швидке пересування «дикими місцями природи», особливо в горах, з рюкзаками на спині – *fast packing (speedhiking, speedclimbing)*. Варто зазначити, що цей вид відпочинку зараз конкурує за популярністю з такими захопленнями, як *mountainbiking* та *snowboarding* [8, с. 133–138].

1.2. Туризм як ефективний засіб реалізації людських цінностей

Філософія в етимологічному сенсі означає любов до мудрості або любов до знань, тому багато філософів по-різному визначають значення філософії. Існує думка, що філософію сприймають як спосіб життя і засіб досягнення особистого щастя (Гадот, 2004); дехто вважав філософію «вивченням мудрості», причому під мудрістю розуміють не тільки розсудливість у наших справах, але й досконале знання всього, що людина може знати для ведення свого життя,

збереження свого здоров'я і відкриття всіх мистецтв (Декарт, 1982). На думку Свами Крішнананди (1992), філософія є відкриттям остаточного сенсу і сутності існування; мистецтвом досконалого життя, наукою про реальність, основою практики праведності, законом досягнення свободи і блаженства, а також ключем до сенсу краси. Тобто метою філософії є природне і необхідне прагнення людини до пізнання себе і світу, в якому вона живе [39, с. 2–3].

Виникнення філософії туризму як різновиду соціальної філософії, була зумовлена потребою осмислення одного з феноменів сучасної цивілізації – масового туризму як виду діяльності та відпочинку людини, пов'язаного з відвідуванням місць, що викликають особливий інтерес з тих чи інших причин. Галузь філософії туризму є достатньо новим розділом філософії, що досліджує особливості структури, функціонування та розвитку туризму як соціального явища.

На думку видатного українського філософа Григорія Сковороди, туристична діяльність впливає не тільки на розум людини, але й на її почуття та емоції, на увесь спектр її духовних здібностей, а також має свої власні методи обґрунтування та доведення своєї доцільності. Григорій Сковорода дотримувався свого життєвого кредо: «Жити – значить мандрувати» [13, с. 483–485].

Діяльність людини завжди мала і має цілеспрямований характер. Це стає можливим завдяки її цінностям, які слугують своєрідною моделлю, що спонукає людину до певних дій у визначеному напрямку [30, с. 67–71].

Саме розділ філософії, акціологія, досліджує питання, пов'язані з природою цінностей, їх місцем у реальному світі та зв'язок між ними, із соціальними, культурними чинниками та особистістю людини.

Сучасний процес розвитку туризму є дійсно важливою ланкою в суспільстві, адже виконує чотири основні функції:

— *пізнавальну*: завдяки подорожам люди пізнають навколишній світ через вивчення культурних цінностей та історичних фактів певної місцевості чи

країни. Також набувають досвіду, розширюють кругозір та формують свої власні погляди, що в свою чергу сприяє розвитку науки, культури, мистецтва та є важливим фактором суспільних подій. Такі подорожі можна здійснювати у будь-яку пору року при мінімальному бюджеті, адже вартість відвідування галерей, музеїв, виставок, концертів і парків, як правило, невисока.

— *рекреаційну*: люди подорожують з метою покращення здоров'я шляхом відвідування спеціалізованих курортів, санаторіїв, спа-салонів, які пропонують послуги масажу, грязелікування та купання в цілющих водоймищах. Зазвичай люди там знайомляться, отримують нові враження та розслабляються, що позитивно впливає на їх фізичне та психічне здоров'я.

— *політичну*: це означає, що країни використовують туризм для налагодження відносин між собою. Зазвичай дипломатичний корпус країн відвідують політичні форуми, дебати, беруть участь у міжнародних зустрічах та знайомляться з політиками, досліджуючи політичний ландшафт країни та світу. Це може сприяти культурному збагаченню народів, економічному зростанню, підвищенню рівня життя та реалізації прав і свобод громадян.

— *економічну*: завдяки здійсненню подорожей відбувається розвиток певних галузей національної економіки, які взаємодіють з туризмом. Такими галузями є транспортна система, харчова та легка промисловість. Загальновідомо, що туризм також можна назвати «невидимим експортом», оскільки турист, який споживає продукти та користується послугами, що доступні йому в конкретній країні, залишає після себе значну частину власного бюджету, який він вивіз з власної країни. Такий розвиток індустрії сприяє збільшенню місцевого доходу та валютного надходження, залученню іноземних інвестицій, збільшенню нових робочих місць та розвитку інфраструктури.

Багато філософів минулих часів вірили, що бажання отримати задоволення є рушійною силою усіх людських вчинків. Задоволення саме по собі може становити цінність для людини і мати визначальний вплив на її

поведінку та вчинки. Першим, хто зазначив туризм як «мандрівку заради задоволення» був французький письменник Стендаль.

Індустрія туризму завжди відігравала дуже важливу роль у життєдіяльності людей, адже вона дає змогу поглибити та реалізувати свої власні цінності. Туризм є важливим стимулом для розвитку особистості сучасної людини, оскільки розширює її систему життєвих цінностей і збагачує весь її внутрішній світ, а також є дієвим аспектом суспільної свідомості у всіх її проявах. Кожна мандрівка має свою специфічну мету та мотивацію, яка може включати підвищення культурної обізнаності, відпочинок, покращення здоров'я чи розваги.

Подорожі дозволяють людині більше дізнатися про образ життя інших народів та порівняти його зі своїм. Це у будь-якому разі буде спонукати зробити певні висновки і, відповідно, дозволить людині зробити зміни у власному житті, які певною мірою вплинуть на навколишній світ. Людина може набути або змінити свої цінності щодо свободи та вибору, толерантності та дружби, гідності та щирості, бажання та задоволення, вдосконалення та самореалізації.

Навіть короткі подорожі поглиблюють розуміння цінностей спілкування, допомагають позбутися комплексів і сором'язливості при розмові з іншими і натомість знайти нових, цікавих і креативних для себе людей.

Туризм дозволяє зберегти гуманність і свідомість людини в той час, коли моральні цінності забуваються і відходять на другий план. Людина присвячує частину свого життя подорожам, а натомість отримує тісні зв'язки довіри, розвиває в собі чесність і доброту, порядність і справедливість. Це дозволяє залишатися людиною у світі, сповненому зла і підлості [13, с. 484].

У ХХІ столітті найбільшою соціальною групою, що подорожує є саме молодь. Багато хто вважає, що своє життя не слід витрачати на те, щоб сидіти на одному місці. Тому найкращим способом проведення своєї молодості є подорожі, які надають справжнє задоволення. Слід подорожувати не тільки

своєю країною, а й відчуті присмак життя інших країн. Існують купа відмовок на кшталт, що для подорожей потрібен значний бюджет, чи краще свій час витратити на створення сім'ї. Кожен має власну точку зору, але більшість молодих людей підтримують цю ідею. Дехто вважає своїм обов'язком все життя заробляти гроші, влаштовувати кар'єру та будувати великі будинки. А вже на пенсії, коли вийдуть на заслужений відпочинок, почнуть подорожувати. Але між мандрівкою в молодості, і в старості існує велика різниця, про яку люди часто не замислюються.

Не слід забувати, що туризм є важливим інструментом пізнання довкілля. Люди обожнюють подорожувати, тому що це одна з небагатьох автентичних речей, які залишилися у світі. Ми перебуваємо в оточенні великої кількості брехні, тому підсвідомо шукаємо щось, що має хоча б натяк на справжнє і правду. Окрім подорожей, ми також можемо відчуті це через щирі любов. Саме тому вона так необхідна майже кожній людині. Подорож, навіть на короткий час, – це маленький шматочок свободи, яка також є важливою складовою для кожної людини.

Якщо ми подивимося на закономірності розвитку туризму, то побачимо, що чим вище рівень добробуту і культури суспільства, тим більше людей вибирають туризм як спосіб проведення свого дозвілля і втілення власних людських цінностей.

Головною цінністю є розвиток світогляду людини. Наукою доведено, що людина краще запам'ятовує будь-яку інформацію у візуальному вигляді. Завдяки подорожам можна побачити всю культурну спадщину наживо, поспілкуватися з представниками тих народів, про історію яких вивчали у книгах. Крім того, подорожі дозволяють людині повірити в себе і свої можливості. Наприклад, якщо ми не говоримо про поїздку для туриста з низьким рівнем бюджету, то тривала подорож поставляє багато викликів і проблем, які потрібно вирішити. Коли людина опиняється сама в чужій країні з мінімальною кількістю грошей і без достатнього рівня володіння мовою, це

дійсно стає захоплюючою і доволі цікавою пригодою. Здолавши одну за одною труднощі, людина починає звикати долати вершини, які спочатку здавалися нездоланими, і передчуття труднощів більше не буде заважати їй просуватися вперед. Це дуже цінна риса, яка стане в нагоді в прагненні до здійснення інших цінностей або в країні, що невдовзі перетвориться на рідний дім.

Отже, бажання людей до пізнання нових культур та територій спонукає людей подорожувати як своєю, так і сусідніми країнами. Для досягнення цієї мети виникає потреба у вивченні універсальної англійської мови, що дозволить завзятим мандрівникам вільно спілкуватися та можливо навіть співпрацювати з представниками інших культур.

1.3. Шляхи становлення терміносистеми в сфері туризму

На думку Романа Дудка, під терміносистемою слід розуміти систему термінів певної науки чи техніки. Інакше кажучи, це сукупність термінів, що забезпечують найменування основних понять певної галузі знань і діяльності, пов'язаних між собою на таких мовних рівнях, як: понятійний, граматичний, лексико-семантичний та словотворчий [5, с. 183].

У процесі формування будь-якої термінологічної системи відбувається створення, удосконалення та впорядкування певної групи мовних одиниць, яка є цілісною у функціональному та структурному плані і відображає систему понять даної галузі науки на різних етапах її розвитку.

На різних етапах формування термінологічних систем (в залежності від стадії розвитку та сфери функціонування літературної мови і власне предметної наукової галузі) здійснюється або стихійно, або з різним співвідношенням стихійності та науково обґрунтованого термінотворення, або лише на основі науково обґрунтованого фахового (галузевого) та лінгвістичного підходів.

Саме Велику Британію вважають батьківщиною туризму як форми культурного дозвілля туризму, зокрема є фактором росту економіки країни.

Історію туризму можна поділити на чотири основних етапи, яка справила визначальний вплив на розвиток світової терміносистеми «туризм».

Першим етапом розвитку туризму називають передісторією туризму, що припадає на період від античності до початку XIX століття. Серед основних мотивів мандрівок були торгівля, паломництво, лікування, спорт, освіта та релігія. Саме тоді в англійській мові починає формуватися туристична термінологія: засоби пересування, умови проживання, харчування тоді характеризувалися невеликим набором лексичних одиниць літературної мови. Прикладами термінології того періоду є: *sport tourism* (спортивний туризм), *domestic tourism* (внутрішній туризм), *route* (маршрут, шлях), *map* (карта), *traffic* (рух транспорту), *itinerary* (план маршруту), *boat* (човен), *caravan* (будиночок-автопричіп), *carriage* (екіпаж, вагон), *exchange* (обмін), *hotel* (готель), *inn* (студентський гуртожиток), *restaurant menu* (меню ресторану), *tea* (чай), *coffee* (кава).

Другий етап є початком розвитку масового елітарного туризму, який розрахований на заможних клієнтів. Він припадає на XIX століття і характеризується появою перших туристичних підприємств. Першим організатором подорожей для великої кількості людей був англієць Томас Кук. У 1841 році він здійснив перевезення туристів з метою прогулянки залізницею. Комплекс послуг для мандрівників включав транспортне обслуговування (поїздка залізницею), харчування (чай з бутербродами) та екскурсію. Також були вдосконалені засоби перевезення та доставки (*delivery service*) та створені перші пароплави (*steamship*) і паровози (*steam locomotive*). Прикладами англійської термінології на цей також період є: *business tourism* (діловий туризм), *railway* (залізниця), *travel agency* (туристичне бюро), *guide* (гід), *instructor* (інструктор) *cruise* (круз), *resort* (курорт), *cafe* (кафе), *buffet* (буфетний прилавок, шведський стіл), *ice cream* (морозиво).

Третім етапом розвитку туризму називають соціальний туризм, що припадає на початок XX століття і триває лише до середини XX століття. На

цей період сталися негативні як для туризму події: Перша світова війна, велика депресія 1930-х років та Друга світова війна. Однак саме в цей час почали зароджуватися та розвиватися елементи масового туризму. Почали створювати міжнародні та державні туристичні фірми, встановлювати офіційні відпустки для робітників, була заснована одна з найбільших туристичних компаній «Hotelplan» у Швейцарії. Термінологія туризму збагатилася новими термінами завдяки розвитку та модернізації транспорту, туристичних послуг, створення нових засобів розміщення, номерів та персоналу: *shuttle* (приміський автобус), *aircraft* (літальний апарат), *penthouse* (пентхаус, масток на даху хмарочоса), *receptionist* (адміністратор готелю), *valet* (працівник готелю який прасує та чистить одяг), *roomservice* (обслуговування номерів).

Четвертим етапом розвитку туризму є масовий диференційований туризм, який припадає на період після Другої світової війни і продовжується до сьогодення. Даний період характеризується переходом від конвеєрного туризму, який характеризувався примітивізмом та однорідністю туристичних потреб до диференційного, що передбачає різні потреби та мотивації туристів, різноманітні послуги, низку вузькоспеціалізованих сегментів туристичного попиту і виражену спеціалізацію туристичної пропозиції не лише для вищого і середнього класу, але і для нижчого класу населення. У зв'язку з цим слід зазначити, що туристична термінологія почала активно поповнюватися спеціалізованими туристичними термінами громадського харчування, посередницьких туристичних організацій, сфери гостинності: *sleep tourism* (сонний туризм), *food tourism* (гастрономічний туризм), *adventure tour* (пригодницький тур), *last minute tour* (гаряча путівка, тур), *travel bubble* (туристична зона з пом'якшеним карантинним режимом), *motel* (готель для автотуристів), *spa hotel* (спа готелі), *hotel reservation system* (система бронювання готелів), *honeymoon suite* (номер «люкс» для молодят), *car rental firm* (фірма, що здає автомобілі напрокат), *intercity* (міжміський поїзд), *catering* (надання послуг харчування на виїзді), *check-in* (zareєструватися при в'їзді до

готелю), *check-out* (розплатитися в готелі та виїхати). У цей час також відбувається введення у вживання великої кількості аббревіатур: *WTO* (Всесвітня туристична організація), *B&B* (готель типу «ліжко та сніданок»), *EXTFB* (повний пансіон), *DBL* (двомісний номер), *SGL* (одномісний номер), *RO* (розміщення без харчування), *OW* (квиток в одну сторону), *RT* (квиток в обидві сторони) [25, с. 13–18].

Як зазначалося вище, туристична індустрія включає в себе:

— транспортну галузь, яка відповідає за перевезення та доставку подорожуючих до місця призначення: *aeroplane* (літак), *flight* (рейс, політ), *airline* (авіакомпанія), *liner* (пасажирський пароплав, що здійснює регулярні рейси), *minibus* (мікроавтобус), *double-decker bus* (двоповерховий автобус), *station building* (вокзал), *bullet train* (швидкісний потяг);

— галузь гостинності, що передбачає розміщення відпочиваючих у готелях чи інших об'єктах проживання: *apartment hotel* (готель з номерами квартирному типу), *youth hostel* (дешевий молодіжний / студентський готель), *superior chalet* (шале підвищеної комфортабельності), *guest house* (гостьовий дім, невеликий готель), *cottage* (невеликий / заміський будинок), *villa* (вілла), *family room* (сімейний номер), *suite* (номер «люкс» з (декілька) кімнат);

— галузь харчування, яка здійснюється через заклади громадського харчування: *restaurant* (ресторан), *cafe* (кафе), *cafeteria* (кафе-закусочна, їдальня), *beer hall* (пивна), *pub* (паб), *barman* (бармен), *head cook* (шеф-кухар), *pizza* (піца), *pasta* (паста), *knickerbocker glory* (десерт з морозива, фруктів, желе та вершків подається у високій вузькій склянці), *energy drink* (енергетичний напій);

— галузь розваг, яка сприяє організації дозвілля мандрівників: *museum* (музей), *theatre* (театр), *balloon* (повітряна куля), *dancer* (танцівник), *clown* (клоун), *sleigh* (кататися на санях), *snowmobile* (снігохід), *aquaplane* (кататися на акваплані), *canoe* (плавати на байдарці), *sauna* (фінська парна лазня), *massage*

(масаж), *sandboarding* (сендбординг (швидкісний спуск з піщаної дюни на дошці)), *hang-glider* (дельтаплан), *camel rides* (катання на верблюдах).

Галузь туризму містить у собі широкий спектр видів діяльності. Кожен вид туристичної діяльності має свою групу термінів, яка відрізняє його від інших груп туристичних термінів завдяки специфічним особливостям кожного виду діяльності. Термінологічна система туристичної галузі складається з трьох основних компонентів, на яких вона сформувалася: *tourism* (туризм), *tourist* (турист), *tour* (тур). Завдяки зазначеним компонентам у терміносистемах з'явилася чимала кількість похідних термінів. Для туристичної терміносистеми притаманна наявність значної кількості загальноживаних слів, яка свідчить про те, що цією лексикою користуються не лише представники сфери туризму, а й, незважаючи на її специфіку, туристи, які користуються її послугами: *travelling* (подорож), *trip* (мандрівка), *excursion* (організована прогулянка), *transfer* (переміщення), *visit* (відвідувати), *road* (дорога), *station* (станція), *bus* (автобус), *ticket* (квиток), *passport* (паспорт), *price* (ціна), *baggage, luggage* (багаж), *parking* (стоянка), *room* (кімната), *bed* (ліжко), *menu* (меню), *soup* (суп), *mountain* (гори), *swim* (плавати).

Загалом, більша частина лексики у професійній сфері туризму базується на запозиченнях з інших мов. Англійська мова є найбільш уживаною мовою у сфері надання туристичних послуг внаслідок історичних та соціальних причин. При цьому українська туристична термінологія має чимало запозичень та калькувань. Незважаючи на те, що існують відповідники в кожній мові, у переважній частині випадків англійські терміни вживаються в національній індустрії туризму та культурі поряд з національними, а також засвоюються в мові та мовленні реципієнтів. Прикладом є такі терміни: *lounge* (зал очікування у аеровокзалі), *camping* (багатоденний туристичний похід з палатками), *fellow traveller* (товариш по подорожі), *jetlag* (порушення біоритмів унаслідок перельоту через кілька часових поясів), *no-show* (пасажир, що має заброньоване місце, але не з'явився на рейс), *hotspot* (дуже популярний чи модний заклад).

В англійській туристичній термінології також є запозичення з інших мов, але, порівняно з українською мовою, їх значно менше: з французької мови: *bureau* (бюро, агентство), *hotel* (готель), *cafe* (кафе), *sommelier* (сомельє), *menu* (меню), *champagne* (шампанське), *omelette* (яєчня), *baguette* (багет), *souvenir* (сувенір, подарунок на пам'ять); з італійської: *pizza* (піца), *cash* (готівка), *balcony* (балкон); з нідерландського: *yacht* (яхта), *cruise* (круїз), *compass* (компас), *cook* (кухар на судні); з іспанської: *barbecue* (барбекю), *chocolate* (шоколад), *breeze* (бриз), *canoe* (каное), *cafeteria* (кафетерій).

Можна зробити висновок, що туризм є дуже перспективною сферою, яка швидко та беззупинно розвивається, а з тим і виникають безліч нових термінів та удосконалюються вже наявні, які позначають нові види туризму, туристичні послуги, працівників даної сфери і т.д.

ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 1

Туризм – це економічний феномен століття, який відіграє значущу роль у забезпеченні зайнятості населення, активізує світовий ринок товарів та послуг, має вплив на транспортну сферу, будівництво, зв'язок, забезпечує використання нових технологій та багато іншого. Ця сфера діяльності знайомить нас з особливостями інших країн, дає людині можливість відволіктися від повсякденної рутини, проблем, набратися нових позитивних емоцій та сил для подальшого сприятливого життя, робить людину більш витривалою та здоровою. Подорожуючи, людина змінює своє життя на краще, міняє свої пріоритети та цінності. Завдяки туризму люди можуть продемонструвати свої культурні традиції, захистити святі території, зберегти об'єкти спадщини, також індустрія туризму допомагає створювати інфраструктуру.

Економічні вигоди також мають своє місце у сфері туризму, які передбачають економічне стимулювання, розвиток інфраструктури та створення нових робочих місць. Соціальні та культурні вигоди полягають у покращенні якості життя населення та соціальної єдності, а екологічні передбачають покращення охорони середовища та зберігання стійкого туризму.

Ми вважаємо, що відпочинок та духовне задоволення дуже важливе для людей. Поряд з ним виконується головна мета туризму, що полягає у сприянні економічного росту держави, що включає в себе збільшення валютного обороту, отримання прибутку та внесок у ВВП місця призначення. Туризм також залучає інвесторів вкладати гроші в інфраструктуру та послуги, яке приносить користь не лише туристам, а й відповідній місцевості.

РОЗДІЛ 2. Особливості термінотворення у сфері подорожей та туризму

2.1. Загальне поняття терміну та його властивості

Поняття «термін» відоме з давніх часів. У перекладі з латини (*terminus*) означає «кінець», «межа». У часи Середньовіччя воно отримало значення «визначення» та «позначення». У старофранцузькій мові навіть зустрічається поняття «*terme*», яке перекладається як «слово». На теренах України цей термін набув поширення у XVIII столітті.

За тлумачним Словником лінгвістичних термінів І. Д. Ганич, терміном називають слово або стале словосполучення, що точно й чітко означає наукове чи спеціальне поняття тієї чи іншої галузі знань, науки, техніки або людської діяльності. У терміні поняття не називається, як у звичайному слові, а, навпаки, до поняття приєднується термін, тобто додається до нього [43, с. 306–307].

На думку видатного вітчизняного лінгвіста Володимира Лейчика, терміном можна вважати лексичну одиницю мови спеціального призначення, яка позначає загальне (конкретне чи абстрактне) поняття певної галузі науки чи знань. Дане визначення наголошує на тому, що термін є виключно лексикою певної мови для конкретних спеціальних потреб [3, с. 74–75].

Як зазначає Олександр Пономарів у своєму підручнику «Стилістика сучасної української літературної мови», «термін є одиницею термінологічної системи, що історично склалася, що визначає поняття і місце в системі інших понять, та може бути виражений словом чи словосполученням, слугує засобом комунікації людей, пов'язаних єдністю спеціалізації до словникового складу мови, і перебуває під впливом її законів» [18, с. 91].

На думку Андрія Дьякова терміну, як і всім іншим мовним універсаліям, важко дати визначення. Існує значна кількість дефініцій термінів, що зумовлено тим, що термін є предметом вивчення багатьох галузей науки, причому кожна з

них прагне виокремити в ньому ті ознаки, які з її точки зору є найбільш важливими [7, с. 10].

У своїй статті «Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці», Р. В. Стацюк зазначає, що «терміном є слово або підрядне словосполучення, яке наділене особливим значенням, висловлює і утворює спеціальне поняття і використовується у процесі пізнання та засвоєння наукових і професійних об'єктів та відносин між ними» [20, с. 112–116].

Анатолій Загнітно ж у своєму «Словнику сучасної лінгвістики» дав визначення терміну як номінативної одиниці, тобто слово або словосполучення, що використовується для чіткого, максимально однозначного визначення понять, що становлять специфіку різних галузей науки і техніки. Терміни не мають жодної образності, емоційного чи експресивного забарвлення і вживаються для чіткого вираження поняття в певній галузі знань [46, с. 33–34].

Як зазначають творці нового підручника «Фахова українська мова», «терміном є мовний знак, який означає конкретне поняття у певній системі понять, а поняттю властива одиниця мислення з невизначеним змістом та обсягом». Дефініцією називають «словесне вираження терміна, тобто вона є тлумаченням поняття, а отже, і терміна завдяки певним чином побудованому реченню» [3, с. 74–75].

Інші науковці пропонують наступне визначення: «термін – це слово або словосполучення, яке пов'язане з поняттям певної організованої галузі знань (науки, техніки), що входять у системні взаємозв'язки з іншими словами і словосполученнями і разом з ними в кожному певному випадку і в конкретний час утворюють замкнену систему, для якої характерні висока інформативність, однозначність, точність і експресивна нейтральність».

У системі термінів певної галузі виділяють дві складові: термінологію та терміносистему. Термінологією називають сукупність термінів, що належать до тієї чи іншої галузі діяльності. Галузевими термінологіями, що являють собою сукупність термінів певних галузей, називають термінологічні системи або

терміносистеми. Тобто це впорядкована система термінів певної галузі науки, джерелами яких слугують термінології. Наразі поняття термінології та терміносистеми в сучасному термінознавстві активно протиставляються за ознакою абсолютної впорядкованості («упорядкована термінологія – це терміносистема»).

Перше визначення термінології позначає розділ мовознавства, який займається вивченням термінів (у цьому значенні дедалі частіше вживається поняття термінологія); другим визначенням є сукупність термінів конкретної мови або певної галузі. Прикладами термінології можуть бути українська, турецька, іспанська, англійська, шведська; або ж технічна, юридична, політична, математична, граматична чи міжнародна.

Системність термінології є результатом двох типів відношень, що забезпечують системний характер сукупності термінів:

1) логічний (якщо існує системний логічний зв'язок між поняттями окремої галузі науки, а він існує у всіх науках, то терміни, які позначають ці поняття, також мають бути системно пов'язані між собою);

2) мовний (незважаючи на те, що терміни називають наукові поняття, вони все одно залишаються одиницями природної мови людини, і тому між ними існують усі зв'язки, які властиві звичайним словам – граматичні, словотвірні, синонімічні, багатозначні та ін.).

Також слід зазначити, що термінознавство (лат. *terminus* – межа, кордон + ... знання) є комплексною науково-прикладною дисципліною, яка досліджує особливості виникнення та функціонування термінів, термінологій і терміносистем, а також різноманітні мовні аспекти для вирішення конкретних завдань з лінгвістичної та прикладної точки зору (наприклад, з точки зору стандартизації, створення баз даних, інформаційно-пошукових тезаурусів і т. д.). Тобто це наука, яка вивчає термінологію [46, с. 35].

У формуванні української термінології брали участь такі вітчизняні та сучасні науковці, як В. Левицький, А. Д'яков, І. Верхратський, О. Огоновський,

Т. Кияк, О. Курило, Н. Овчаренко, Л. Васенко та інші. Саме вони спрямували багато зусиль на розвиток фахової термінології в різних науково-технічних галузях, прагнучи зробити термінологію «всеукраїнською, такою, що поєднує в собі національні та інтернаціональні елементи».

Попри те, що сучасні галузі науки відрізняються один від одного та характеризуються різноманіттям концептів та пов'язаних з ними понять, можна виділити декілька спільних ознак, що визначають суть терміну як специфічної одиниці мови [1, с. 163–168].

Можна виділити основні ознаки терміна:

1. Системність: кожен термін є частиною термінологічної системи, в рамках якої він має своє термінологічне значення, але поза термінологічною системою у нього може бути абсолютно інше значення.

2. Точність: термін має якомога точніше і повніше виражати зміст поняття, яке він позначає; натомість неточний термін може спричинити непорозуміння між спеціалістами.

3. Прагнення до однозначності в межах своєї терміносистеми: оскільки переважна частина слів у загальноживаній мові є багатозначними, то переважна більшість термінів є однозначними за своїм призначенням, проте уникнути двозначності повністю неможливо. У випадку використання багатозначного терміну, слід структурувати текст таким чином, щоб його значення було зрозумілим.

4. Наявність дефініції: у кожного наукового терміна існує своє визначення, що дозволяє точно окреслити та обмежити його значення.

Також деякі дослідники термінології виділяють наступні характеристики (або вимоги) до терміна:

5. Наявність нейтральності.
6. Відсутність емоційно-експресивного забарвлення.
7. Відсутність синонімії.
8. Наявність міжнародного характеру.

9. Стислість, відкритість і динамізм системи, який відображається в термінологічних процесах.

10. Ретермінологізації і детермінологізації системи, безперервне поповнення новими термінами.

11. Забезпечення прозорості внутрішньої структури терміна, що сприяє покращенню його сприйняття та утримання в термінологічній системі.

12. Стандартизація. Терміни повинні бути стандартними, а це означає, що їх використовують тільки в тій формі, яка записана в словнику [9, с. 63– 67].

Під час аналізування термінології, якою користуються фахівці тієї чи іншої галузі в науковому тексті, професійному мовленні, словниках тощо, можна виявити, що деякі терміни вживаються лише в цій галузі, а деякі – і в інших. Це показує, що терміни різняться за ступенем спеціалізації свого значення.

За ступенем спеціалізації терміни можна поділити на три основні групи:

1. Загальнонаукові терміни – це терміни, що використовуються майже в усіх галузевих термінологіях, наприклад: *аргумент, факт, категорія, класифікація, принцип, система, проблема, функція, метод, тенденція, аналіз, процес* і т.д. При цьому варто зауважити, що ці терміни можуть визначати своє значення в межах конкретної термінології, наприклад: *система баз даних, система оподаткування, система супутникового зв'язку, гальмівна система*. До цієї категорії також належить загально-технічна термінологія (*пристрій, апаратура, машина*).

2. Міжгалузеві терміни, тобто терміни, що вживаються в декількох суміжних або навіть віддалених галузях. Наприклад, економічна наука має спільну термінологію з іншими суспільними науками, такі як *амортизація, екологічні витрати та приватна власність*.

3. Вузькогалузеві терміни є специфічними термінами конкретної галузі науки, наприклад: *фонема, алкан, перикадр, пульсар, апофема* [26, с. 21– 22].

Також терміни розподіляють за такими структурними моделями:

— однокомпонентні, тобто які складаються з одної лексичної одиниці: *мандрівка, поїздка, подорожувати, прибувати, підбирати, квиток, візок, убиральня, ненапружений, митник, порт, флот, м'який, маринований, валюта, засмагати*. В англійській мові прикладами однокомпонентних термінів слугують: *trip, travel, ticket, reserve, stopover, frisk, lax, obstruct, onward, copilot, boarding, aisle, customs, harbour, sailor, disembark, bow, railway, bunk, derailment, coach, fare, trailer, junction, dent, adjust, hotel, inn, housekeeper, bellboy, lodging, vacancies, patio, jacuzzi, robe, linen, cot, incomprehensible, cramped, tatty, waitress, condiments, zesty, appetizers, beverages, currency, note, faint, sleeplessness, inflammation, dislocation, painkiller, sunshade, parasailing, snorkeling, kayaking, sledding, tubing*.

— двокомпонентні, тобто які складаються з двох лексичних одиниць: *стюард-офіціант, подорож островами, ознайомлювальна поїздка, прогулянкова палуба, морська хвороба, бурхливе море, аеропорт призначення, рятувальний жилет, здійснити мандрівку, чоловічий туалет, фіксована плата, гостьовий дім, вільний номер, добре просмажений, курс валюти, сонячний навіс, займатися альпінізмом*. В англійській термінології було виділено такі: *international passport, season ticket, boarding card, luggage tag, forced landing, nonstop flight, border control, baggage allowance, flight attendant, get airsick, life jacket, island hopping, choppy seas, engine-driver, through train, sleeping carriage, coach station, request stop, collision insurance, optional extras, unlimited mileage, road rage, car jack, full tank, half-board, hotel manager, twin room, adjoining rooms, handicapped facilities, vending machine, vegan option, service charges, main course, exchange rate, money transfer, banana boating, mountain climbing, quad biking*.

— трикомпонентні, тобто які складаються з трьох лексичних одиниць: *міжнародний ветеринарний сертифікат, головний вестибюль вокзалу, стійка реєстрації пасажирів, фактичний час прибуття, відділ здачі багажу, кіоск самостійної реєстрації, лівий борт корабля, туристичний міжміський автобус*. Прикладами в англійській мові є: *multiple entry visa, international veterinary*

certificate, round-trip ticket, left-luggage office, two-berth cabin, first-aid set, traffic light signal, parking payment collector.

— багатокomпонентні, тобто які складаються з чотирьох і більше лексичних одиниць: *термінал автоматичного продажу квитків*. В англійській термінології прикладами послужили: *actual time of arrival, car with reserved seats, free-of-charge parking, specials of the day, melt-in-your-mouth, be off on your vacation* [28, с. 519–520].

У ході нашої роботи ми визначили кількість компонентів у нашій вибірці, де схематичне зображення аналізу показано на Рис. 2.

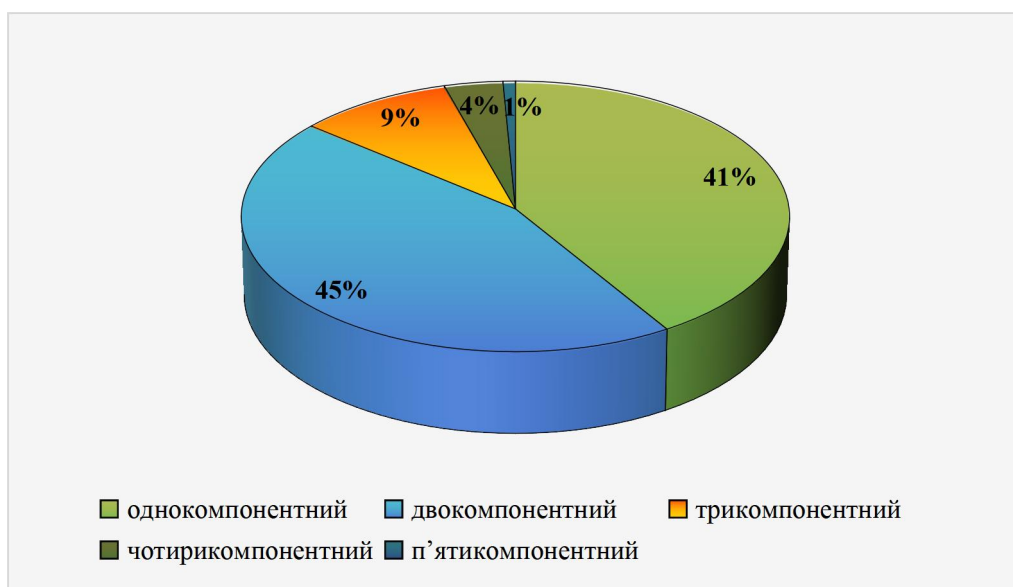

Рис. 2 Аналіз термінів за кількістю компонентів

Провівши аналіз, щодо кількості компонентів відібраної туристичної лексики у відсотковому співвідношенні, можна зазначити, що більшу частину містили *двокомпонентні* терміни – 45% та *однокомпонентні* – 41%. *Трикомпонентні* терміни – 9%, *чотирикомпонентні* – 4% та *п'ятикомпонентні* терміни – 1% є найменш вживаними у нашому словнику.

Отже, науково-технічна мова України містить давні традиції термінотворення, її термінологічні системи утворилися на власному мовному матеріалі, засвоївши те, що вже було створено. У концептуальному підході до термінотворення основою було і є зіставлення національного та інтернаціонального.

2.2. Способи термінотворення в українській та англійській мовах

Еволюція мови відбувається переважно внаслідок розвитку системи словотворення, формування нових лексичних моделей, витіснення старих моделей слів або зниження рівня їхньої продуктивності та багатьох інших чинників. Найважливішою проблематикою лінгвістичних досліджень завжди полягало у виявленні тенденцій розвитку словотвірних процесів, вдосконалення теорії та практики лексикографії.

Термінологічною лексикою вважають складову частину загального словникового складу, який притаманний будь-якій мові, а отже, на неї також впливають усі закони мови, зокрема й словотворення. Її формування відбувалося під впливом складного історичного процесу, зумовленого закономірностями мовного та технічного розвитку, науковими теоріями та культурою певної країни. Для найменування нових термінів науковці застосовують способи словотворення, що існують у мові, використовують лексичні ресурси національної мови, а також лексику інших мов.

Питання формування термінологічної лексики як частини системи мови тією чи іншою мірою розглядалося в дослідженнях вітчизняних лінгвістів, зокрема Валерія Даниленко, Дмитра Лотте, Людмили Симоненко, Фіонілі Нікітіної, та ін. [23, с. 83].

Ще з давніх часів почала формуватися українська наукова мова, термінологічні системи якої створювалися на власній мовній основі. Основним принципом концептуального підходу до формування термінології завжди був і є взаємозв'язок між національним та інтернаціональним.

Умовою процесу перетворення понять у терміни є те, що він не може бути стихійним, оскільки необхідним є чітке й однозначне спілкування не лише між фахівцями окремої галузі знань, а й комунікації на міжмовному рівні. Інакше кажучи, на думку Івана Білодіда, будь-який новий термін, що вводиться в термінологічну систему певної галузі, повинен бути вдалим, тобто він має

бути гармонійно інтегрованим у цю терміносистему, бути евфемістичним, та бути спроможним утворювати похідні і т.д. Всі ці вимоги обумовлені тим, що технічна мова потребує однозначного взаєморозуміння між творцями технічного завдання терміна та його виконавцями.

Словотворення є дійсно однією з найважливіших проблем у термінознавстві, адже при цьому кожна новоутворена одиниця повинна бути не лише нормативною, а й семантично вичерпною, а також гармонійно вписуватися в термінологічну систему.

Методи створення нових термінів у кожній мові можна поділити на три основні групи:

- використання вже існуючих ресурсів;
- удосконалення існуючих ресурсів;
- використання нових ресурсів.

На думку Т. Р. Кияк та А. С. Д'якова, трьома основними способами формування нових термінів у мові є:

1. Використання внутрішніх ресурсів мови:
 - формування похідних слів;
 - надання нових значень існуючим словам (семантична деривація);
 - складання основ;
 - формування словосполучень.
2. Пряме запозичення терміноелементів:
 - повним запозиченням (внутрішньої та зовнішньої форми);
 - неповним запозиченням (лише внутрішньої форми).
3. Створення штучних слів [7, с. 97].

Слід зазначити, що терміноелемент – це будь-який елемент словотворення (корінь, основа, префікс, суфікс, символ, графічний знак), який має спеціалізоване значення і утворює терміни того самого семантичного ряду. Тобто терміном може бути як слово, так і словосполучення, а

терміноелементом – лише частина слова або залежне слово у словосполученні [12, с. 3–11.].

Термінологічна система української на англійській мов має наступні способи словотворення (див. рис. 3):

1. Морфологічний спосіб, який передбачає формування загальноновживаних слів та термінів відбувається переважно за тими самими словотвірними моделями. Морфологічний спосіб включає в себе всі способи утворення термінів за допомогою афіксальних морфем, а також утворення складних і складноскорочених слів. Завдяки морфологічному способу творення слів в українській мові утворюється переважна більшість слів.

1) До афіксальних способів творення належать:

— префіксальний (шляхом додавання префіксів). Прикладами префіксів в українській мові є: *по-, роз-, за-, між-, при-, пере-, перед-* (*їхати – поїхати, давати – подавати, возити – розвозити, бронювати – забронювати, народний – міжнародний, кордонний – прикордонний чи закордонний, возити – перевозити, польотний – передпольотний*). Прикладами префіксів в англійській мові можуть бути: *trans-, ex-, im-, sub-, bi-, over-, inter-, dis-, in-, -under-* (*port – transport or export or import, change – exchange, urban – suburban, marine – submarine, cycle – bicycle, load – overload, national – international, embark – disembark, able – disable, comprehensible – incomprehensible, ground – underground*);

— суфіксальний (шляхом додавання суфіксів). Прикладами суфіксів в українській мові можуть бути: *-к-, -ар-, -івник-, -ив-, -уват-, -ськ-* (*поїзд – поїздка, офіціант – офіціантка, ліки – лікар, праця – працівник, мороз – морозиво, подорож – подорожувати, голос – голосувати, водій – водійський, пасажир – пасажирський*). Прикладами суфіксів в англійській мові є: *-er, -or, -ess, -ist, -al, -y, -ing, -ness, -ible, -ly, -ed, -age* (*drive – driver, collect – collector, steward – stewardess, reception – receptionist, person – personal, arrive – arrival*,

sun – sunny, park – parking, board – boarding, shop – shopping, brief – briefing, sick – sickness, access – accessible, leisure – leisurely, stain – stained, bag – baggage);

— префіксально-суфіксальний (додавання префіксів та суфіксів). В українській мові приклади: *ділити – розділювати, межа – безмежний, слухати – прислухатися, садити – висаджуватися, бронь – забронювати, твердити – підтверджувати, кордон – прикордонний, шкода – перешкоджати*. Приклади в англійській мові: *place – replacement, sure – insurance, join – adjoining, flame – inflammation*.

2) Безафіксний (шляхом скорочення слова). Прикладами таких слів в українській мові слугують: *супроводжувати – водити, закордонний – кордон, безсоння – сон, туристичний – турист, безкрайній – край*. В англійській мові: *unoccupied – occupy, compartment – part, announcement – nounce, refreshments – fresh, derailment – rail*.

3) Основоскладання (шляхом поєднання двох чи більше основ). В українській мові приклади: *край + вид – краєвид, свіжий + віджатий – свіжовіджатий, хмари + чесати – хмарочос, вагон + ресторан – вагон-ресторан, спа + салон – спа-салон, три + кімнати – трикімнатний*. Приклади в англійській: *bed + room – bedroom, sun + glasses – sunglasses, check + point – checkpoint, motor + man – motorman, round + about – roundabout, tow + line – tow-line, full + board – full-board, house + keeper – housekeeper, bell + boy – bellboy, wheel + chair – wheelchair*.

4) Абревіатурою називають утворення з перших літер чи інших частин слів, що входять до складу назви чи поняття. В українській мові можна зустріти: *КВ – квиткова вартість, ВТО – Всесвітня туристична організація, Укрзалізниця – Українська залізниця, турбаза – туристична база, ДПСУ – Державна прикордонна служба України*. В англійській мові: *SV – sea view, BGL or BG – bungalow, APART – apartment TRPL – triple, ALL – all inclusive, HV – holiday village, AC – air conditioning, INF – infant, NVA – not valid after, BA – British Airways, SPO – special offer*.

2. Неморфологічний спосіб словотворення містить:
- морфолого-синтаксичний (коли слово переходить з однієї частини мови в іншу, при цьому змінюються його синтаксичні функції та морфологічні ознаки);
 - лексико-синтаксичний (коли слово утворюється внаслідок поступового злиття словосполучення в одне);
 - лексико-семантичний (коли існуюче слово набуває нового значення).

Наприклад: *to order – an order, to swim – a swim, a tour – to tour, a transport – to transport.*

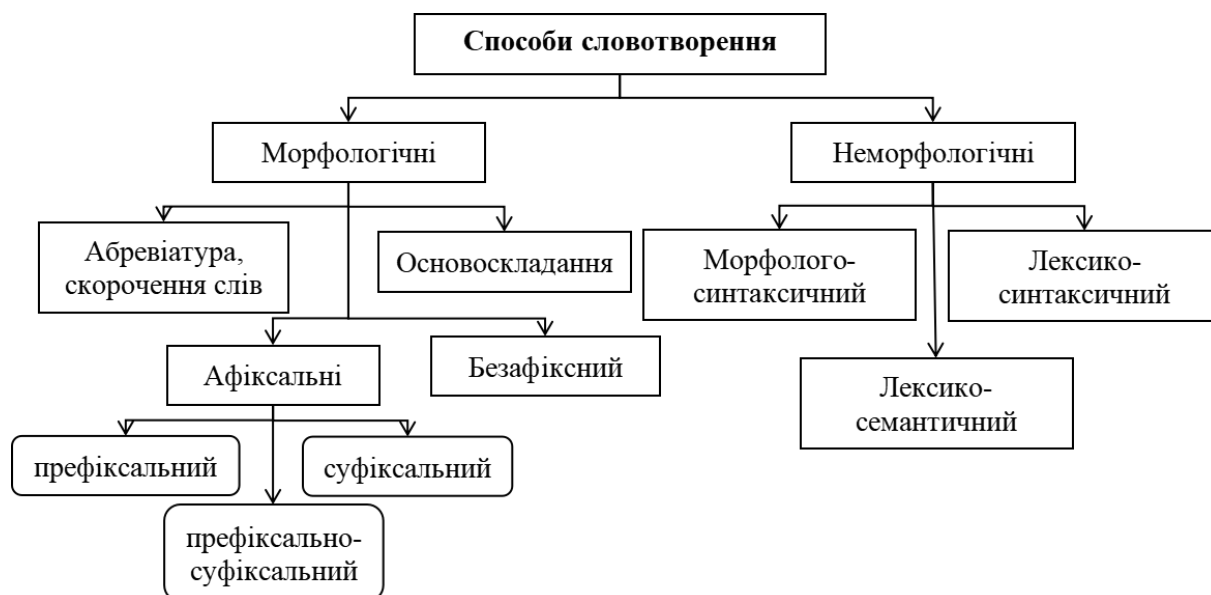

Рис. 3 Способи словотворення

Також слід приділити увагу фразовим дієсловам, які вживають в англійській мові. Вони передбачають сполучення дієслова з одним або декількома іншими частин мов, як прийменники, прислівники або прийменникові частки. Наприклад: *get in to, hop on, see off, bargain down, get dropped off, look for, pick up, call off, find out, go on, pop in, sail off., lay out, see off.*

Загальновідомо, що загальні закономірності морфологічного словотворення є однаковими для всієї мови. Зокрема, в основі творення загальноновживаних слів та термінів лежать ті самі словотвірні моделі.

Щоправда, В. П. Даниленко зазначає, що морфологічний спосіб має кілька важливих відмінностей по відношенню до термінології.

У першу чергу, науковець підкреслює, що при утворенні термінів загалом діапазон засобів, які використовуються як елементи термінів, значно більший і різноманітніший. Для термінології характерне значно більше використання власних назв як дериваційних основ порівняно із загальноновживаною літературною мовою. Більше того, як він стверджує В. П. Даниленка «...термінологічна деривація характеризується активнішим використанням усіх можливих словотвірних засобів і прийомів, ніж у морфологічному словотворенні загальної літературної мови. Суфіксація, префіксація і суфіксація з префіксацією однаково активні в термінології, як і словоскладання, словоскладання з афіксацією...» [23, с. 86].

В українській мові існують такі основні способи творення термінів: зміна значення (вторинна лексична номінація), словотворення, синтаксис і запозичення.

Також існує думка, що в українській та англійській мовах наукові терміни можна створити такими основними способами:

1. За допомогою вторинної лексичної номінації – це вживання слова, яке вже існує в мові, для назви наукового терміна: *море* – величезний об'єм води, тому величезну кількість чогось можна назвати морем; *parking* («парковка») – професійне вираження на Уолл-стріті, що означає переведення тимчасово непроінвестованих грошових коштів у високоліквідні інструменти (фонди грошового ринку), що приносять дохід, тобто практично те, що і *sweep*.

Існує два основних типи вторинної номінації – метафора та метонімія.

- 1) Метафорою називають спеціальний тип узагальнення, який передбачає розвиток переносних значень на основі схожості (функціональної та зовнішньої) предметів і утворення абстрактних понять: *полім* – воля, *буря* – сильні емоції, *гора* – складнощі; *sun-drenched beach* – сонячний день, *bone-dry* – цілком висохлий, *clear skies* – немає загроз.

2) Метонімією називають перенесення значення, коли назва одного предмета передається іншому, пов'язаному з ним за асоціацією: *випити стакан, сісти за руль; to eat a plate* – з'їсти усе, *answer the call* – відповісти на дзвінок.

2. Словотвірним способом називають творення термінів за допомогою афіксів, шляхом складання слів і основ, скорочення слів, як зазначено вище.

3. Синтаксичний спосіб передбачає вживання словосполучень для позначення наукових термінів: *luggage claim* – місце видачі багажу, *lost and found* – бюро знахідок, *Ladies* – жіноча вбиральня, *green* – зелений коридор (митний контроль).

4. За допомогою запозичення, яке полягає в називанні наукового терміна іншомовним словом: *мотель, вілла, круїз, порт, чартер, сноркелінг, парасейлінг, кемпінг, сноубординг, хайкінг*. Можуть бути повні та часткові запозичення. Повне запозичення передбачає адаптацію до фонетичних і морфологічних особливостей мови-носія [26, с. 53–54].

Існують різні причини запозичення термінів:

— запозичення терміна разом з новим поняттям: *бонус* – премія, спеціальна пропозиція по зниженій ціні;

— вживання паралельно власних і запозичених термінів у різних сферах (наприклад, науковій та освітній): *експорт* – вивіз, *тренінг* – навчання, *контракт* – договір;

— прагнення знайти більш досконалий термін, що зумовлює паралельне функціонування запозичених і власних термінів: *аккаунт* – рахунок, *інтерстелярний* – міжзоряний, *беттінг* – ставки на спорт;

— відсутність власного досконалого терміна, що задовольняє сучасні вимоги: *приватність* – право на особистий простір людини, *стейкейшн* – відпустка, яку людина проводить у себе вдома [17, с. 108–111].

Таким чином, можна підвести підсумок, що створення нового терміна може бути здійснене не лише прямим запозиченням з іншої мови. Нові терміни здебільшого утворюються за допомогою внутрішніх ресурсів мови. Пряме

запозичення іншомовних слів для переважної більшості мов, зокрема української та англійської та інших, є не основним способом творення нових термінів. Співвідношення між ними може змінюватися залежно від традицій і поглядів конкретних творців термінів, проте практично в усіх згаданих мовах перевагу надають внутрішнім джерелам мови.

2.3. Основні типи термінологічної номінації

В енциклопедії української мови можна знайти визначення номінації (лат. *nominatio* – найменування, називання), яке передбачає утворення і присвоєння назв (та інших мовних позначень) пізнаним і виокремленим уривком дійсності, інакше кажучи, установлення відношень позначуваного й означуваного між певною одиницею мови і відповідним предметом (явищем, ознакою тощо). Також вона може бути власне результатом процесу найменування, тобто самою назвою, або іменуванням, як уживанням готових назв у процесах здійснення мовленнєвих актів.

Визначення щодо «слова і усталеного словосполучення» також можна знайти в енциклопедії, яке зазначає, що вони є готовими і відтворюваними номінативними знаками мови, які за посередництвом відповідного узагальненого поняття співвідносяться з позначуваною частиною дійсності. А вільне словосполучення і речення називають номінативними знаками, що зіставляють із позначуванням окремим (не узагальненим) уривком дійсності шляхом його відтворення в уявленні мовця і знову відтворюються (комбінуються) в кожному мовленнєвому акті для позначення певного об'єкту [47, с. 418].

Термінологічну номінацію, на відміну від загальномовної номінації (яка зазвичай має стихійний і невпорядкований характер), вважають цілеспрямованим креативним процесом, що відбувається внаслідок взаємодії зовнішніх і внутрішніх мовних чинників. Термін утворюється у професійному

та науковому середовищі і використовується у суто термінологічній функції. Вони утворюються шляхом:

- 1) переосмислення (термінологізацією) загальноживаних слів для найменування того чи іншого наукового поняття;
- 2) переміщення готового терміна з однієї галузі в іншу (ретермінологізацією);
- 3) запозичення та калькування;
- 4) застосування наявних у мові словотвірних моделей або компонентів іномовного походження для утворення нових найменувань;
- 5) вживання словосполучень для називання наукових понять [27, с. 57–59].

На сучасному етапі розвитку науки переважна кількість лінгвістів і термінологів вважає, що термінами можуть бути як слова (прості непохідні слова), так і словосполучення. На відміну від термінів, що складаються з одного слова, терміни-словосполучення (ТС) відрізняються своїм значенням (смысловим показником). Вони використовуються для формування більш конкретних понять, тому що словосполучення є першим етапом у конкретизації лексичного значення слів.

Словосполучення виступає одним з основних типів термінологічних номінацій. Термінологічне словосполучення, як свідчить сама назва цього мовного явища, суміщає в собі властивості термінів і словосполучень. Вони мають характерні риси, які також властиві термінам: однозначність, відсутність емоційно-експресивного забарвлення, системність і наявність дефініцій. Складним терміном, як і будь-яким словосполученням, є певна синтаксична конструкція, що утворюється з двох або більше повнозначних слів на основі підрядного зв'язку: узгодження, керування, прилягання [29, с. 15].

Узгодженням називають такий різновид підрядного зв'язку, при якому залежне слово за формами словозміни цілком або лише частково збігається з формами стрижневого (головного) слова. Під час узгодження головним словом

є іменник, займенник, що співвідноситься з іменником, або субстантивоване слово (коли частина мови переходить у іменник), а залежним словом виступає прикметник, дієприкметник, займенник, що співвідноситься з прикметником, або порядковий числівник. Наприклад: *новий будинок, відремонтований будинок, його будинок, другий будинок*.

Наступним різновидом підрядного зв'язку є керування, при якому стрижнєве слово вимагає від залежного слова певної форми відмінку, яка не змінюється при зміні стрижнєвого слова. Наприклад: *купую, купив би, купляйте* і т.д. *будинок*.

Третім різновидом називають прилягання, при якому залежне слово, не змінюючись граматично за формою, не показує свою залежність від стрижнєвого слова словосполучення, і має з ним лише змістовий зв'язок. Наприклад: *повільно їхати, ставати сильнішим, говорити не перестаючи, колір чорний*.

Термінологічні словосполучення не варто плутати з вільними словосполученнями. Адже ці ТС, на відміну від вільних слово, визначають наукові поняття за допомогою прямого і безпосереднього посилення на це поняття, пов'язуючи значення компонентів ТС зі структурою і складом наукового поняття.

Слова, що складаються з двох лексем, є чи не найбільшою групою українських складених термінів. Адже структура таких термінів цілком відповідає самій суті терміна, який має якомога точніше й повніше позначати предмети чи поняття і при цьому бути максимально коротким. Двокомпонентні термінологічні словосполучення складають приблизно 70% усіх проаналізованих термінологічних систем. Найчастішим серед двокомпонентних ТС зустрічаються поєднання іменника з простим, похідним і складним прикметником або дієприкметником. Саме узгодження є різновидом синтаксичного зв'язку. Для його визначення здебільшого використовуються відносні прикметники, але іноді вживаються і якісні прикметники.

Прикметники, що входять до складу ТС, можуть бути простими або складними за будовою.

Наступними за кількістю вживання є термінологічні словосполучення, які мають форму «іменник у називному відмінку + іменник у родовому відмінку».

Та третьому місці стоять ТС, що представлені у формі «дієслово + іменник». У такому випадку, керування та прилягання є різновидами такого синтаксичного зв'язку. Такі термінологічні словосполучення набагато менше вживаються, порівняно з субстантивно-субстантивними та субстантивно-ад'єктивними ТС [29, с. 16–18].

На основі результатів аналізу можна підсумувати, що серед аналітичних термінів досліджуваних терміносистем переважають саме двокомпонентні сполуки.

2.4. Явище синонімії в туристичній терміносистемі

Термінологічна база кожної галузі знань постійно змінюється в кількісному і якісному відношенні: коли одні терміни застарівають і виходять з ужитку, з'являються і вводяться інші, змінюється обсяг раніше відомих термінів, відбувається перегрупування значень. Це свідчить про те, що в термінології діють лексико-семантичні відношення, які дещо відрізняються від тих, що існують у літературній мові.

Для кожної термінології, як і для мови загалом, характерна синонімія лексичних одиниць. Під синонімією (грец. *synonymos*, *synonymia* – однойменний від *syn* – разом і *onyta* – ім'я) розуміють тип семантичних відношень між мовними одиницями (синонімами), суть яких полягає в повному або частковому збігу їхньої семантики та розрізненні певних диференційних сем (сміслових, стильових, стилістичних) [46, с. 274].

Синонімами називаються слова (переважно однієї частини мови) або їх окремі значення, які є назвою того самого поняття; а також усталені словосполучення, афікси, фразеологічні звороти, словотворчі типи, граматичні

форми, у тому числі синтаксичні конструкції, які при повній або частковій формальній відмінності мають однакове або майже однакове значення; слова з однаковим або частково однаковим значенням [46, с. 270].

Синоніми в термінології відносяться до одного й того ж поняття та об'єкта, але не позначають його різних властивостей. З цієї причини деякі науковці називають подібні явища термінологічними дублетами (абсолютними синонімами).

Дублетом (фр. *doublet* від *double* – подвійний) називають один з двох або більше термінів, що позначає один і той самий науковий об'єкт або виражає одне й те саме наукове поняття; або може бути варіативним виявом мовної одиниці (фонетичний, акцентуаційний, лексичний, морфологічний). Наприклад: *слово – лексема, лінгвістика – мовознавство* [45, с. 255].

Можна виділити такі основні причини появи синонімів у термінологіях:

- паралельне використання терміну кількома дослідниками;
- наявність різних варіантів перекладу терміна;
- наявність повної та скороченої назви для одного й того ж поняття;
- співіснування епонімічних і звичайних термінів [24, с. 376].

З іншої причини, наявність синонімів не є типовою для туристичної термінології в англійській мові, тому що чимало термінів запозичені з англійської мови і отримують різні переклади.

Найбільш типовими формами термінів для української туристичної термінології є скорочені форми термінів, коли крім повнозначного терміна вживається його скорочений варіант: *туристичне агентство – турагенство, туристичний агент – турагент, екологічний туризм – екотуризм, етнічний туризм – етнотуризм, комфортний клас – комфорт-клас*.

Туристична термінологія характеризується наявністю повної та короткої назви одного поняття, тому що багатокomпонентні терміни є незручними у використанні через свою громіздкість: «використання повної форми суперечить

принципу мовної економії, відповідно до якого в мові вживаються лише певні мовні форми, що оптимізують комунікацію».

Саме тому почали з'являтися скорочені варіанти терміна, скорочені форми, аббревіатури та еліптичні конструкції, який передбачає використання одного з його елементів замість повної форми терміну.

У англійській термінології значне місце в створенні коротких варіантів термінів займає аббревіація: *ARR* – *average room rate*, *APEX* – *advance purchase excursion fare*, *B&B* – *bed and breakfast*, *COS* – *cost of sales*, *DMO* – *destination marketing organization*, *FAM* – *familiarization tour*, *FIT* – *foreign or flexible independent traveler*, *GIT* – *group incentive tour*, *IATA* – *International Air Transport Association*, *LOS* – *Length of stay*, *OTA* – *online travel agency/agent*, *PAX* – *passengers*, *TO* – *tour operator*, *TPA* – *tourism promotion agency*, *TTL* – *ticket time limit*, *VFR* – *visiting friends and relatives*, *WL* – *wait list*.

Важливо зазначити, при цьому, що повна та скорочена версії термінів є окремим випадком. Протягом кількох останніх десятиліть сформувалася думка, що не варто розглядати ці форми як синоніми, тому що скорочена версія терміну є вторинною, залежною за значенням і формою від повної форми терміну, а істинні синоніми функціонують за однакових умов, вони не є формально і семантично зумовленими один одним. Тому ми будемо називати такі терміни термінологічними варіантами, про які йтиметься нижче.

Однією з причин наявності синонімів у туристичній термінології є запозичення іншомовного терміна, коли існують терміни-дублікати, один з яких є оригінальним, а інший – запозиченим.

Кількість дублетних термінів іншомовного походження в англійській туристичній термінології невелика. Наприклад від французької мови походять такі терміни: *concierge* – *head porter*, *sommelier* – *wine waiter*, *plat du jour* – *dish of the day*.

Основні види варіантів, з огляду на рівень мовної системи, зазначені нижче.

1. Графічні – терміни, які відрізняються лише написанням. Прикладами який можуть бути: *appetizer – appetiser, check – cheque, catalog – catalogue, drink driving – drunk driving, driving licence – driver’s license, traveling – travelling, theatre – theater, flat tyre – flat tire, whisky – whiskey*. Слід зауважити, що в наявність графічних варіантів в англійській туристичній термінології зумовлена переважно відмінностями між британським та американським варіантами мови.

2. Фонетичні варіанти відрізняються лише вимовою. Зростання кількості фонетичних варіантів в англійській туристичній термінології, як і в попередньому випадку, зумовлена відмінностями між британським та американським варіантами мови.

3. Фонетико-графічні варіанти передбачають відмінності у вимові та написанні одних і тих самих лексем: *agrotourism – agritourism, barber’s shop – barber shop, snorkeling – snorkelling*.

4. Словотвірні варіанти відрізняються афіксами похідних або порядком розташування елементів: *turning down – turndown, shopping tour – shop tour, yachting tourism – yacht tourism*.

5. Синтаксичні варіанти словосполучень розрізняються за синтаксичною моделлю побудови (порядок слів і зв'язки між ними): *time of arrival – arrival time, duration of flight – flight duration, carriage of luggage – luggage carriage, time of departure – departure time*.

6. Морфолого-синтаксичні варіанти передбачають, що один з них є терміном-словосполученням або складним терміном, а інший – його скороченим варіантом, утвореним шляхом синтаксичних або морфологічних трансформацій. Розрізняють такі типи морфолого-синтаксичних варіантів:

— еліптичні, що утворюються шляхом опускання одного з елементів багатокomпонентного терміна, не змінюючи при цьому його значення: *scuba diving – diving, farm stay tourism – farm tourism, mountain side view – mountain view, world round tour – world tour*;

— композитні, що утворюються шляхом об'єднання слів або основ багатокomпонентного терміна: *honeymoon room – honeyroom, apartment hotel – apart hotel, agricultural tourism – agritourism*.

У результаті семантичного аналізу туристичних термінів англійської мови можна виявити, що характерною ознакою термінів є їх багатозначність. У мовознавстві завжди існувала проблема специфіки термінів та способів їх перекладу. При визначенні способу перекладу запозиченої лексики слід враховувати специфіку конкретних обставин [19, с.53–56].

Підсумовуючи всі вищенаведені матеріали, можна зробити висновок, що єдиного тлумачення поняття «термін» не існує. Це зумовлено тим, що фахівці різних галузей знань намагаються вкласти в це поняття свій специфічний зміст і трактують його по-різному. Тому кожен термін потрібно розглядати не тільки з лінгвістичної точки зору, але й з точки зору відповідної галузі. Термін має задовольняти вимогам обох цих аспектів і відповідати ідеальним умовам. Даними умовами є чіткість, однозначність, стійкість і не експресивність. У сучасному світі туризм сам по собі представляє дуже багате за змістом і різноманітне за своїми проявами соціальне явище. Через свої функції – ідеологічну, культурну, освітню, соціальну, комунікативну, рекреаційну – він значною мірою впливає на формування людини, її цінності, світогляд, процес самопізнання та самовдосконалення.

2.5. Лексико-семантичні групи термінів туризму

Лінгвістичне опанування предметів і явищ навколишнього світу полягає не лише в тому, щоб їх називати, а й у тому, щоб намагатися їх класифікувати. Процес структурування словникового складу мови відбувається на різних засадах – лінгвістичних і позалінгвістичних, тобто екстралінгвістичних. Деякі науковці вважали, що в лексичній системі мови можна виділити різні групи слів. Серед яких є об'єднання інтралінгвістичні («за сферами уявлення»), є

об'єднання екстралінгвістичні («за тематичними сферами»). На основі цього і почався розвиток сучасного мовознавства у вивченні семантичної організації словникового складу мови, зокрема, в теорії семантичних полів, лексико-семантичних і тематичних груп [21, с. 8].

У сучасній вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці науковці досліджували питання щодо теоретичних підходів і методологічних напрацювань у вивченні зазначеного вище «поля». По суті, ця теорія поля містила низку поглядів, які представляють дуже суттєві варіанти спільної ідеї семантичного зв'язку слів між собою в мові. В понятті «поле» лінгвісти змогли реалізувати ідею про те, що існує деяке структурне значення, яке об'єднує лексику в лексико-семантичну систему, де кожна лексема виявляє це значення як домінуючу сему лексичного значення.

Тобто, у лінгвістиці «полем» називають термін для позначення сукупності переважно лексичних одиниць, об'єднаних змістовою спільністю і відображає поняттєву, предметну або функціональну схожість позначуваних явищ. Відповідно семантичним полем вважають екстралінгвістичним (позамовним), психологічним або логічним феноменом, яке представляє собою сукупність лексичних одиниць, які мають певну подібність у якомусь семантичному прошарку та пов'язані між собою специфічними семантичними відносинами. Лексико-семантична група утворюється всередині семантичного поля [10, с. 191–192].

У більш ширшому значенні лексико-семантична група означає групу термінів, які мають дуже близьке смислове значення. У більш вузькому значенні ЛСГ називають групу слів, об'єднаних спільною категоріально-лексичною семою (архісемою).

Тематична група – це ряд лексичних одиниць, об'єднаних спільним родовим значенням, тобто мовних одиниць, які називають різновиди одного й того ж кола предметів. Основою об'єднання тематичної групи є відношення предметів реальної дійсності, які є денотатами лексичної групи. При цьому слід

пам'ятати, що між елементами тематичної групи має бути встановлений чіткий зв'язок, який забезпечується використанням синонімічних термінів [44, с. 55].

Тобто, під тематичною групою розуміють об'єднання слів, яке ґрунтується не на лінгвістичних лексико-семантичних зв'язках, а на позамовних, тобто на класифікації предметів і явищ зовнішнього світу. У цьому полягає її принципова відмінність від лексико-семантичного групування, яке ґрунтується на внутрішньомовних зв'язках слів, що його складають.

Різниця між лексико-семантичними і тематичними групами слів полягає у виокремленні принципів, які лежать в основі цих угруповань: позалінгвістичних – переважно в ТГ і внутрішньолінгвістичних – у ЛСГ, функціональних – у ТГ та інваріантних – у ЛСГ, а також розбіжності у їхній семантичній структурі (відсутність у ТГ єдиної ідентифікуючої семи).

Терміни можуть бути об'єднані в одну тематичну групу, якщо вони мають:

- зв'язок між предметами, що позначаються термінами;
- зв'язок між цими словами, наприклад, рід – вид, частина – ціле;
- пов'язані контексти.

Тематичну групу можна використовувати для опису певного предмета, явища або ситуації. Наприклад, якщо ми говоримо про подорожі, то до тематичної групи слів увійдуть такі слова, як «відпустка», «мандрівка», «переліт», «готель», «пляж» тощо. Всі ці слова пов'язані між собою спільною темою «подорожі». Тож у ході нашого дослідження була проведена систематизація туристичної відібраної термінології англійської мови.

Матеріалами дослідження слугували навчальні посібники Оксфордського університету Р. Уолкера та К. Хардінг “Tourism”, К. Хардінг “Going international english for tourism” та Кембріджського університету Дж. Річардс та Д. Болке “Four Corners”, Ф. О’Хара “Be My Guest”, а також тлумачні словники англійською мовою П. Колін “Dictionary of Leisure Travel and Tourism” та С. Медлік “Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality” [71], [58], [57], [51],

[48], [49]. Частину відібраної лексики було взято з інформаційних джерел мережі Інтернет.

Методом вибірки було виділено 520 термінологічних одиниць, які були класифіковані за 13 тематичними групами, які також містять підгрупи. Термінологія туризму охоплює подорожі та підготовку до них, засоби пересування, громадське харчування, розташування у готелях, а також терміни, які стосуються страхування, рахунків, документів, персоналу і т.д.

Перш ніж розпочати дослідження, треба зазначити відібрані терміни, які безпосередньо можуть позначати і перекладатися як «подорож»: *travel*, *journey*, *trip*, *voyage* та *tour*. Для кращого розуміння кожного терміна була створена таблиця, яка показує різницю між ними (див. табл. 1).

Таблиця 1

Різниця між “travel”, “journey”, “trip”, “voyage” та “tour”

Travel <i>noun, verb, adjective</i>	Journey <i>noun</i>	Trip <i>noun</i>	Voyage <i>noun</i>	Tour <i>noun, verb</i>
To describe the activity of travelling	To describe going from one place to another	To describe a short journey for a purpose, business or pleasure	To describe a long journey by sea or in space	To describe a journey during which several places are visited

Зазвичай, туристам на вибір пропонують декілька способів дістатися місця призначення під час подорожі, тож для кращого розуміння була створена схема видів пересування туристів (див. рис. 4)

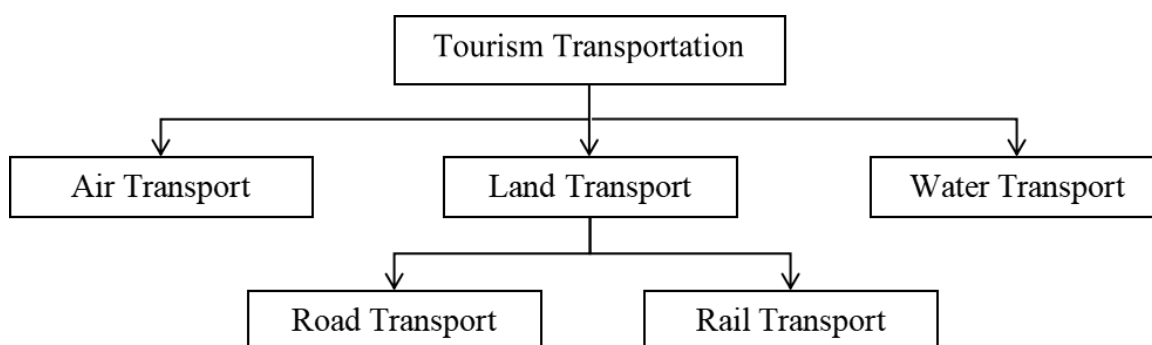

Рис. 4 Види туристичного пересування

Для більш детального ознайомлення з видами транспорту туризму та його зв'язок з подорожами, назвами працівників цієї сфери зображено в таблиці 2.

Таблиця 2

Детальна таблиця видів транспортних засобів туризму

Image	Transport	Journey types	Transport types	Places and features	Professionals
	air	flight (long-haul) (short-haul)	aircraft/airplane jumbo jet/jet light aircraft helicopter	airport terminal runway security duty-free shop	pilot flight attendant cabin crew ground staff air traffic controller
	sea	cruise crossing	cruise ship liner ferry hovercraft hydrofoil yacht	port harbour cabin pier	steward(ess) purser captain
	road	drive ride journey	car bus coach tram van lorry motorbike bicycle	station motorway track	driver tour guide motorist mechanic chauffeur
	rail	trip journey	high-speed train express	station carriage terminus	driver / motorman ticket collector conductor

Відібрана туристична лексика, зазначена у Додатку 1, була розподілена за такими тематичними групами:

1. Туристичні подорожі та процеси підготовки до них.
 - види подорожей: (1) *travel* – подорож, подорожувати, (2) *journey* – подорож, (3) *trip* – мандрівка, поїздка, (4) *voyage* – подорож по морю, повітрі, (5) *tour* – тур, кругова поїздка, (6) *island hopping* – подорож островами, (7) *FAM trip* – ознайомлювальна поїздка;

— фразові дієслова для подорожей: (8) *take / have a trip* – здійснити мандрівку, (9) *go on a trip* – поїхати на екскурсію, (10) *get away* – поїхати у відпустку, (11) *set off* – вирушити у подорож, (12) *be off on your vacation* – поїхати у відпустку, (13) *travel on a shoestring* – подорожувати з невеликою кількістю грошей, (14) *take a shine to someone* – виявити симпатію, захопитися кимось на курорті, (15) *dog days of summer* – найспекотніші дні літа, (16) *push the boat out* – розважатися, ні в чому собі не відмовляючи, (17) *get in* – прибувати, (18) *get in to a car / a taxi* – сідати в машину / таксі, (19) *get on to a train / a plane / a bus / a bike / a ferry* – сідати на потяг / літак / автобус / велосипед / пором, (20) *get out of a car / a taxi* – виходити з машини / таксі, (21) *get off a train / a plane / a bus / a bike / a ferry* – сходити з потяга / літака / порома / велосипеда, виходити з автобуса, (22) *hitch a lift* – голосувати (зупиняти машину), (23) *hop on a bike* – сідати на велосипед, (24) *see off* – проводити, (25) *get dropped off* – висаджуватися, (26) *pick up* – підбирати (забирати);

— прикметники для подорожей: (27) *ignorant* – необізнаний, непоінформований, (28) *incomprehensible* – незрозумілий, (29) *leisurely* – дозвільний, вільний, (30) *reliable* – надійний, (31) *steamed up* – схвилюваний, обурений, розлючений, (32) *lax* – ненапружений, (33) *compulsory / mandatory* – обов'язковий, (34) *net lag* – стрес, який відчувають під час підготовки подорожі.

2. Список необхідних документів: (35) *international passport* – закордонний паспорт, (36) *identity card (ID card)* – посвідчення особи, (37) *driving licence / a driver's licence* – водійське посвідчення, (38) *single entry visa* – одноразова віза, (39) *multiple entry visa* – багаторазова віза, (40) *international veterinary certificate* – міжнародний ветеринарний сертифікат, (41) *certificate on inoculations* – сертифікат про щеплення, (42) *insurance* – страхівка, (43) *credit card* – кредитна картка.

3. Купівля квитків: (44) *ticket* – квиток, (45) *single ticket* – квиток в один кінець, (46) *one-way ticket* – квиток в один бік, (47) *round-trip ticket / circular ticket / return ticket* – квиток в обидва кінці, (48) *season ticket* – сезонний квиток, абонемент, (49) *ticket machine* – термінал автоматичного продажу квитків, (50) *ticket office* – квиткова каса, (51) *book* – заздалегідь купувати квитки, бронювати місця, продавати квитки, (52) *reserve* – бронювати, замовляти, (53) *cancel* – скасовувати, (54) *confirm* – підтверджувати.

4. Туристичні подорожі повітряним транспортним засобом.

— перебування в аеропорту: (55) *go by air / plane* – летіти літаком, (56) *flight number* – номер рейсу, (57) *boarding pass* – посадочний талон для перетину кордону (на літаку), (58) *boarding card* – посадковий талон, (59) *landing card* – картка із зазначенням порядку висадки пасажирів, (60) *luggage tag* – багажний квиток, квитанція, (61) *concourse* – головний вестибюль аеровокзалу, (62) *waiting room* – зал очікування, (63) *off-site* – поза майданчиком або об'єктом, (64) *on-site* – на майданчику, (65) *check-in counter/desk* – стійка реєстрації пасажирів, (66) *passport control* – паспортний контроль, (67) *border control* – прикордонний контроль (в аеропорту тощо), (68) *departure board* – дошка інформації про виліт (з аеропорту), (69) *actual time of arrival (ATA)* – фактичний час прибуття, (70) *actual time of departure (ATD)* – фактичний час вильоту, (71) *on schedule* – точно за розкладом, (72) *destination* – місце, пункт призначення, (73) *itinerary* – пункти слідування по маршруту, зазначені у квитку, (74) *delayed departure* – затриманий виліт, (75) *duration of flight* – тривалість польоту, (76) *frisk* – обшукувати (людину), (77) *put up* – зупинятися (тимчасово поселитися, at), (78) *put on standby* – поставити в список (режим) очікувань, (79) *sit around* – сидіти без діла, чекати, (80) *emergency exit* – аварійний вихід, (81) *entrance* – вхід, (82) *exit* – вихід, (83) *exit to platform* – вихід на платформу, (84) *first aid* – перша допомога, (85) *duty-free shop* – магазин безмитної торгівлі, (86) *inquiry office* – довідкове бюро, (87) *left-luggage office* – камера зберігання схову (багажу), (88) *lost and*

found – бюро знахідок, (89) *baggage drop-off* – відділ здачі багажу, (90) *carry-on / hand luggage* – ручна поклажа, (91) *checked luggage* – реєструвати багаж, (92) *baggage allowance* – кількість багажу, яку дозволено перевозити безкоштовно, (93) *excess weight* – перевищення ваги, (94) *overweight* – перевищення (ваги), (95) *gate* – посадкові ворота (для контролю пасажирів), (96) *meeting point* – місце зустрічі, (97) *trolley* – візок, (98) *self-service check-in kiosk* – кіоск самостійної реєстрації, (99) *obstruct* – перекривати, перешкоджати, (100) *onward* – що рухається уперед, (101) *lavatory / restroom* – убиральня, (102) *Gentlemen* – чоловічий туалет, (103) *Ladies* – жіноча вбиральня, (104) *vacant / unoccupied* – пустий (незайнятий), (105) *flush the toilet* – змивати туалет;

— види авіарейсів: (106) *nonstop flight* – безпосадочний політ, (107) *direct flight* – прямий рейс (без проміжних посадок), (108) *domestic flight* – рейс у межах однієї країни, (109) *international flight* – міжнародний рейс, (110) *forced landing* – вимушена посадка, (111) *water landing* – посадка на воду, (112) *bumpy landing* – груба посадка, (113) *connecting flight* – стикувальний рейс, (114) *stopover* – добровільне переривання подорожі в проміжному пункті тривалістю понад 24 годин;

— екіпаж повітряного судна: (115) *captain* – командир екіпажу, (116) *copilot* – другий пілот, (117) *flight attendant* – бортпровідник, (118) *cabin crew* – бригада бортпровідників, (119) *relief crew* – змінний екіпаж;

— пересування на літаку: *boarding time* – час посадки пасажирів, (121) *take off* – злітати (від землі), (122) *land* – робити посадку, (123) *boarding* – посадка пасажирів на борт, (124) *get a seat* – розсістися, (125) *tip up the seat* – відкинути сидіння, (126) *get airsick* – нудити, (127) *jetlag* – порушення біоритмів унаслідок перельоту через кілька часових поясів, (128) *baggage compartment* – багажне відділення, (129) *animal in hold* – тварина у вантажному відсіку, (130) *aisle* – прохід між рядами крісел (у пасажирській кабіні), (131) *aisle seat* – місце біля проходу, (132) *window seat* – місце біля вікна,

(133) *overhead compartment* – верхні полиці для ручної поклажі (на борту літака), (134) *overhead locker* – багажна полиця (у салоні літака), (135) *stow* – укласти (вантаж), (136) *announcement* – сповіщення, (137) *safety instructions* – правила техніки безпеки, (138) *briefing* – передпольотний інструктаж, (139) *oxygen mask* – киснева маска, (140) *life jacket / vest* – рятувальний жилет, (141) *tray* – піднос, (142) *meal tray* – висувна поличка для прийому їжі в задній стінці пасажирського крісла, (143) *serve drinks / meals* – подавати напої / їжу;

— прибуття в аеропорт призначення: (144) *destination airport* – аеропорт призначення, (145) *immigration* – імміграційний контроль (пасажирів), (146) *customs* – митна служба, (147) *customs officer* – митник, (148) *green channel* – зелений коридор (митний контроль), (149) *baggage / luggage claim* – видача багажу, (150) *transfer* – переміщення, переміщати.

5. Туристичні подорожі водним транспортним засобом.

— види цивільних морських суден: (151) *boat* – човен, шлюпка, судно, корабель, пароплав, (152) *ship* – корабель, судно, (153) *yacht* – яхта, (154) *hydrofoil* – корабель на підводних крилах, (155) *catamaran* – катамаран, (156) *passenger boat* – пасажирський пароплав, (157) *fleet* – флот;

— екіпаж морського судна: (158) *captain* – командир (корабля), (159) *sailor / seaman* – моряк, мореплавець, матрос, (160) *table steward* – стюард-офіціант, (161) *cook* – кухар на судні, (162) *crew* – екіпаж (судна);

— пересування на морському судні: (163) *sea terminal* – морський вокзал, (164) *port* – порт, (165) *harbour* – гавань, (166) *sail* – відпливати (про судно), плавати (під вітрилами), (167) *embark* – сідати на пароплав, сідати на судно, (168) *disembark* – висаджуватися на берег, (169) *go / put ashore* – зійти на берег, сходити з корабля, (170) *put to sea* – вийти в море, пуститися у плавання, (171) *sail off* – відпливати, (172) *moor* – причалювати, пришвартовувати, (173) *go aboard* – сідати на корабель, (174) *landing* – висадка на берег, посадка (повітряного судна), (175) *fall overboard* – падати за борт, (176) *port side* – лівий борт корабля,

(177) *starboard* – правий борт корабля, (178) *stern* – задня частина судна, корма, (179) *bow* – ніс корабля, (180) *porthole* – ілюмінатор, (181) *cabin* – кабіна, каюта, (182) *two-berth cabin* – двомісна каюта, (183) *deck* – палуба, (184) *promenade deck* – прогулянкова палуба, (185) *sun deck* – палуба із шезлонгами для засмаги, (186) *chaise lounge* – шезлонг, (187) *sea-sickness* – морська хвороба, (188) *life belts* – рятувальний пояс, (189) *life boat* – рятувальний човен, (190) *life buoy* – рятувальний круг, (191) *dinner jacket* – смокінг, (192) *evening gown* – вечірня сукня;

— види берегових ліній: (193) *shore* – берег (моря, океану, озера), (194) *coast* – морський берег, (195) *lakeside* – берег озера, (196) *bank* – берег ріки, каналу, (197) *breeze* – морський вітер, (198) *bay* – набережна, затока, бухта, (199) *sandy coast* – піщаний берег, (200) *peninsula* – півострів, (201) *quay* – набережна (для причалювання суден), (202) *choppy seas / rough sea* – бурхливе море, (203) *still waters / calm sea* – тиха вода / море.

6. Туристичні подорожі залізничним транспортним засобом.

— бригада потягу: (204) *engine-driver* – машиніст, (205) *porter* – провідник, (206) *conductor* – кондуктор, (207) *ticket collector* – контролер, що перевіряє квитки;

— види потягів: (208) *electric train* – електричка (потяг), (209) *express train* – швидкий поїзд, (210) *through train* – потяг прямого сполучення, (211) *stopping train / service* – поїзд, що прямує з зупинками на проміжних станціях;

— пересування залізницею: (212) *catch* – спіймати, (213) *miss* – пропустити, спізнитися, (214) *station* – залізнична станція, вокзал, (215) *railway* – залізниця, (216) *passenger carriage* – пасажирський вагон, (217) *car with reserved seats* – плацкартний вагон, (218) *sleeping carriage / sleeper* – спальний вагон, (219) *courette* – спальний вагон, купе, (220) *restaurant / dining car* – вагон-ресторан, (221) *buffet car* – вагон-буфет, вагон-ресторан, (222) *baggage car* – багажний вагон, (223) *smoking carriage* – вагон для курців,

(224) *compartment* – купе, (225) *bunk* – спальне місце, койка, (226) *folding seat* – відкидне сидіння, (227) *refreshments* – легка закуска, сніданок, (228) *berth* – ліжко (на пароплаві), койка, (корабельна), спальне місце, полиця (у вагоні), (229) *derailment* – схід з рейок, аварія (поїзда).

7. Туристичні подорожі автобусом: (230) *shuttle bus* – приміський автобус, (231) *coach* – туристський міжміський автобус, (232) *coach station* – автостанція, (233) *bus stop* – автобусна зупинка, (234) *bus lane* – виділена смуга для руху громадського транспорту, (235) *double-decker bus* – двоповерховий автобус, (236) *luggage hold* – багажний відсік, (237) *request stop* – зупинка на вимогу, (238) *terminus* – кінцева станція, (239) *bus route* – маршрут автобуса.

8. Прокат автомобільного транспорту.

— у пункті прокату: (240) *car hire / car rental / rent-a-car* – прокат автомобіля, (241) *rent / hire a car* – брати напрокат автомобіль, (242) *hire desk* – пункт прокату, (243) *draw up an insurance policy* – оформити страховку, (244) *collision insurance* – страхування на випадок зіткнення, (245) *security deposit* – страховий депозит, (246) *daily / weekly / monthly rate* – тариф по днях / тижням / місяць, (247) *flat fee* – фіксована плата, (248) *fare* – плата за проїзд, (249) *good deal* – вигідна угода, (250) *wait in line / stand in line / queue up* – стояти в черзі, (251) *plan ahead* – планувати заздалегідь, (252) *optional extras* – додаткове обладнання за бажанням замовника, (253) *save money* – заощаджувати гроші, (254) *pick up a hired car* – забрати орендовану машину, (255) *drop off a hired car* – повернути орендовану машину, (256) *hire a subcompact (car)* – взяти на прокат мікролітражку, (257) *get an upgrade* – отримати більший автомобіль, (258) *AWD (all-wheel-drive) vehicle* – машина з повним приводом, (259) *manual transmission* – МКПП (Механічна коробка перемикавання передач), (260) *automatic transmission* – АКПП (Автоматична коробка перемикавання передач), (261) *daily mileage* добовий – пробіг, (262) *unlimited mileage* – необмежений пробіг, (263) *medicine box / first-aid set* – аптечка, (264) *child seat* – дитяче сидіння, автокрісло, (265) *safety*

booster – підсилювач безпеки, (266) *trailer* – причіп, (267) *camping trailer* – житловий причіп;

— на дорозі: (268) *no passage* – проїзд закритий, (269) *no stopping* – зупинку заборонено, (270) *breakage of traffic regulations* – порушення правил дорожнього руху, (271) *rush hour* – година пік, (272) *congestion* – затор на дорозі, (273) *bumper to bumper* – дуже щільний рух автотранспорту, (274) *road rage* – агресивне поведіння на дорозі, (275) *beat the traffic* – проскочити затори, (276) *have a right-of way* – мати право проїзду першим, (277) *give way* – поступитися дорогою, (278) *use headlights* – увімкнути фари, (279) *traffic light signal* – світлофор для регулювання руху, (280) *detour / diversion* – об'їзд, (281) *dead end* – тупик, (282) *overtaking* – обгін, (283) *U-turn* – розворот на 180 градусів, (284) *junction* – перехрестя доріг, (285) *roundabout / traffic circle* – кільцева розв'язка, (286) *be in the driver's seat* – керувати, (287) *in the nick of time* – в останній момент, (288) *take in tow* – брати на буксир, (289) *tow-line* – буксирний трос, (290) *pump up the tires* – накачати шини, (291) *spare tire* – запасне колесо, (292) *flat tire* – спушене колесо, (293) *car jack* – автомобільний домкрат;

— на автозаправці: (294) *petrol station* – бензозаправна станція, (295) *full tank* – повний бак, (296) *fill the car up* – заправити автомобіль, (297) *gallon (or litre)* – галон, міра рідини = 4,546 л, (298) *diesel / petrol* – дизель/бензин;

— на стоянці: (299) *free-of-charge* – *parking* безкоштовна стоянка, (300) *paid underground parking* – платна підземна стоянка, (301) *parking payment collector* – автомат для оплати стоянки;

— на станції технічного обслуговування: (302) *service station* – станція технічного обслуговування, (303) *garage* – авторемонтна майстерня, (304) *breakdown* – поломка машини (механізму), (305) *malfunction* – несправність, (306) *eliminate a malfunction* – усувати несправність, (307) *dent* – вм'ятина, (308) *adjust* – регулювати.

9. Перебування в готелі.

— види готелів: (309) *Airbnb* – Ейрбіенбі (онлайн-майданчик для розміщення, пошуку та короткострокової оренди приватного житла по всьому світу), (310) *inn* – готель (за містом), (311) *hotel* – готель, (312) *B&B* (*Bed and Breakfast*) – постіль і сніданок (комплекс послуг у готельному сервісі), (313) *guest house* – гостьовий дім, (314) *youth hostel* – молодіжний туристський готель, (315) *resort hotel* – курортний готель, (316) *all-inclusive* (AI) – все включено, (317) *full-board* (FB) – повний пансіон (триразове харчування), (318) *half-board* (HB) – напівпансіон (включений сніданок і вечеря);

— персонал готелю: *hotel manager* – директор готелю, (320) *manager on duty* – черговий менеджер, (321) *receptionist* – адміністратор готелю, (322) *housekeeping* / *housekeeper* / *maid* – прибиральниця, (323) *valet* – працівник готелю який прасує й чистить одяг, (324) *concierge* – консьєрж, (325) *bellboy* / *bellhop* / *porter* – коридорний;

— реєстрація в готелі: (326) *guest* – постоялець, (327) *pets allowed* / *pet-friendly* – дозволено з домашніми тваринами, (328) *check-in* – дата заїзду, (329) *check-out* – дата виїзду, (330) *front desk* / *reception* – стійка реєстрації мешканців готелю, (331) *pre-booked room* – заздалегідь заброньований номер, (332) *make a reservation* / *book a room* – забронювати номер, (333) *pay for the room* – оплатити номер, (334) *key card* – магнітна ключ-картка, (335) *complimentary breakfast* – безкоштовний сніданок, (336) *continental breakfast* – легкий ранковий сніданок, (337) *luggage cart* – ручний візок для багажу;

— види кімнат в готелі: (338) *lodging* – житло, номер, мешкання, (339) *vacancies* – вільний номер, (340) *single room* (SGL) – одномісний номер, (341) *double room* (DBL) – двомісний номер, (342) *twin room* – номер з 2-ма односпальними ліжками, (343) *suite* / *executive suite* – номер люкс з (декілька) кімнат, (344) *cabana room* – номер з басейном, (345) *connecting rooms* – суміжні номери, (346) *adjoining rooms* – два номери готелю, розташованих поруч,

(347) *dorm room* – кімната з кількома ліжками (в гуртожитку),
 (348) *accessible/disabled room* – номер для людей з обмеженими фізичними можливостями;

— засоби обслуговування в готелі: (349) *facilities* – зручності, засоби обслуговування, (350) *handicapped facilities* – зручності для людей з обмеженими фізичними можливостями, (351) *wheelchair accessible* – пристосований для використання людьми на інвалідних візках, (352) *room service* – обслуговування номерів, (353) *laundry* – пральня, (354) *dry cleaning* – хімчистка, (355) *turndown service* – вечірня підготовка номера до сну, (356) *weight room / workout room / gym* – тренажерний зал, (357) *indoor pool* – закритий басейн, (358) *jacuzzi / hot tub / whirl pool* – гідромасажна ванна, (359) *kitchenette* – невеличка кухня в номері, (360) *patio* – внутрішній дворик, тераса, (361) *tour desk* – екскурсійне бюро, (362) *parking zone* – майданчик для паркування автомобілів, (363) *amenities* – зручності, (364) *amenity* – разові подарунки від готелю, (365) *air conditioning (AC)* – кондиціювання повітря, (366) *heating* – опалення, (367) *internet access* – доступ до Інтернету, (368) *sofa bed / pull-out couch* – диван-ліжко, розкладний диван, (369) *cot* – дитяче ліжко, складане ліжко, (370) *rollaway bed* – складане ліжко на роликах, (371) *linen* – постільна білизна, (372) *refrigerator (fridge)* – холодильник, (373) *bathtub* – ванна, (374) *shower* – душ, (375) *towel* – рушник, (376) *robe* – халат, (377) *toiletry* – гігієнічна косметика, (378) *safe* – сейф, (379) *wake up call* – дзвінок-будильник (в готелі), (380) *Do not disturb* – Не турбувати, (381) *Please, make up my room / Please, clean my room* – Будь ласка, приберіть в моїй кімнаті, (382) *late charge* – неустойка на прострочену заборгованість, (383) *vending machine* – торговельний автомат, (384) *pitfalls* – недолік, мінус, (385) *living in a bubble* – жити у своєму власному світі, (386) *bells and whistles* – надмірності, (387) *no frills* – бюджетний, простий, без жодних надмірностей, нічого зайвого, (388) *rusty* – поржавілий, сердитий, (389) *run-down* – занедбаний, (390) *spacious* – просторий, (391) *cramped* – тісний, (392) *stained* – забруднений, заплямований,

(393) *tatty* – пошарпаний, (394) *crisp* – свіжий, (395) *reasonable* – недорогий, (396) *affordable* – допустимий по ціні.

10. Перебування в ресторані.

— персонал ресторану: (397) *waiter/waitress* – офіціант(ка), (398) *chef* – шеф-кухар;

— зміст меню ресторану: (399) *appetizers (snacks or starters)* – холодні закуски, (400) *salads* – салати, (401) *soups* – супи, (402) *sides / side dish* – гарніри, (403) *main course / main dish* – головна страва, (404) *desserts* – десерти, (405) *beverages* – напої, (406) *today's special / specials / specials of the day* – страва дня, (407) *vegetarian option* – страви для людей, які не їдять м'ясо та рибу, (408) *vegan option* – страви для людей, які не їдять м'ясо, рибу, молочні продукти, (409) *buffet* – шведський стіл, (410) *wine list* – карта вин, (411) *condiments* – заправка, приправи, (412) *cutlery* – столові вироби, (413) *napkin* – серветка;

— прикметники для опису їжі: (414) *savoury* – гостра закуска, пряний, смачний, (415) *raw* – сирий, (416) *well-done* – добре просмажений, (417) *medium rare* – слабо просмажений, (418) *pickled* – маринований, (419) *broiled* – жарений на вогні, (420) *bland* – м'який, (421) *seasoned* – приправлений, (422) *fried* – смажений на сковороді, (423) *bitter* – гіркий, (424) *zesty* – пікантний, гострий, (425) *mild* – негострий, м'який, (426) *melt-in-your-mouth* – ніжна їжа, яка тане у роті, (427) *luscious* – соковитий і солодкий;

— плата за обслуговування: (428) *bill* – рахунок, (429) *service charges* – плата за обслуговування, (430) *leave a tip* – залишити чайові, (431) *get out of* – уникнути ситуації, (432) *figure it out* – вирішити проблему, (433) *rough estimate* – приблизний підрахунок, (434) *daily expenses* – добові видатки, (435) *split the bill* – розділити вартість, (436) *charge extra* – нарахувати, (437) *nickel and dime* – що не вимагає великих витрат.

11. Перебування в пункті обміну валют: (438) *A.T.M. (Automated Teller Machine; cash dispenser)* – банкомат, (439) *bank* – банк, (440) *banknote* –

банкнота, (441) *cash* – готівка, (442) *cashier* – касир, (443) *currency* – валюта, (444) *coin* – монета, (445) *commission fee* – комісійний збір, (446) *currency rate / exchange rate* – курс валюти, (447) *currency exchange office* – пункт обміну валют, (448) *interest* – процентний прибуток, (449) *loose change* – розмінні монети, (450) *money transfer* – грошовий переказ, (451) *note* – купюра, (452) *personal account* – персональний рахунок, (453) *pound* – фунт стерлінгів, (454) *penny* – пенс (монета в 1 цент), (455) *withdraw* – знімати гроші, (456) *deposit* – класти гроші на збереження в банк, (457) *debit* – стягати з поточного рахунка, (458) *credit* – покласти на поточний рахунок.

12. Перебування в аптеці.

— симптоми захворювання: (459) *sleeplessness* – безсоння, (460) *headache* – головний біль, (461) *toothache* – зубний біль, (462) *fever* – жар, (463) *cough* – кашель, (464) *runny nose* – нежить, (465) *faint* – запаморочення;

— види хвороб: (466) *allergy* – алергія, (467) *break* – перелом, (468) *dislocation* – вивих, (469) *influenza* – грип, (470) *inflammation* – запалення;

— види лікарських засобів: (471) *antibiotic* – антибіотик, (472) *bandage* – пов'язка, (473) *rainkiller* – болезаспокійливий засіб, (474) *febrifuge* – жарознижувальні ліки, (475) *drops* – краплі, (476) *ointment* – мазь, (477) *pills* – таблетки.

13. Розваги у сфері подорожей.

— перебування на пляжі, інвентар на пляжі: (478) *lay out* – полежати на сонці, позасмагати, (479) *bask in the sun* – грітися на сонці, (480) *sunbathe* – засмагати, (481) *swim suit* – купальний костюм, (482) *sun hat* – крилатий капелюх від сонця, (483) *flip flops* – сланці, (484) *sun cream* – сонцезахисний крем, (485) *sunglasses* – сонцезахисні окуляри, (486) *sunshade* – сонячний навіс, (487) *parasol* – невелика парасолька (від сонця), (488) *beach umbrella* – велика пляжна парасолька, (488) *beach chair* – шезлонг;

— пляжні розваги: (490) *jet skiing* – катання на водних мотоциклах, (491) *banana boating* – катання на «банані», (492) *parasailing* – парасейлінг

(політ на водному парашуті), (493) *scuba diving* – підводне плавання з кисневим балоном, (494) *snorkeling* – сноркелінг (підводне плавання з дихальною трубкою);

— перебування у горах, список необхідного інвентарю для подорожей у горах: (495) *hiking backpack* – дорожній рюкзак, (496) *tent* – намет, (497) *sleeping-bag* – спальний мішок, (498) *sleeping pad* – туристичний килимок, (499) *trekking poles* – трекінгові палиці, (500) *hiking boots* – трекінгові черевики, (501) *thermal underwear* – термобілизна, (502) *navigation tools* – інструменти навігації, (503) *first aid supplies* – необхідний запас медичних препаратів та матеріалів для надання першої допомоги;

— розваги у горах: (504) *mountain climbing* – альпінізм, (505) *glamping* – глемпінг (кемпінг із зручностями), (506) *trekking* – сходження на гору без спорядження, (507) *sledding* – катання на санчатах, (508) *ice skating* – катання на ковзанах, (509) *snowboarding* – катання на сноуборді, (510) *skiing* – катання на лижах, (511) *tubing* – катання на надувних санях (тюбах) по снігу або воді;

— інші види розваг: (512) *boat trip-tours* – поїздки на катері, (513) *kayaking* – каякінг (веслування на байдарках), (514) *zip-line* – зіплайн (швидкісний спуск по тросу), (515) *jeep safaris* – експедиція на джипі по пустелі, (516) *quad biking* – катання на квадроциклах, (517) *go camping in the woods* – вирушити у похід у ліс, (518) *go dancing* – піти на дискотеку, (519) *see sights and landmarks / museums and historic areas* – побачити визначні місця / музеї та історичні місця, (520) *go shopping to the local market* – ходити за покупками на місцевий ринок.

Туристична лексика була відібрана з різних джерел, яка охоплює різноманітні сфери, та містить терміни щодо підготовки та процесу подорожей, пропонує ряд транспортних засобів для пересування та місця комфорту наших туристів.

Для зручності, схематичне зображення за тематичними групами можна розглянути на Рис. 5.

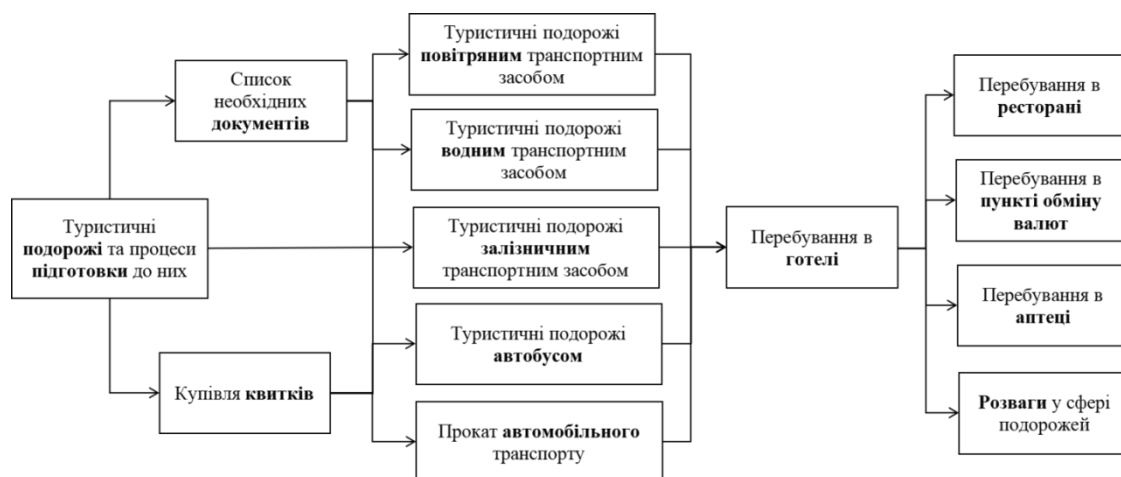

Рис.5 Класифікація тематичних груп

У ході дослідження ми визначили, яка кількість термінів відноситься до кожної тематичної групи та зробили розрахунок у відсотковому співвідношенні (див. табл. 3).

Таблиця 3

Аналіз тематичних груп за кількістю термінів та відсотковим співвідношенням

№	Тематичні групи	Кількість термінів	Відсоткове співвідношення
1.	Туристичні подорожі та процеси підготовки до них	34	7%
2.	Список необхідних документів	9	2%
3.	Купівля квитків	11	2%
4.	Туристичні подорожі повітряним транспортним засобом	96	18%
5.	Туристичні подорожі водним транспортним засобом	53	10%
6.	Туристичні подорожі залізничним транспортним засобом	26	5%
7.	Туристичні подорожі автобусом	10	2%
8.	Прокат автомобільного транспорту	69	13%
9.	Перебування в готелі	89	17%
10.	Перебування в ресторані	40	8%
11.	Перебування в пункті обміну валют	20	4%

Продовження таблиці 3

№	Тематичні групи	Кількість термінів	Відсоткове співвідношення
12.	Перебування в аптеці	19	4%
13.	Розваги у сфері подорожей	44	8%

У відібраному нами масиві найбільші тематичні групи за кількістю термінів та словосполучень становлять групи *туристичні подорожі повітряним транспортним засобом* – 18% та *перебування в готелі* – 17%. Найменшу кількість термінів містять групи *купівля квитків, туристичні подорожі автобусом* та *список необхідних документів*, кожна з яких містить лише 2%.

ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 2

Туризм – це динамічна сфера, яка вимагає постійного руху та розвитку. Подорожі приваблюють людей, які прагнуть змінити своє життя, пізнати навколишній світ та навіть просто отримати насолоду від життя. Люди тимчасово виїжджають з постійного місця проживання і мандрують світом з різною метою. Людська цікавість не має меж, тому завжди є бажання відкривати для себе щось нове. Туристичний бізнес все швидше набирає обертів та стрімко розвивається, через це необхідним стає дослідження термінів сфери туризму.

У даному розділі було розглянуто поняття терміну, його властивості та способи термінотворення в українській та англійській мовах. Проаналізували лексико-семантичні відношення між туристичними термінами та класифікували їх за 13 тематичними групами. Зазначили які матеріали та способи відбору туристичної лексики були застосовані. Для кращого розуміння та навігації за тематичними групами була створена схема. Також додатково провели аналіз відібраної лексики за кількістю термінів та її відсотковому співвідношенні у кожній тематичній групі і визначили, що найбільшою тематичною групою є туристичні подорожі повітряним транспортним засобом, а найменшою – список необхідних документів.

Терміносистема туризму є постійно оновлюваною системою, яка налічує безліч термінів. Міжнародний туризм перетворився на перспективну народногосподарську галузь. Термінологія туризму використовується не лише спеціалістами галузі, а і її користувачами послуг. В основі лексики лежить загальноживана мова, яка доповнюється специфічними термінами. Значну кількість у складі цієї терміносистеми має запозичення з англійської мови.

Туристична сфера буде і надалі швидко розвиватися, тому потреба в оптимізації та подальшому впорядкуванні туристичної термінології буде актуальною.

РОЗДІЛ 3. Перекладацькі трансформації, застосовувані у сфері подорожей та туризму

3.1. Класифікація перекладацьких трансформацій

Переклад можна описати як діяльність передачі змісту тексту з однієї мови на іншу. Основною метою перекладу є досягнення «максимальної еквівалентності» за змістом і структурою.

З точки зору лінгвістичного підходу, Вольфрам Вілсс (1982) визначає переклад як процес, метою якого є передача письмового тексту з мови оригіналу в оптимально еквівалентний текст на мову перекладу. При цьому він зазначає, що важливим аспектом при перекладі є синтаксичне, семантичне і прагматичне розуміння та аналітичне опрацювання тексту мовою перекладу. Аналогічним чином, Вернер Коллер (1971) стверджує, що під час перекладу фонологічні, морфологічні та синтаксичні елементи необхідно відтворювати в тексті перекладу разом з лінгвістичною інтерпретацією. Крім того, Танрікулу Локман (2017) зазначає, що перекладач не може бути кваліфікованим при перекладі без лінгвістичних знань, оскільки він має справу з текстами, в яких використовуються мовні засоби певної мови [70].

У процесі перекладу необхідно дотримуватися таких стратегічних принципів:

- розуміння оригіналу завжди передбачає його перекладу, тобто якщо не розумієш – не слід перекладати;
- виокремлення більш і менш важливих смислових елементів;
- значення цілого є важливішим за значення окремих частин, тобто заради правильного перекладу цілого можна поступитися окремими деталями;
- переклад має повністю відповідати нормам тієї мови, на яку перекладають.

Головна мета перекладу полягає у досягненні адекватності. Головне завдання перекладача під час досягнення адекватності передбачає вміння застосувати різноманітні перекладацькі трансформації для того, щоб текст перекладу якнайточніше передавав усю інформацію, що міститься у тексті оригіналу, з дотриманням відповідних норм мови перекладу [22, с. 66].

Перекладацькими (міжмовними) трансформаціями називають перетворення, завдяки яким можна виконати перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в певному значенні, однак через те, що ці трансформації виконують із мовними одиницями, у яких є як план змісту, так і план виразу, то вони мають формально-семантичний характер, перетворюючи як форму, так і значення вихідних одиниць. Мета перекладацьких трансформацій полягає у досягненні вірності та точності перекладу. Їх використовують у випадках, коли передача деяких семантичних мовних одиниць мови оригіналу неможлива або через нестачу спеціальних знань, або через несумісність виразних мовних засобів.

Якщо перекладач не може здійснити трансформацію семантичних одиниць мови оригіналу або зберегти виражальні засоби семантичних одиниць для того, щоб якомога краще зберегти стиль мови оригіналу, він вдається до перекладацьких трансформацій. Проте є цілком зрозумілим, що у процесі перекладу не всі семантичні одиниці передбачають структурні трансформації, адже чимала їх кількість може бути відтворена мовою перекладу без жодного втручання у форму, зміст та структуру вихідного тексту, тобто без змін або з незначними змінами.

Вітчизняний лінгвіст В. Н. Комісаров запропонував класифікувати перекладацькі трансформації відповідно до характеру одиниць мови перекладу (див. рис. 6):

- лексичні трансформації;
- граматичні трансформації;
- комплексні лексико-граматичні трансформації.

Отже, слід розглянути більш детально кожну з наведених трансформацій.

Рис 6. Типи перекладацьких трансформацій

Під лексичними трансформаціями прийнято вважати спосіб перекладу деяких лексичних одиниць (слів або стійких словосполучень), який передбачає перехід від лексичних одиниць мови оригіналу до лексичних одиниць мови перекладу в разі неможливості використання їх відповідників (еквівалентів) у певному контексті. Перекладачі зазвичай застосовують лексичні трансформації у перекладі для того, щоб адекватно передати семантичні, стилістичні та прагматичні властивості лексичної одиниці мови оригіналу, враховуючи при цьому як норми мови, так і мовні традиції країни перекладу [15, с. 312– 315].

Серед лексичних трансформацій можна виокремити такі:

1. Транслітерація – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу за допомогою літер мови перекладу, а саме графічне відтворення форми іншомовного слова. Хотілося б зазначити, що такий спосіб перекладу застосовують і при перекладі з української на англійську мову: назв імен та прізвищ (*Юлія – Yuliia, Костянтин – Kostiantyn, Соломія – Solomiia, Петренко – Petrenko, Паляниця – Palianytsia, Швець – Shvets*), географічних назв (*Україна – Ukraine, Житомир – Zhytomyr, Запоріжжя – Zaporizhzhia, Харків – Kharkiv*), назв компаній, організацій чи брендів (*Рошен – Roshen, Розетка – Rozetka, Запоріжсталь – Zaporizhstal, КОЛО – KOLO, БЕВЗА – BEVZA*). Прикладами перекладу з англійської на

українську мову із застосуванням транслітерації є: *Harry – Гаррі, London – Лондон, Ford Mustang – Форд Мустанг, Disney – Дісней*.

2. Транскрипція (транскрибування) – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу за допомогою літер мови перекладу, а саме звукове відтворення форми іншомовного слова. Прикладами можуть послужити: *Brown – Браун, Mason – Мейсон, New York – Нью Йорк, Salt Lake City – Солт-Лейк-Сіті, Times – Таймс*.

3. Калькування (калька), також дослівний або буквальний переклад – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення складових частин (морфем або слів) лексичної одиниці мови оригіналу за допомогою її лексичних відповідників мови перекладу. До калькування відносять насамперед терміни, загальноновживані слова та словосполучення, під час перекладів яких відтворюється лише їх морфологічна будова та значення терміна. Наприклад: *force – сила, міць, interaction – взаємодія, superman – надлюдина, place – розмішувати, struggle – боротися, take part (in) – брати участь, process database – обробити дані, innocent – невинний, concerned – схвилюваний, flame-coloured – жовтогарячий, slightly – трохи, furiously – шалено*.

4. Лексико-семантична заміна – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу за допомогою певного типу логічних перетворень, коли значення лексичної одиниці мови оригіналу і перекладу не співпадають.

До лексико-семантичних заміन відносять:

— конкретизацію – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу, яка має ширше значення в лексичну одиницю мови перекладу, яка має вужче значення. Розглянемо приклад з дієсловом «say»:

John said to me not to stay late at work. – Джон **попросив** мене не затримуватися на роботі.

*'Where is Sarah planning to go on holiday,' Jack **said**.* – «Куди Сара планує поїхати у відпустку?» – **запитав** Джек.

*She **said** her speech several times.* – Вона **проговорювала** свою промову кілька разів.

*Mr Barlow **said** his daughter would be deprived of her pocket money if she did not get her grades up.* – Пан Барлоу **попередив** свою доньку, що її позбавлять кишенькових грошей, якщо вона не покращить свої оцінки.

— генералізацію – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу, яка має вужче значення в лексичну одиницю мови перекладу, яка має ширше значення, тобто є зворотнім явищем до конкретизації.

*The National Bank of Ukraine prints **currency** for the country's residents.* – Національний банк України друкує **гроші** для жителів країни.

*A co-owner of a company has decided to turn his shares into **cash**.* – Співвласник компанії вирішив обміняти свої акції на **гроші**.

*He had been saving up **extra dollars** for several years to buy a property.* – Він декілька років відкладав **гроші** на купівлю нерухомості.

— модуляцію – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу у лексичну одиницю мови перекладу, значення якої логічної виводиться із значення вихідної одиниці.

*He is so **good boy**!* – Який же він **молодець**! (а також **Good job!**, **Well done!**)

*They **don't blame** me.* – Вони **розуміють** мене.

*I'm **done**.* – **З мене досить**.

Під граматичними трансформаціями прийнято вважати спосіб перекладу, який передбачає перехід від одиниць мови оригіналу з одним граматичним значенням до одиниць мови перекладу з іншим граматичним значенням на синтаксичному та морфологічному рівнях із збереженням їхнього смислового змісту.

Серед граматичних трансформацій є такі перекладацькі прийоми як:

1. Синтаксичне уподібнення (прямий переклад) – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення синтаксичної структури речення мови оригіналу в аналогічну синтаксичну структуру речення мови перекладу.

John bought a new company. – Джон купив нову компанію.

I don't trust our politicians. – Я не довіряю нашим політикам.

Anna always puts her book under her pillow before an exam. – Анна завжди кладе книжку під подушку перед іспитом.

2. Членування речення – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення синтаксичної структури речення мови оригіналу в дві чи більше предикативні структури мови перекладу. Існує два види членування речення – внутрішнє (коли просте речення перетворюється на складнопідрядне) та зовнішнє (коли речення поділяють на два чи більше простих речень).

She was eager for him to pay attention to her. – Вона дуже хотіла, щоб він звернув на неї увагу.

I don't want to work for this company, even if they raise my wages. – Я не хочу працювати в цій компанії. Навіть якщо вони підвищать мені зарплату.

3. Об'єднання речень – спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення декількох предикативних структур речення мови оригіналу в одну синтаксичну структуру мови перекладу.

I was asked for directions by a passerby. Handsome, tall, black-haired guy with a high, brutal voice. – У мене запитав дорогу перехожий – симпатичний, високий, чорнявий хлопець з високим, брутальним голосом.

She bought this dress a long time ago. It seems like six years ago. – Вона купила цю сукню дуже давно, здається років шість назад.

4. Граматична заміна – це спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення граматичної одиниці мови оригіналу в мовну одиницю з іншим граматичним значенням.

She is a good dancer. – Вона гарно танцює.

It's his hope that the driving test will be easy. – Він сподівається, що буде легко скласти іспит з водіння.

It was so crowded that I couldn't find my friend. – Я не міг знайти свого друга у такому натовпі.

Під лексико-граматичними трансформаціями прийнято вважати спосіб перекладу, який передбачає перехід як лексичних одиниць, так і синтаксичних структур мови оригіналу у мову перекладу.

Серед лексико-граматичних трансформацій виділяють:

1. Антонімічних переклад – це спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу, яка має стверджувальну форму, у одиницю мови перекладу, яка має заперечну форму, або навпаки.

She doesn't forget him. – Вона пам'ятає його.

Jack didn't notice the scratch on his car until his wife told him about it. – Джек помітив подрятину на своїй машині лише тоді, коли дружина сказала йому про неї.

It was the most beautiful view of the mountains I had ever seen. – Я ніколи в житті не бачила такого прекрасного виду на гори.

2. Експлікація (описовий переклад) – це спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення лексичної одиниці мови оригіналу у словосполучення мови перекладу, яке пояснює його значення. Завдяки описовому перекладу можна передати значення будь-якого безеквівалентного терміна мови оригіналу. Наприклад:

airborne – що перебуває у повітрі, що відірвався від землі;

enabling – що дає можливість;

grape – що нагадує виноград (смаком, формою);

heavy-eyed – з очима, що злипаються (від сну), що має втомлений погляд;

latitant – що перебуває у зимовій сплячці (про тварину).

3. Компенсація – це спосіб перекладу, при якому відбувається перетворення одиниці мови оригіналу, елементи якої втратили сенс під час перекладу, в одиницю мови перекладу якимось іншим способом, причому необов'язково в тому ж самому місці тексту, що й в оригіналі [11].

If there's one thing I love, it's sunbathing on the beach. – Якщо я щось і обожнюю, так це засмагати на пляжі.

“You would be a great candidate for this position” . “Me?” Emma exclaimed.

– Ви були б чудовим кандидатом на цю посаду. – Що? – вигукнула Емма.

Перекладачі повинні застосовувати перекладацькі трансформації для досягнення еквівалентності, тобто адекватності перекладу. Основні причини використання перекладацьких прийомів полягають у тому, що існують суттєві відмінності в лексичному складі мови оригіналу і мови перекладу. Граматична система мов також відрізняється поєднанням і порядком слів у реченні, змінюється структура речень, їх застосування. Саме усе це спонукає перекладача адаптувати оригінальний текст до норм рідної мови під час перекладу за допомогою трансформацій.

3.2. Специфіка перекладу термінологіки у сфері подорожей та туризму

Комунікативні процеси є важливим аспектом для життя кожної людини, тому слід знати закономірності людської комунікації, які мають величезне значення в сучасному світі. Специфіка перекладу як особливого виду діяльності передбачає повністю відповідну заміну тексту оригіналу текстом перекладу. Однак ця відповідність не є можливою через невідповідність деяких елементів у мовах оригіналу та перекладу, існують відмінності в граматичних структурах мов та стилістичних особливостях. Тому терміни «адекватність» та «еквівалентність» використовують для позначення характеру та взаємозв'язку між вихідним та цільовим текстами.

Адекватністю (лат. *adaequatus* – прирівнений) вважають відповідність тексту тій реальності, яку відображає мовний знак. Тобто вона передбачає

абсолютну відповідність тексту оригіналу до тексту перекладу. Адекватність перекладу полягає у збереженні змісту та правильності форми тексту оригіналу під час перекладу [45, с. 17].

Еквівалентністю (лат. *aequivalentis* – рівнозначний, рівноцінний від *aequus* – рівний і *valens (valentis)* – той, що має силу, значення, вагу) мовних одиниць називають рівнозначність, або значеннєву, стилістичну і прагматичну відповідність одиниць рідної та іноземної мов у випадках міжкультурної комунікації. Слід зазначити, що коли ці два терміни вживаються поруч, то під адекватністю зазвичай мається на увазі більш вільний, менш абсолютний зв'язок між текстом оригіналу та перекладу, ніж під еквівалентністю [45, с. 250].

На думку І. Комісарова поняття адекватного перекладу та еквівалентного перекладу дуже тісно пов'язані між собою, проте не слід їх ототожнювати. Адже адекватний переклад має більш широке значення і використовується як синонім «гарного» перекладу, що забезпечує необхідну повноту міжмовної комунікації в конкретних умовах [31, с 177– 179].

У випадку, коли існує однозначний і офіційно визнаний еквівалент одиниці перекладу в мові перекладу, звичайно, не виникає жодних проблем при перекладі. Тоді як у випадку з відсутністю загальновизнаного еквівалента виникають деякі труднощі [6, с. 55– 58].

Тож таке явище можна назвати безеквівалентною лексикою – лексичні одиниці мови оригіналу, які не мають повних або часткових словникових відповідників у мові перекладу. Тобто їх неможливо зіставити з будь-якими іншомовними лексичними поняттями.

Процес синонімізації можна назвати методом вирішення проблеми безеквівалентності. Таке явище, як синонімізація, означає підбір та аналіз синонімів як спосіб опрацювання синоніміки галузевих термінів, що дає змогу підвищити якість професійної перекладацької практики. Цей метод дає змогу точніше пов'язати терміни та їхні сполучення з певними сферами діяльності або галузями знань.

Базовим умінням перекладача є правильне присвоєння значень слів одиницям термінологічної системи або іншим одиницям тексту, які розподіляються і засвоюються під час їх активного сприйняття в процесі перекладу. Синонімізація має важливе значення для розвитку цього базового вміння.

Тож пропонуємо розглянути основні способи перекладу відібраної туристичної лексики:

1) **Калькування**, яке передбачає переклад англійського терміну або виразу шляхом точної передачі його засобами української мови. Наприклад: *incomprehensible* – незрозумілий, *frisk* – обшукувати, *first aid* – перша допомога, *announcement* – сповіщення, *moor* – причалювати, пришвартовувати, *unlimited mileage* – необмежений пробіг, *influenza* – грип.

2) **Експлікація (описовий переклад)** передбачає переклад англійського безеквівалентного терміну за допомогою розширеного пояснення його значення, тобто коли у словнику та в українській мові загалом відсутній відповідник терміну. Наприклад: *net lag* – стрес, який відчувають під час підготовки подорожі, *itinerary* – пункти слідування по маршруту, зазначені у квитку, *baggage allowance* – кількість багажу, яку дозволено перевозити безкоштовно, *onward* – що рухається уперед.

3) **Транскодування**, яке полягає у перекладі іноземного терміну шляхом передачі звукової та / або графічної форми терміну вихідної мови засобами абетки мови перекладу. Основними видами транскодування є **транскрибування (транскрипція)** та **транслітерування**. Прикладами транскрибування слугують: *Airbnb* – Ейрбіенбі, *conciierge* – консьєрж, *safe* – сейф, *zip-line* – зіплайн. До транслітерації увійшли терміни: *yacht* – яхта, *catamaran* – катамаран, *port* – порт, *gallon* – галон, *hotel* – готель, *bank* – банк, *allergy* – алергія, *conductor* – кондуктор.

4) **Конкретизація**, яка передбачає переклад іншомовного терміну з ширшим значенням на український термін з вузьким значенням. Наприклад: *get*

away – поїхати у відпустку, *left-luggage office* – камера зберігання багажу, *briefing* – передпольотний інструктаж, *check-in* – дата заїзду, *cook* – кухар на судні, *linen* – постільна білизна.

5) **Генералізація**, яка полягає у перекладі англійського терміну з вузьким значенням на український термін з ширшим значенням. Наприклад: *couchette* – спальний вагон, *купе*, *hire desk* – пункт прокату, *garage* – авторемонтна майстерня.

6) **Модуляція** передбачає заміну іншомовного терміну або словосполучення термінологічною одиницею української мови, значення якої логічно виводиться з мови оригіналу. Наприклад: *Gentlemen* – чоловічий туалет, *get airsick* – нудити, *seasoned* – приправлений, *sleeping pad* – туристичний килимок.

Діаграма аналізу лексики, що містить понад 520 термінологічних одиниць у сфері туризму і подорожей за способом перекладу, зображена на Рис. 7.

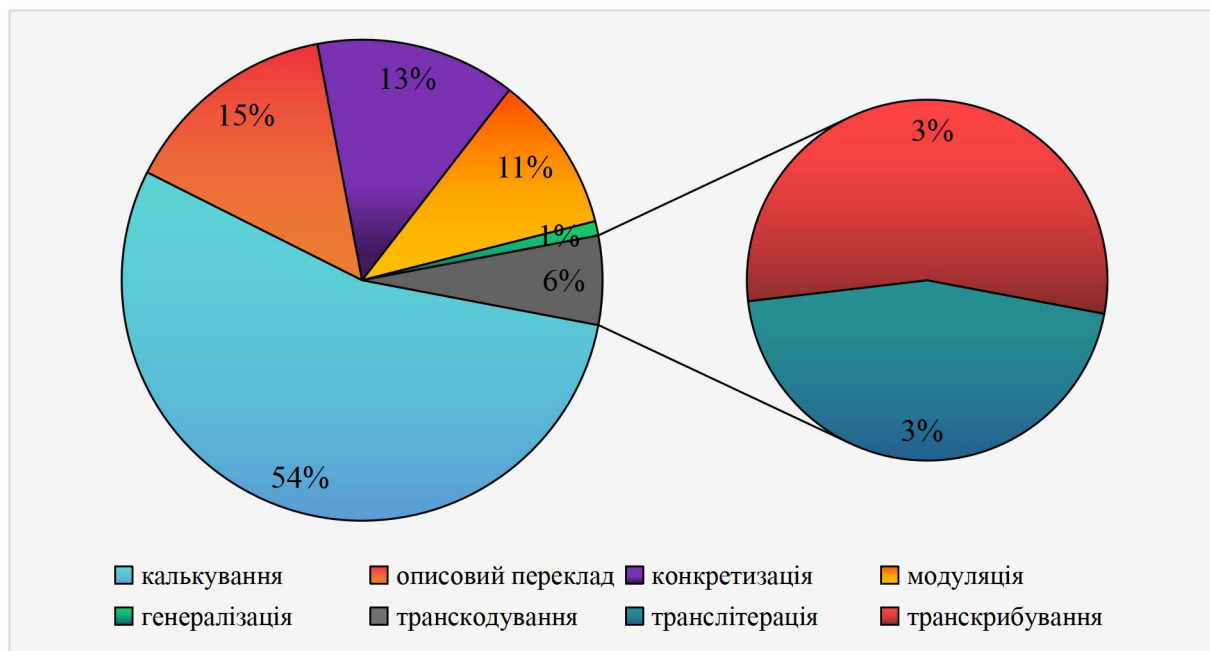

Рис. 7 Аналіз термінів за способом перекладу

Результати дослідження показують, що під час перекладу термінологічної лексики найчастіше застосовувалося *калькування* – 54%. Найменш

застосованими були *транскодування*, яке складається з *транслітерації* – 3 % та *транскрибування* – 3 % , а також *генералізація* – 1%.

Можна підвести підсумок, що для вирішення проблем створення адекватних перекладів важливо застосовувати перекладацькі прийоми. Перекладач повинен комплексно використовувати усі доступні трансформації, що мають принципове значення при перекладі. Якісний та переконливий переклад допоможе завоювати довіру людей до отримання надійної інформації.

ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 3

Індустрія туризму та подорожей є динамічною і розвиненою галуззю, яка робить значний внесок у світову економіку. Вона охоплює широкий та різноманітний спектр послуг, зокрема сферу транспорту, проживання та гостинності, харчування, розваг та інших запропонованих туристам послуг. Ця галузь відіграє дуже важливу роль в культурному та технологічному обміні, а також сприяє міжнародній співпраці. Тому професійний переклад сфери туризму потрібен для того, щоб подорожуючі не відчували мовного бар'єру і могли точно донести важливу інформацію до співрозмовника.

У зв'язку з гострою потребою у перекладі текстів з іншомовних мов, пов'язаних з туризмом та міжнародною комунікацією, з'являється потреба у перекладачах, які можуть правильно та чітко виконувати переклад різноманітних спеціальних текстів і термінів.

У даному розділі ми визначили проблеми перекладу термінів та методи їх вирішення. Ознайомилися з класифікацією перекладацьких трансформації та визначили який спосіб перекладу відповідає кожному відібраному терміну. Ми акцентуємо увагу на аналізі та виборі найбільш ефективних та вживаних перекладацьких прийомів галузі туризму та відповідно створили детальний опис трансформацій, який можна подивитися у Додатку 2.

Саме проблемі перекладу термінів слід приділяти особливу увагу, тому що термінологічні одиниці несуть інформаційний зміст спеціального тексту і являються своєрідними ключами кодуєчій спеціальній інформації. Тим самим, чим вище професіоналізм перекладача, тим більш ефективною буде взаємодія з туристами.

РОЗДІЛ 4. Укладання англо-українського тлумачного словника

4.1. Вступ укладеного словника

Метою створення цього англо-українського тлумачного словника є надання базового словникового запасу термінів, які використовуються в індустрії відпочинку, подорожей та туризму та охоплюють області громадського харчування, сфери різноманітних послуг, страхування, а також терміни, які відносяться к бізнесу, персоналу, документам і т.д. Саме для того, щоб йти в ногу з різними змінами в галузях, ми розширили та відредагували текст, пов'язаний з екотуризмом, видами спорту та різноманітними транспортними засобам. У даний перекладацький словник ми надали фонетичну транскрипцію до кожного терміна у знаках міжнародної фонетичної системи для кращого та більш легшого освоєння вимови користувачів. Для розуміння транскрипції наданий список англійських звуків та правильність їх вимови. Саме розуміння транскрипції допоможе користувачам вільно та чисто розмовляти з іноземцями. Для легкості у засвоєнні матеріалу даного словника використовуються ілюстрації.

Для більшості людей туризм має відтінок подорожі на дозвіллі та, як правило, є синонімом відпустки. Це також відображено в словнику, як зазвичай називають туризм подорожами заради задоволення. Мандрівки є найпоширенішою діяльністю для більшості людей. Вони включають в себе і будь-яку подорож з одного місця в інше на короткі або великі відстані, і відпочинок під час роботи, і використання будь-якого транспорту.

В цьому тлумачному словнику ми надаємо чіткі пояснення значення загальновживаних слів, фраз чи словосполучень у подорожах, туризмі, готельному бізнесі для тих, хто так чи інакше стосується цих сфер. Тлумачення термінів сфери туризму найбільше було взято з Кембриджського словника та словника англійської мови Коллінз.

Те, що було включено до словника термінів було вибрано зі слів, які використовуються при подорожах різними споживачами, від працюючих у сфері туризму до мандруючих туристів, які стикаються з проблемою сприйняття та розуміння сенсу чи значення якогось терміна, словосполучення чи частини мови під час спілкування з іноземцями.

Це видання містить 520 термінів, розділених за 13 тематичними групами, які складаються з підгруп, сформованих в алфавітному порядку. Багато термінів походять від певних галузей, особливо пасажирських перевезень, готельних послуг, послуг громадського харчування, туристичних операцій. Словник охоплює всі аспекти індустрії туризму, включаючи гостинність, транспорт – повітряний, морський і залізничний, а також допоміжні послуги, такі як прокат автомобілів, страхування, паспортно-візові послуги та іноземна валюта.

Цей словник створений для всіх, хто працює або планує працювати в індустрії відпочинку, подорожей та туризму, і хто хоче розширити свій словниковий запас для цієї сфери роботи. Також він призначений для студентів-перекладачів, які працюють з англійською як вихідною та цільовою мовою. Пошук нових територій і нових просторів, бажання піти та відчувати їх на місці передбачає готовність зустрічати та відкривати нові світи, культури та мови. Таким чином, перекладач відіграє важливу роль як посередник мовних та культурних відмінностей, які є захоплюючим викликом для вибагливих мандрівників.

4.2. Зміст укладеного словника

Даний словник починається зі вступу, який займає 2 сторінки і містить в собі інформацію про кількість термінів, їх розподіл на тематичні групи, визначає користувачів, для яких він буде корисний, та який безпосередньо описує призначення цього тлумачного словника.

Далі за змістом ми включаємо фонетичні знаки, які полегшать користувачам даного словника краще сприймати та читати транскрипцію термінів, яка допомагає вимовляти слова правильно. Ми поділяємо фонетичні знаки на голосні, дифтонги, та приголосні звуки (див. рис. 8).

ФОНЕТИЧНІ ЗНАКИ

Голосні звуки

i: – довгий голосний звук [i].

ɪ – короткий голосний звук [ɪ].

e – короткий голосний звук [e].

æ – середній звук між [e] та [a].

ɑ: – голосний звук [a], при вимові язик відсувається назад до горла, чутно легкий звук [o].

ɒ – короткий голосний звук [o].

Рис. 8 Фонетичні знаки укладеного словника

Наступний крок – це туристичні подорожі та процеси підготовки до них. В ньому ми розкриваємо види подорожей та приділяємо увагу фразовим дієсловам та прикметникам (див. рис. 9).

Туристичні подорожі та процеси підготовки до них

Види подорожей

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
familiarization trip (FAM trip)	[fəˌmɪljərəɪˈzeɪʃən triːp]	ознайомлювальна поїздка	a low-cost trip or tour offered to travel agents by a supplier or group of suppliers to familiarize the agents with their destination and services (<i>Travel Industry Dictionary</i>)	
island hopping	[ˈaɪləndˌhɒpɪŋ]	подорож островами	the visiting of many islands in succession, usually as part of a holiday (<i>Collins Dictionary</i>)	

Рис. 9 Перша тематична група укладеного словника

Важливими для наших користувачів будуть пункти, які включають в себе список необхідних документів та купівлю квитків. Саме без цього жоден турист буде не в змозі здійснити будь-яку подорож (див. рис. 10).

Купівля квитків

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
book	[bʊk]	заздалегідь купувати квитки, бронювати місця, продавати квитки	to arrange to have the use of a seat, room, etc. at a particular time in the future (Cambridge Dictionary)	
cancel	['kæns(ə)l]	скасовувати	to decide that something that has been arranged will not happen (Cambridge Dictionary)	
confirm	[kən'fɜ:m]	підтверджувати	to prove that a belief or an opinion that was previously not completely certain is true (Cambridge Dictionary)	

Рис. 10 Третя тематична група укладеного словника

Також ми створили список транспортних засобів, якими туристи можуть користуватися, та даємо детальний опис кожного виду транспорту – повітряний, водний, залізничний, автобусний, автомобільний, їх персонал та зазначаємо терміни, пов'язані з перебуванням у відповідному транспорті (див. рис. 11).

Туристичні подорожі автобусом

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bus lane	[bʌs leɪn]	виділена смуга для руху громадського транспорту	a special wide strip on a road, on which only buses are allowed to travel (Cambridge Dictionary)	
bus route	[bʌs ru:t]	маршрут автобуса	the path regularly followed by a passenger bus (thefreedictionary)	
bus stop	[bʌs stɒp]	автобусна зупинка	a place, usually with a pole with a sign, where a bus stops to allow passengers to get on and off (Cambridge Dictionary)	

Рис. 11 Сьома тематична група укладеного словника

Без нашої уваги ми не залишили і зони комфорту наших туристів, які повинні десь відпочивати, харчуватися, розважатися і навіть лікуватися, за потребою. Ми запропонували ознайомитися з видами готелів та кімнат, зазначили персонал та засоби обслуговування для туристів. У ресторані ми визначили основні види страв, прикметники для опису їжі та процес плати за обслуговування. Також виділили основні терміни, які знадобляться для перебування в пункті обміну валют та аптеці. Жодна відпустка не оминає запропоновані туристам розваги, серед яких ми виділили проведення дозвілля на пляжі та у горах. (див. рис. 12). Саме тут ми намагалися максимально надати перекладацьку інформацію для зручності і комфортного перебування подорожуючих.

Розваги у сфері подорожей
Перебування на пляжі. Інвентар на пляжі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bask in the sun	[bɑːsk ɪn ðə sʌn]	грітися на сонці	to lie or sit enjoying the warmth especially of the sun (Cambridge Dictionary)	
beach chair	[biːtʃ ˈtʃeə]	пляжне крісло	a light chair for taking to the beach, especially one that folds up (Cambridge Dictionary)	
beach umbrella	[biːtʃ ʌmˈbrelə]	велика пляжна парасолька	a large umbrella used as a sunshade on the beach (Cambridge Dictionary)	

Рис. 12 Тринадцята тематична група укладеного словника

Завдяки цьому прикладу можна побачити, що словник створений у вигляді таблиці, яка складається безпосередньо з назви терміну та його перекладу, фонетичної транскрипції для правильної вимови терміну, тлумачення з вказівкою на джерело та ілюстрації для легшого сприйняття.

Створений нами словник у повному обсязі зазначений у Додатку 3.

ВИСНОВКИ до РОЗДІЛУ 4

Лексикографія є динамічним розділом мовознавства, що потребує подальшого розвитку. На сьогоднішній день в арсеналі лексикографів є величезна кількість тлумачних словників різних типів і жанрів. Словник передбачає велику пророблену лінгвістичну працю, що містить усе багатство та різноманітність лексичних запасів мови. Матеріал у словнику зазвичай розташований в алфавітному порядку, окрім того, подаються пояснення лексичних значень (у тлумачних словниках) або відповідники в іноземних мовах (у двомовних чи багатомовних словниках), а також додаткові тлумачні слова, необхідні граматичні та стилістичні примітки, вказівки на сферу вживання, приклади та ін.

Основним призначенням нашого тематичного словника є розкриття значення термінів, які вживаються людьми у сфері подорожей і туризму. Запропонований англо-український словник упорядкований за тематичним принципом для зручності використання, що також проілюстрований і призначений для розширення словникового запасу потребуючим.

Туристична індустрія має вплив не лише на економічну та комунікаційну сферу діяльності людини та країни, а і є провідною силою в отриманні, поширенні та обміні знань. Дедалі більше людей мають інтерес до туризму, який ґрунтується на культурних цінностях, а не на споживчих послугах. Відкриття та поширення нових тенденцій до туризму дає поштовх для розвитку створення дедалі більше нових словників, які призначені для відповідної групи людей.

ВИСНОВКИ

На тлі активного розвитку світового туризму ми розглянули питання утворення туристичних термінів, які необхідні для допомоги налагоджуванню розуміння між туристами та сферами послуг. Практичні потреби комунікації у галузі туризму спонукають нас до більш глибокого вивчення спеціальної лексики різних мов. Саме це надихнуло нас створити англо-український тлумачний словник. Створення таких галузевих словників є тенденцією до швидкого розвитку терміносистеми.

З кожним днем потреба у спілкуванні з зарубіжними країнами зростає, тож і попит на створення спеціальної літератури буде теж тільки зростати.

Дослідження англomовної термінології туризму сфери подорожей та туризму базувалося на відібраному масиві, який складається з 520 термінологічних одиниць, які розподілили на 13 тематичних груп. Джерелами дослідження слугували посібники, тлумачні словники та інформаційні джерела мережі інтернет.

У ході нашої дипломної роботи було виконано ряд завдань:

1) визначили теоретичні основи дослідження, що стосуються зокрема особливостей розвитку змістового поняття «термін», «терміносистема», «туризм», «термінологія туризму» та провели аналіз щодо способів їх утворення та взаємодії між собою;

2) ознайомилися з історичним розвитком сфери туризму і подорожей та визначили, що ця сфера є дуже динамічною та стрімкою, через що й удосконалюються наявні види туризму та створюються нові його сучасні тенденції;

3) виявили та проаналізували різні типи інновацій у сучасній термінології туризму, а також детально визначили шляхи і способи їх утворення;

4) класифікували відібрану лексику туристичної сфери на 13 основних тематичних груп:

- туристичні подорожі та процеси підготовки до них, що містить 34 терміни або 7% від усієї відібраної лексики;
- список необхідних документів, що містить 9 термінів або 2%;
- купівля квитків – 11 термінів або 2%;
- туристичні подорожі повітряним транспортним засобом – 96 термінів або 18%;
- туристичні подорожі водним транспортним засобом – 53 термінів або 10%;
- туристичні подорожі залізничним транспортним засобом – 26 термінів або 5%;
- туристичні подорожі автобусом – 10 термінів або 2%;
- прокат автомобільного транспорту – 69 термінів або 13%;
- перебування в готелі – 89 термінів або 17%;
- перебування в ресторані – 40 термінів або 8%;
- перебування в пункті обміну валют – 20 термінів або 4%;
- перебування в аптеці – 19 термінів або 4%;
- розваги у сфері подорожей – 44 термінів або 8%;

5) визначили основні способи перекладу лексики у сфері туризму, та отримали результати, які показують, що найчастіше застосовувалося калькування – 54%. Менш вживаними були описовий переклад – 15%, конкретизація – 13%, модуляція – 11%, транскодування – 6%, а також генералізація – 1%.

6) уклали англо-український тлумачний словник за тематичними групами сфери подорожей та туризму, який складається зі вступу, списку фонетичних знаків, змісту та відповідно самого словника, який представлений у вигляді таблиці, що містить список англомовних термінів, їх транскрипцію, переклад, тлумачення та ілюстрації для зручного користування.

Отже, ми зробили спробу укладання англо-українського тлумачного словника за тематичними групами на матеріалі відібраного масиву англомовних лексичних одиниць в сфері подорожей та туризму.

Даний словник дозволить поглибити знання про вживання туристичної термінології та допоможе розширити свій словниковий запас фахівцям сфери туризму, спеціалістам з перекладу, працівникам даної сфери та мадрівникам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Азарова, Л. Є. Термінологія та її сучасний стан розвитку / Л. Є. Азарова // Типологія мовних значень у діяхронічному і зіставному аспектах : зб. наук. пр. Донецького держ. ун-ту. – 1999. – Вип. 2. – С. 163–168.
2. Бабарицька, В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту: навч. посіб. / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська – Київ: Альтерпрес, 2004. – 288 с.
3. Васенко, Л. А. Фахова українська мова / Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Крimeць – Київ, 2008. – 278 с.
4. Грабовський, Ю. А. Спортивний туризм : навч. посіб. / Ю. А. Грабовський, О. В. Скалій, Т. В. Скалій – Тернопіль, 2009. – 304 с.
5. Дудок, Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках: монографія / Р. І. Дудок – Львів : Видавничий центр НУ ім. Івана Франка, 2009. – 358 с.
6. Дерік, І. М. Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу / І. М. Дерік – Одеса : Університет Ушинського, 2022 – 246 с.
7. Д'яков А. С. Основи термінотворення / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделко – Київ : Вид. дім КМ Academia, 2000. – 199 с.
8. Зацний, Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. / Ю. А. Зацний – Львів : ПАІС, 2007. – С. 133–138.
9. Зубков, М. Г. Сучасне ділове мовлення. / М. Г. Зубков – Харків, 2008. – С. 63– 67.
10. Канонік, Н. П. Наукові підходи до вивчення лексико-семантичних полів у лексико-семантичній системі сучасної англійської мови. / Н. П. Канонік, Шкаровецька А. Д. // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки – Луцьк, 2015 – С. 191– 192.

11. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську. [укр./англ.] : навч. посіб. для ВНЗ. / В. І. Карабан – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 605 с.
12. Кочан, І. Тракткування терміноелемента у сучасній науці / І. Кочан // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2003. – № 490. – С. 3–11.
13. Куцевол, Т. Туризм як ефективний засіб реалізації людських цінностей / Т. Куцевол // Соціокультурні та політичні пріоритети української нації в умовах глобалізації : щоріч. наук. пр. / відп. за вип. Т. В. Гончарук. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – С. 483–485.
14. Мальська, М. П. Основи туристичного бізнесу : навч. посіб. / М. П. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
15. Матвійчук, О. В. Дослідження перекладацьких трансформацій в українському перекладознавстві / О. В. Матвійчук, А. В. Сітко // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» / Вінниця, 2023 – № 31 – С. 312–315
16. Організація туризму / [І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Поколодна, І. Б. Андренко, І. В. Сегеда]; под ред. І. М. Писаревського – Харків, 2008. – С. 16–20.
17. Паршак, К. Д. Проблеми сучасного українського термінознавства / К. Д. Паршак // XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем розвитку та функціонування державної мови – Київ, 2018. – Ч. 1. – 228 с.
18. Пономарів, О. Д. Стилїстика сучасної української літературної мови / О. Д. Пономарів – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.
19. Прима, В. В. Туристична термінологія: семантика і функціонування : монографія. / В. В. Прима – Київ, 2018. – 123 с.
20. Стацюк, Р. В. Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці. / Р. В. Стацюк // Науковий вісник ДДПУ імені

І. Франка. Серія: Філологічні науки. Мовознавство. – Дрогобич, 2016. – №5. – С. 112–116.

21. Струганець, Л. В. Лексика на перетині наукових парадигм: монографія / за ред. Л. Струганець. – Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. – 212 с.

22. Ташченко, Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу / Г. В. Ташченко – Харків : друкарня «Мадрид», 2021. – 168 с.

23. Томіленко, Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови: монографія / Л. М. Томіленко – Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. – 160 с.

24. Тягур, Ю. В. Процеси синонімізації у сфері фінансової термінології сучасної англійської мови / Ю. В. Тягур – Київ : Studia Linguistica, 2010. – Вип. 4 – с. 375-378.

25. Устименко, Л. М. Історія туризму : навч. посіб. / Л. М. Устименко, І. Ю. Афанасьєв – Київ: Альтерпрес, 2005. – 320 с.

26. Фурт, Д. В. Термінологія : навч. посіб. / Д. В. Фурт, Л. А. Дмитрук – Кривий Ріг, 2020 – С. 21– 22.

27. Халіновська, Л. А. Кореляція понять термін і номен в українській науково-технічній термінології / Л. А. Халіновська // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – Львів, 2012. – № 733. – С. 57–59.

28. Шевчук, С. В. Українська мови за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко Підручник [2-ге вид.] – Київ : вид-во Алерта, 2011. – 696 с.

29. Шестакова, С. О. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.- метод. посіб. / С. О. Шестакова – Суми, 2012. – 62 с.

30. Щерба С. П. Філософія : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / С. П. Щерба, В. К. Щедрін, О. А. Заглада. – К. : МАУП, 2004. – 216 с.

31. Яблочнікова, В. О. Перекладацька адекватність та еквівалентність / В. О. Яблочнікова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. – 2019. – Т. 1 – № 38 – С. 177– 179.
32. Bhatia, A. K. International Tourism Management / A. K. Bhatia – New Delhi : Sterling Publishers Private Limited, 2011. – 539 p.
33. Cole, S. Space tourism: prospects, positioning, and planning / S. Cole // Journal of Tourism Futures – Leeds : Emerald Group Publishing Limited, 2015. – Vol. 1 – No. 2, – P. 131– 140.
34. Foley, M. JFK and Dark Tourism: a fascination with assassination / M. Foley, J. Lennon // International Journal of Heritage Studies – Wiltshire : Cromwell Press, 1996. – Vol. 2 – No. 4 –P. 198– 211.
35. Jayaprakashnarayana, G. Tourism Management : Philosophies, Principles and Practices / G. Jayaprakashnarayana, A. Raghu – Hyderabad : Zenon Academic Publishing, 2016. – 447 p.
36. Horikoshi, K. Extremophiles Handbook / K. Horikoshi – Tokyo : Springer, 2011. – 648 p.
37. Lewis, H. Dark tourism: motivations and visit intentions of tourists / H. Lewis, T. Schrier, S. Xu // International Hospitality Review – Leeds : Emerald Group Publishing Limited – Vol. 36 – No. 1, 2022. – P. 107– 123.
38. Medina, M. C. Extreme Ironing 101: A Quick Guide on How to Extreme Iron Step by Step from A to Z / M. C. Medina // HowExpert – 2018. – 54 p.
39. Otegbulu, G. C. The philosophy of developing cultural tourism in Nigeria : a sustainable development perspective / G. C. Otegbulu, N. G. Ololo // Addaiyan Journal of Arts, Humanities and Social Sciences – 2020. – 8 p.
40. Patil, Sh. The Role of Ecotourism in Sustainable Development / Sh. Patil, M. Pattanshetti // Research Squire – 2024. – 18 p.
41. Picken, F. Extreme Tourism / F. Picken // The SAGE International Encyclopedia of Travel and Tourism. – London : SAGE Publications – 2017. – 463 – 466 p.

42. Tribe, J. *Philosophical Issues in Tourism* / J. Tribe – Bristol : Channel View Publication, 2009. – 320p.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

43. Ганич, І. Д. Словник лінгвістичних термінів / І. Д. Ганич, І. С. Олійник – К.: Вища шк., 1985. – 360 с.
44. Голуб, Л. О. Словник туристичних термінів / Л. О. Голуб, О. А. Свєртнєв – Полтава, 2019. – 181 с.
45. Загнітко, А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни / А. П. Загнітко – Донецьк: ДонНУ, 2012. – Том 1. А-Й – 402 с.
46. Загнітко, А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни / А. П. Загнітко – Донецьк: ДонНУ, 2012. – Том 4. Т-Я – 388 с.
47. Тараненко, О. О. Українська мова. Енциклопедія / [ред. кол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко та ін.]. – К.: Укр. енцикл., 2004. – 833 с.
48. Collin, P. H. Dictionary of Leisure Travel and Tourism / P. H. Collin– London : A & C Black, 2002. – 288 p.
49. Medlik, S. Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality / S. Medlik – London, 2005. – 346 p.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

50. A question and answer community [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://hinative.com/>
51. Be My Guest [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://drive.google.com/file/d/0B-pineTVMF-PbS1FNVpmUEphanM/edit?resourcekey=0-sLdZ8RAKPAAdQTexfz4yKkQ>
52. Cambridge Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://dictionary.cambridge.org/>
53. Collins Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.collinsdictionary.com/>
54. English with Alex [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.englishalex.com/>
55. English writing platform [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://ludwig.guru/>
56. Explanation of idioms [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://crossidiomas.com/>
57. Four Corners [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : [extension://mjdgcandcagmikhbjnilkmfnjeamfikk/https://dekhodaedu.com/dl/four%20corners/four%20corners%202nd%20studentbook%202.pdf](https://mjdgcandcagmikhbjnilkmfnjeamfikk/https://dekhodaedu.com/dl/four%20corners/four%20corners%202nd%20studentbook%202.pdf)
58. Going International English for Tourism [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : https://www.academia.edu/29818498/Going_international_english_for_tourism
59. Hotel Vocabulary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.fluentu.com/blog/english/hotel-english-vocabulary/>
60. Idiom Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://idiomdictionary.com/>
61. IELTS Vocabulary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://edubenchmark.com/blog/vocabulary-topic-transportation/>

62. Learning Website [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://foreignlingo.com/>
63. Longman English Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.ldoceonline.com/>
64. Merriam-Webster Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.merriam-webster.com/>
65. Online English Lessons [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.gymglish.com/en/gymglish>
66. Online Thesaurus [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.powerthesaurus.org/>
67. Oxford Learner's Dictionaries [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
68. Sentence Checker Online [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://textranch.com/>
69. The Free Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.thefreedictionary.com/>
70. The Importance of Linguistics for Translators [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : https://www.researchgate.net/publication/375116444_The_Importance_of_Linguistics_for_Translators
71. Tourism [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <http://englishonlineclub.com/pdf/Oxford%20English%20for%20Careers%20-%20Tourism%201%20-%20Students%20Book%20%5BEnglishOnlineClub.com%5D.pdf>
72. Travel Industry Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.travel-industry-dictionary.com/>
73. Travel Vocabulary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.highlevellistening.com/?s=Travel+Vocabulary>

74. Two-Minute Lessons for Busy Learners [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://twominenglish.com/>

75. U.S. Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://usdictionary.com/>

76. Vocabulary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <https://www.vocabulary.com/>

77. Wikipedia [Электронный ресурс]. – Режим доступа до ресурсу : <http://www.wikipedia.org/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Список пронумерованої відібраної туристичної лексики за визначеними
тематичними групами

Туристичні подорожі та процеси підготовки до них

Види подорожей

1.	travel	подорож, подорожувати
2.	journey	подорож
3.	trip	мандрівка, поїздка
4.	voyage	подорож по морю, повітрі
5.	tour	тур, кругова поїздка
6.	island hopping	подорож островами
7.	familiarization trip (FAM trip)	ознайомлювальна поїздка

Фразові дієслова для подорожей

8.	take / have a trip	здійснити мандрівку
9.	go on a trip	поїхати на екскурсію
10.	get away	поїхати у відпустку
11.	set off	вирушити у подорож
12.	be off on your vacation	поїхати у відпустку
13.	travel on a shoestring	подорожувати з невеликою кількістю грошей
14.	take a shine to someone	виявити симпатію, захопитися кимось на курорті
15.	the dog days of summer	найсекотніші дні літа
16.	push the boat out	розважатися, ні в чому собі не відмовляючи
17.	get in	прибувати

18.	get in to a car / a taxi	сідати в машину / таксі
19.	get on to a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	сідати на потяг / літак / автобус / велосипед / пором
20.	get out of a car / a taxi	виходити з машини / таксі
21.	get off a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	сходити з потяга / літака / порома / велосипеда, виходити з автобуса
22.	hitch a lift	зловити попутку
23.	hop on a bike	сідати на велосипед
24.	see off	проводжати
25.	get dropped off	висаджуватися
26.	pick up	підбирати (збирати)

Прикметники для подорожей

27.	ignorant	необізнаний, непроінформований
28.	incomprehensible	незрозумілий
29.	leisurely	дозвільний, вільний
30.	reliable	надійний
31.	steamed up	схвилюваний, обурений, розлючений
32.	lax	ненапружений
33.	compulsory / mandatory	обов'язковий
34.	net lag	стрес, який відчувають під час підготовки подорожі

Список необхідних документів

35.	international passport	закордонний паспорт
36.	identity card (ID card)	посвідчення особи
37.	driving licence / a driver's licence	водійське посвідчення
38.	single entry visa	одноразова віза
39.	multiple entry visa	багаторазова віза
40.	international veterinary certificate	міжнародний ветеринарний сертифікат

41.	certificate on inoculations	сертифікат про щеплення
42.	insurance	страховка
43.	credit card	кредитна картка

Купівля квитків

44.	ticket	квиток
45.	single ticket	квиток в один кінець
46.	one-way ticket	квиток в один бік
47.	round-trip ticket / circular ticket / return ticket	квиток в обидва кінці
48.	season ticket	сезонний квиток, абонемент
49.	ticket machine	термінал автоматичного продажу квитків
50.	ticket office	квиткова каса
51.	book	заздалегідь купувати квитки, бронювати місця, продавати квитки
52.	reserve	бронювати, замовляти
53.	cancel	скасовувати
54.	confirm	підтверджувати

Туристичні подорожі повітряним транспортним засобом

Перебування в аеропорту

55.	go by air / plane	летіти літаком
56.	flight number	номер рейсу
57.	boarding pass	посадочний талон для перетину кордону (на літаку)
58.	boarding card	посадковий талон
59.	landing card	картка із зазначенням порядку висадки пасажирів
60.	luggage tag	багажна бирка, квитанція
61.	concourse	головний вестибюль аеровокзалу

62.	waiting room	зал очікування
63.	off-site	поза майданчиком або об'єктом
64.	on-site	на майданчику
65.	check-in counter/ desk	стійка реєстрації пасажирів
66.	passport control	паспортний контроль
67.	border control	прикордонний контроль (в аеропорту тощо)
68.	departure board	дошка інформації про виліт (з аеропорту)
69.	actual time of arrival (ATA)	фактичний час прибуття
70.	actual time of departure (ATD)	фактичний час вильоту
71.	on schedule	точно за розкладом
72.	destination	місце, пункт призначення
73.	itinerary	пункти слідування по маршруту, зазначені у квитку
74.	delayed departure	затриманий виліт
75.	flight duration	тривалість польоту
76.	frisk	обшукувати (людину)
77.	put up	зупинятися (тимчасово поселитися, at)
78.	put on standby	поставити в список (режим) очікувань
79.	sit around	сидіти без діла, чекати
80.	emergency exit	аварійний вихід
81.	entrance	вхід
82.	exit	вихід
83.	exit to platform	вихід на платформу
84.	first aid	перша допомога
85.	duty-free shop	магазин безмитної торгівлі
86.	inquiry office	довідкове бюро
87.	left-luggage office	камера зберігання схову (багажу)
88.	lost and found	бюро знахідок
89.	baggage drop-off	відділ здачі багажу
90.	carry-on luggage / hand luggage	ручна поклажа
91.	checked luggage	зареєстрований багаж
92.	baggage allowance	кількість багажу, яку дозволено перевозити безкоштовно

93.	excess weight	перевищення ваги
94.	overweight	перевищення (ваги)
95.	gate	посадкові ворота (для контролю пасажирів)
96.	meeting point	місце зустрічі
97.	trolley	візок
98.	self-service check-in kiosk	кіоск самостійної реєстрації
99.	obstruct	перекривати, перешкоджати
100.	onward	що рухається уперед
101.	Lavatory / restroom	убиральня
102.	Gentlemen	чоловічий туалет
103.	Ladies	жіноча вбиральня
104.	vacant / unoccupied	пустий (незайнятий)
105.	flush the toilet	змивати туалет

Види авіарейсів

106.	nonstop flight	безпосадочний політ
107.	direct flight	прямий рейс (без проміжних посадок)
108.	domestic flight	рейс у межах однієї країни
109.	international flight	міжнародний рейс
110.	forced landing	вимушена посадка
111.	water landing	посадка на воду
112.	bumpy landing	груба посадка
113.	connecting flight	стикувальний рейс
114.	stopover	добровільне переривання подорожі в проміжному пункті тривалістю понад 24 годин

Екіпаж повітряного судна

115.	captain	командир екіпажу
116.	copilot	другий пілот

117.	flight attendant	бортпровідник
118.	cabin crew	бригада бортпровідників
119.	relief crew	змінний екіпаж

Пересування на літаку

120.	boarding time	час посадки пасажирів
121.	take off	злітати (від землі)
122.	land	робити посадку
123.	boarding	посадка пасажирів на борт
124.	get a seat	розсістися
125.	tip up the seat	відкинути сидіння
126.	get airsick	нудити
127.	jetlag	порушення біоритмів унаслідок перельоту через кілька часових поясів
128.	baggage compartment	багажне відділення
129.	animal in hold	тварина у вантажному відсіку
130.	aisle	прохід між рядами крісел (у пасажирській кабіні)
131.	aisle seat	місце біля проходу
132.	window seat	місце біля вікна
133.	overhead compartment	верхні полиці для ручної поклажі (на борту літака)
134.	overhead locker	багажна полиця (у салоні літака)
135.	stow	укладати (вантаж)
136.	announcement	сповіщення
137.	safety instructions	правила техніки безпеки
138.	briefing	передпольотний інструктаж
139.	oxygen mask	киснева маска
140.	life jacket / vest	рятувальний жилет
141.	tray	піднос
142.	meal tray	висувна поличка для прийому їжі в задній стінці пасажирського крісла
143.	serve drinks / meals	подавати напої , їжу

Прибуття в аеропорт призначення

144.	destination airport	аеропорт призначення
145.	immigration	імміграційний контроль (пасажирів)
146.	customs	митна служба
147.	customs officer	митник
148.	green channel	зелений коридор (митний контроль
149.	baggage / luggage claim	видача багажу
150.	transfer	переміщення

Туристичні подорожі водним транспортним засобом

Види цивільних морських суден

151.	boat	човен, шлюпка, судно, корабель, пароплав
152.	ship	корабель, судно
153.	yacht	яхта
154.	hydrofoil	корабель на підводних крилах
155.	catamaran	катамаран
156.	passenger boat	пасажирський пароплав
157.	fleet	флот

Екіпаж морського судна

158.	captain	командир (корабля)
159.	sailor / seaman	моряк, мореплавець, матрос
160.	table steward	стюард-офіціант
161.	cook	кухар на судні
162.	company	екіпаж (судна)

Пересування на морському судні

163.	sea terminal	морський вокзал
164.	port	порт
165.	harbour	гавань
166.	sail	відпливати (про судно), плавати (під вітрилами)
167.	embark	сідати на пароплав, сідати на судно
168.	disembark	висаджуватися на берег
169.	go / put ashore	зійти на берег, сходити з корабля
170.	put to sea	вийти в море, пуститися у плавання
171.	sail off	відпливати
172.	moor	причалювати, пришвартовувати
173.	go aboard	сідати на корабель
174.	landing	висадка на берег, посадка (повітряного судна)
175.	fall overboard	падати за борт
176.	port side	лівий борт корабля
177.	starboard	правий борт корабля
178.	stern	задня частина судна, корма
179.	bow	ніс корабля
180.	porthole	ілюмінатор
181.	cabin	кабіна, каюта
182.	two-berth cabin	двомісна каюта
183.	deck	палуба
184.	promenade deck	прогулянкова палуба
185.	sun deck	палуба із шезлонгами для засмаги
186.	chaise lounge	шезлонг
187.	sea-sickness	морська хвороба
188.	life belts	рятувальний пояс
189.	life boat	рятувальний човен
190.	life buoy	рятувальний круг
191.	dinner jacket	смокінг
192.	evening gown	вечірня сукня

Види берегових ліній

193.	shore	берег (моря, океану, озера)
194.	coast	морський берег
195.	lakeside	берег озера
196.	bank	берег ріки, каналу
197.	breeze	морський вітер
198.	bay	набережна, затока, бухта
199.	sandy coast	піщаний берег
200.	peninsula	півострів
201.	quay	набережна (для причалювання суден)
202.	choppy seas / rough sea	бурхливе море
203.	still waters / calm sea	тиха вода / море

Туристичні подорожі залізничним транспортним засобом

Бригада потягу

204.	engine-driver	машиніст
205.	porter	провідник
206.	conductor	кондуктор
207.	ticket collector	контролер, що перевіряє квитки

Види потягів

208.	electric train	електричка (потяг)
209.	express train	швидкий поїзд
210.	through train	потяг прямого сполучення
211.	stopping train / service	поїзд, що прямує з зупинками на проміжних станціях

Пересування залізницею

212.	catch	спіймати
213.	miss	пропустити, спізнитися
214.	station	залізнична станція, вокзал
215.	railway	залізниця
216.	passenger carriage	пасажирський вагон
217.	car with reserved seats	плацкартний вагон
218.	sleeping carriage/sleeper	спальний вагон
219.	couchette	спальний вагон, купе
220.	restaurant / dining car	вагон-ресторан
221.	buffet car	вагон-буфет, вагон-ресторан
222.	baggage car	багажний вагон
223.	smoking carriage	вагон для курців
224.	compartment	купе
225.	bunk	спальне місце, койка
226.	folding seat	відкидне сидіння
227.	refreshments	легка закуска та освіжаючі напої
228.	berth	ліжко (на пароплаві), койка, (корабельна), спальне місце, полиця (у вагоні)
229.	derailment	схід з рейок, аварія (поїзда)

Туристичні подорожі автобусом

230.	shuttle bus	приміський автобус
231.	coach	туристський міжміський автобус
232.	coach station	автостанція
233.	bus stop	автобусна зупинка
234.	bus lane	виділена смуга для руху громадського транспорту
235.	double-decker bus	двоповерховий автобус
236.	luggage hold	багажний відсік

237.	request stop	зупинка на вимогу
238.	terminus	кінцева станція
239.	bus route	маршрут автобуса

Прокат автомобільного транспорту

У пункті прокату

240.	car hire / car rental / rent-a-car	прокат автомобіля
241.	rent / hire a car	брати напрокат автомобіль
242.	hire desk	пункт прокату
243.	draw up an insurance policy	оформити страховку
244.	collision insurance	страхування на випадок зіткнення
245.	security deposit	страховий депозит
246.	daily / weekly / monthly rate	тариф по днях / тижням / місяцям
247.	flat fee	фіксована плата
248.	fare	плата за проїзд
249.	good deal	вигідна угода
250.	wait in line / stand in line / queue up	стояти в черзі
251.	plan ahead	планувати заздалегідь
252.	optional extras	додаткове обладнання за бажанням замовника
253.	save money	заощаджувати гроші
254.	pick up a hired car	забрати орендовану машину
255.	drop off a hired car	повернути орендовану машину
256.	hire a subcompact (car)	взяти на прокат мікролітражку
257.	get an upgrade	отримати більший автомобіль
258.	AWD (all-wheel-drive) vehicle	машина з повним приводом
259.	manual transmission	МКПП (Механічна коробка перемикання передач)
260.	automatic transmission	АКПП (Автоматична коробка перемикання передач)
261.	daily mileage	добовий пробіг
262.	unlimited mileage	необмежений пробіг
263.	medicine box / first-aid set	аптечка

264.	child seat	дитяче сидіння / автокрісло
265.	safety booster	підсилювач безпеки
266.	trailer	причіп
267.	camping trailer	житловий причіп

На дорозі

268.	no passage	проїзд закритий
269.	no stopping	зупинку заборонено
270.	breakage of traffic regulations	порушення правил дорожнього руху
271.	rush hour	година пік
272.	congestion	затор на дорозі
273.	bumper to bumper	дуже щільний рух автотранспорту
274.	road rage	агресивне поведіння на дорозі
275.	beat the traffic	проскочити затори
276.	have a right-of way	мати право проїзду першим
277.	give way	поступитися дорогою
278.	use headlights	увімкнути фари
279.	traffic light signal	світлофор для регулювання руху
280.	detour / diversion	об'їзд
281.	dead end	тупик
282.	overtaking	обгін
283.	U-turn	розворот на 180 градусів
284.	junction	перехрестя доріг
285.	roundabout / traffic circle	кільцева розв'язка
286.	be in the driver`s seat	керувати
287.	in the nick of time	в останній момент
288.	take in tow	брати на буксир
289.	tow-line	буксирний трос
290.	pump up the tires	накачати шини
291.	spare tire	запасне колесо
292.	flat tire	спущене колесо
293.	car jack	автомобільний домкрат

На автозаправці

294.	petrol station	бензозаправна станція
295.	full tank	повний бак
296.	fill the car up	заправити автомобіль
297.	the gallon	галон, міра рідини = 4,546 л
298.	diesel / petrol	дизель/бензин

На стоянці

299.	free-of-charge parking	безкоштовна стоянка
300.	paid underground parking	платна підземна стоянка
301.	parking payment collector	автомат для оплати стоянки

На станції технічного обслуговування

302.	service station	станція технічного обслуговування
303.	garage	авторемонтна майстерня
304.	breakdown	поломка машини (механізму)
305.	malfunction	несправність
306.	eliminate a malfunction	усувати несправність
307.	dent	вм'ятина
308.	adjust	регулювати

Перебування в готелі

Види готелів

309.	Airbnb	Ейрбіенбі (онлайн-майданчик для розміщення, пошуку та короткострокової оренди приватного житла по всьому світу)
310.	inn	готель (за містом)

311.	hotel	готель
312.	B&B (Bed and Breakfast)	постіль і сніданок (комплекс послуг у готельному сервісі)
313.	guest house	гостьовий дім
314.	youth hostel	молодіжний туристський готель
315.	resort hotel	курортний готель
316.	all-inclusive (AI)	все включено
317.	full-board (FB)	повний пансіон (триразове харчування)
318.	half-board (HB)	напівпансіон (включений сніданок і вечеря)

Персонал готелю

319.	hotel manager	директор готелю
320.	manager on duty	черговий менеджер
321.	receptionist	адміністратор готелю
322.	housekeeping / housekeeper / maid	прибиральниця
323.	valet	працівник готелю який прасує та чистить одяг
324.	concierge	консьєрж
325.	bellboy / bellhop / porter	коридорний

Реєстрація в готелі

326.	guest	постоялець
327.	pets allowed / pet-friendly	дозволено з домашніми тваринами
328.	check-in	дата заїзду
329.	check-out	дата виїзду
330.	front desk, reception	стійка реєстрації мешканців готелю
331.	pre-booked room	заздалегідь заброньований номер
332.	make a reservation / book a room	забронювати номер
333.	pay for the room	оплатити номер

334.	key card	магнітна ключ-картка
335.	complimentary breakfast	безкоштовний сніданок
336.	continental breakfast	легкий сніданок
337.	luggage cart	ручний візок для багажу

Види кімнат в готелі

338.	lodging	житло, номер, мешкання
339.	vacancies	вільний номер
340.	single room (SGL)	одномісний номер
341.	double room (DBL)	двомісний номер
342.	twin room	номер з 2-ма односпальними ліжками
343.	suite / executive suite	номер люкс з (декілька) кімнат
344.	cabana room	номер з басейном
345.	connecting rooms	суміжні номери
346.	adjoining rooms	два номери готелю, розташованих поруч
347.	dorm room	кімната з кількома ліжками (в гуртожитку)
348.	accessible / disabled room	номер для людей з обмеженими фізичними можливостями

Засоби обслуговування в готелі

349.	facilities	зручності, засоби обслуговування
350.	handicapped facilities	зручності для людей з обмеженими фізичними можливостями
351.	wheelchair accessible	пристосований для використання людьми на інвалідних візках
352.	room service	обслуговування номерів
353.	laundry	пральня
354.	dry cleaning	хімчистка
355.	turndown service	вечірня підготовка номера до сну

356.	weight room / workout room / gym	тренажерний зал
357.	indoor pool	закритий басейн
358.	jacuzzi / hot tub / whirl pool	гідромасажна ванна
359.	kitchenette	невеличка кухня в номері
360.	patio	внутрішній дворик, тераса
361.	tour desk	екскурсійне бюро
362.	parking zone	майданчик для паркування автомобілів
363.	amenities	зручності
364.	amenity	разові подарунки від готелю
365.	air conditioning (AC)	кондиціювання повітря
366.	heating	опалення
367.	internet access	доступ до Інтернету
368.	sofa bed / pull-out couch	диван-ліжко, розкладний диван
369.	cot	дитяче ліжко, складане ліжко
370.	rollaway bed	складане ліжко на роликах
371.	linen	постільна білизна
372.	refrigerator (fridge)	холодильник
373.	bathtub	ванна
374.	shower	душ
375.	towel	рушник
376.	robe	халат
377.	toiletry	гігієнічна косметика
378.	safe	сейф
379.	wake up call	дзвінок-будильник (в готелі)
380.	Do not disturb	Не турбувати
381.	Please, make up my room / Please, clean my room	Будь ласка, приберіть в моїй кімнаті
382.	late charge	неустойка на прострочену заборгованість
383.	vending machine	торговельний автомат
384.	pitfalls	недолік, мінус
385.	living in a bubble	жити у своєму власному світі
386.	bells and whistles	надмірності

387.	no frills	бюджетний, простий, без жодних надмірностей, нічого зайвого
388.	rusty	поржавілий, сердитий
389.	run-down	занедбаний
390.	spacious	просторий
391.	cramped	тісний
392.	stained	забруднений, заплямований
393.	tatty	пошарпаний
394.	crisp	свіжий
395.	reasonable	недорогий
396.	affordable	допустимий по ціні

Перебування в ресторані

Персонал ресторану

397.	waiter / waitress	офіціант(ка)
398.	chef	шеф-кухар

Зміст меню ресторану

399.	appetizers (snacks or starters)	холодні закуски
400.	salads	салати
401.	soups	супи
402.	sides / side dish	гарніри
403.	main course / main dish	головна страва
404.	desserts	десерти
405.	beverages	напої
406.	today`s special / specials / specials of the day	страва дня
407.	vegetarian option	страви для людей, які не їдять м'ясо та рибу
408.	vegan option	страви для людей, які не їдять м'ясо, рибу, молочні продукти

409.	buffet	шведський стіл
410.	wine list	карта вин
411.	condiments	заправа, приправи
412.	cutlery	столові вироби
413.	napkin	серветка

Прикметники для опису їжі

414.	savoury	гостра закуска, пряний, смачний
415.	raw	сирий
416.	well-done	добре просмажений
417.	medium rare	слабо просмажений
418.	pickled	маринований
419.	broiled	жарений на вогні
420.	bland	м'який
421.	seasoned	приправлений
422.	fried	смажений на сковороді
423.	bitter	гіркий
424.	zesty	пікантний, гострий
425.	mild	негострий, м'який
426.	melt-in-your-mouth	ніжна їжа, яка тане у роті
427.	luscious	соковитий, солодкий

Плата за обслуговування

428.	bill	рахунок
429.	service charges	плата за обслуговування
430.	leave a tip	залишити чайові
431.	get out of	уникнути ситуації
432.	figure it out	вирішити проблему
433.	rough estimate	приблизний підрахунок
434.	daily expenses	добові видатки
435.	split the bill	розділити вартість

436.	charge extra	нарахувати
437.	nickel and dime	що не вимагає великих витрат

Перебування в пункті обміну валют

438.	A.T.M. (Automated Teller Machine, cash dispenser)	банкомат
439.	bank	банк
440.	banknote	банкнота
441.	cash	готівка
442.	cashier	касир
443.	currency	валюта
444.	coin	монета
445.	commission fee	комісійний збір
446.	currency rate / exchange rate	курс валюти
447.	currency exchange office	пункт обміну валют
448.	interest	процентний прибуток
449.	loose change	розмінні монети
450.	money transfer	грошовий переказ
451.	note	купюра
452.	personal account	персональний рахунок
453.	pound	фунт стерлінгів
454.	penny	пенс (монета в 1 цент)
455.	withdraw	знімати гроші
456.	deposit	класти гроші на збереження в банк
457.	debit	стягати з поточного рахунка
458.	credit	покласти на поточний рахунок

Перебування в аптеці

Симптоми захворювання

459.	sleeplessness	безсоння
460.	headache	головний біль

461.	toothache	зубний біль
462.	fever	жар
463.	cough	кашель
464.	runny nose	нежить
465.	faint	запаморочення

Види хвороб

466.	allergy	алергія
467.	break	перелом
468.	dislocation	вивих
469.	influenza	грип
470.	inflammation	запалення

Види лікарських засобів

471.	antibiotic	антибіотик
472.	bandage	пов'язка
473.	painkiller	болезаспокійливий засіб
474.	febrifuge	жарознижувальні ліки
475.	drops	краплі
476.	ointment	мазь
477.	pills	таблетки

Розваги у сфері подорожей

Перебування на пляжі. Інвентар на пляжі

478.	lay out	полежати на сонці, позасмагати
479.	bask in the sun	грітися на сонці
480.	sunbathe	засмагати
481.	swim suit	купальний костюм
482.	sun hat	крислатий капелюх від сонця
483.	flip flops	сланці

484.	sun cream	сонцезахисний крем
485.	sunglasses	сонцезахисні окуляри
486.	sunshade	сонячний навіс
487.	parasol	невелика парасолька (від сонця)
488.	beach umbrella	велика пляжна парасолька
489.	beach chair	пляжне крісло

Пляжні розваги

490.	jet skiing	катання на водних мотоциклах
491.	banana boating	катання на «банані»
492.	parasailing	парасейлінг (політ на водному парашуті)
493.	scuba diving	підводне плавання з кисневим балоном
494.	snorkeling	сноркелінг (підводне плавання з дихальною трубкою)

Перебування у горах

Список необхідного інвентарю для подорожей у горах

495.	hiking backpack	дорожній рюкзак
496.	tent	намет
497.	sleeping-bag	спальний мішок
498.	sleeping pad	туристичний килимок
499.	trekking poles	трекінгові палиці
500.	hiking boots	трекінгові черевики
501.	thermal underwear	термобілизна
502.	navigation tools	інструменти навігації
503.	first aid supplies	необхідний запас медичних препаратів та матеріалів для надання першої допомоги

Розваги у горах

504.	mountain climbing	альпінізм
505.	glamping	глемпінг (кемпінг із зручностями)
506.	trekking	сходження на гору без спорядження
507.	sledding	катання на санчатах
508.	ice skating	катання на ковзанах
509.	snowboarding	катання на сноуборді
510.	skiing	катання на лижах
511.	tubing	катання на надувних санях (тюбах) по снігу або воді

Інші види розваг

512.	boat trip-tours	поїздки на катері
513.	kayaking	каякінг (веслування на байдарках)
514.	zip-line	зіплайн (швидкісний спуск по тросу)
515.	jeep safaris	експедиція на джипі по пустелі
516.	quad biking	катання на квадроциклах
517.	go camping in the woods	вирушити у похід у ліс
518.	go dancing	піти на дискотеку
519.	see sights and landmarks / museums and historic areas	побачити визначні місця / музеї та історичні місця
520.	go shopping to the local market	ходити за покупками на місцевий ринок

Додаток 2

Аналіз туристичних термінів за кількістю компонентів та способом перекладу

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
	travel	подорож, подорожувати	однокомпонентний	калькування
1.	journey	подорож	однокомпонентний	калькування
2.	trip	мандрівка, поїздка	однокомпонентний	калькування
3.	voyage	подорож по морю, повітрі	однокомпонентний	описовий
4.	tour	тур, кругова поїздка	однокомпонентний	транскрибування, описовий
5.	island hopping	подорож островами	двокомпонентний	модуляція
6.	familiarization trip (FAM trip)	ознайомлювальна поїздка	двокомпонентний	калькування
7.	take / have a trip	здійснити мандрівку	двокомпонентний	калькування
8.	go on a trip	поїхати на екскурсію	трикомпонентний	конкретизація
9.	get away	поїхати у відпустку	двокомпонентний	конкретизація
10.	set off	вирушити у подорож	двокомпонентний	конкретизація
11.	be off on your vacation	поїхати у відпустку	п'ятикомпонентний	конкретизація
12.	travel on a shoestring	подорожувати з невеликою кількістю грошей	трикомпонентний	описовий
13.	take a shine to someone	виявити симпатію, захопитися кимось на курорті	чотирикомпонентний	конкретизація, описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
14.	dog days of summer	найспекотніші дні літа	чотирикомпонентний	модуляція
15.	push the boat out	розважатися, ні в чому собі не відмовляючи	трикомпонентний	описовий
16.	get in	прибувати	двокомпонентний	конкретизація
17.	get in to a car / a taxi	сідати в машину / таксі	чотирикомпонентний	конкретизація, калькування, транслітерація
18.	get on to a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	сідати на потяг / літак / автобус / велосипед / пором	чотирикомпонентний	конкретизація, калькування
19.	get out of a car / a taxi	виходити з машини / таксі	чотирикомпонентний	конкретизація, калькування, транслітерація
20.	get off a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	сходити з потяга / літака / порома / велосипеда, виходити з автобуса	трикомпонентний	конкретизація, калькування
21.	hitch a lift	зловити попутку	двокомпонентний	модуляція
22.	hop on a bike	сідати на велосипед	трикомпонентний	конкретизація, калькування
23.	see off	проводжати	двокомпонентний	калькування
24.	get dropped off	висаджуватися	двокомпонентний	конкретизація
25.	pick up	підбирати (збирати)	двокомпонентний	калькування
26.	ignorant	необізнаний, непоінформований	однокомпонентний	калькування
27.	incomprehensible	незрозумілий	однокомпонентний	калькування
28.	leisurely	дозвільний, вільний	однокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
29.	reliable	надійний	однокомпонентний	калькування
30.	steamed up	схвилюваний, обурений, розлючений	двокомпонентний	модуляція
31.	lax	ненапружений	однокомпонентний	калькування
32.	compulsory / mandatory	обов'язковий	однокомпонентний	калькування
33.	net lag	стрес, який відчувають під час підготовки подорожі	двокомпонентний	описовий
34.	international passport	закордонний паспорт	двокомпонентний	калькування, транслітерація
35.	identity card (ID card)	посвідчення особи	двокомпонентний	калькування
36.	driving licence / a driver's licence	водійське посвідчення	двокомпонентний	калькування
37.	single entry visa	одноразова віза	трикомпонентний	модуляція, транскрибування
38.	multiple entry visa	багаторазова віза	трикомпонентний	модуляція, транскрибування
39.	international veterinary certificate	міжнародний ветеринарний сертифікат	трикомпонентний	калькування, транслітерація
40.	certificate on inoculations	сертифікат про щеплення	трикомпонентний	транслітерація, калькування
41.	insurance	страховка	однокомпонентний	калькування
42.	credit card	кредитна картка	двокомпонентний	калькування
43.	ticket	квиток	однокомпонентний	калькування
44.	single ticket	квиток в один кінець	двокомпонентний	конкретизація, калькування
45.	one-way ticket	квиток в один бік	трикомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
46.	round-trip ticket / circular ticket / return ticket	квиток в обидва кінці	трикомпонентний	модуляція, калькування
47.	season ticket	сезонний квиток, абонемент	двокомпонентний	калькування, модуляція
48.	ticket machine	термінал автоматичного продажу квитків	двокомпонентний	описовий
49.	ticket office	квиткова каса	двокомпонентний	калькування, конкретизація
50.	book	заздалегідь купувати квитки, бронювати місця, продавати квитки	однокомпонентний	конкретизація
51.	reserve	бронювати, замовляти	однокомпонентний	калькування
52.	cancel	скасовувати	однокомпонентний	калькування
53.	confirm	підтверджувати	однокомпонентний	калькування
54.	go by air / plane	летіти літаком	трикомпонентний	модуляція, калькування
55.	flight number	номер рейсу	двокомпонентний	калькування
56.	boarding pass	посадочний талон для перетину кордону (на літаку)	двокомпонентний	описовий
57.	boarding card	посадковий талон	двокомпонентний	калькування
58.	landing card	картка із зазначенням порядку висадки пасажирів	двокомпонентний	описовий
59.	luggage tag	багажна бирка, квитанція	двокомпонентний	калькування
60.	concourse	головний вестибюль	однокомпонентний	конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		аеровокзалу		
61.	waiting room	зал очікування	двокомпонентний	калькування
62.	off-site	поза майданчиком або об'єктом	двокомпонентний	калькування
63.	on-site	на майданчику	двокомпонентний	калькування
64.	check-in counter / desk	стійка реєстрації пасажирів	трикомпонентний	калькування
65.	passport control	паспортний контроль	двокомпонентний	калькування, транслітерація
66.	border control	прикордонний контроль (в аеропорту тощо)	двокомпонентний	калькування, транслітерація
67.	departure board	дошка інформації про виліт (з аеропорту)	двокомпонентний	описовий
68.	actual time of arrival (ATA)	фактичний час прибуття	чотирикомпонентний	калькування
69.	actual time of departure (ATD)	фактичний час вильоту	чотирикомпонентний	калькування
70.	on schedule	точно за розкладом	двокомпонентний	калькування
71.	destination	місце, пункт призначення	однокомпонентний	конкретизація
72.	itinerary	пункти слідування по маршруту, зазначені у квитку	однокомпонентний	описовий
73.	delayed departure	затриманий виліт	двокомпонентний	калькування
74.	flight duration	тривалість польоту	двокомпонентний	калькування
75.	frisk	обшукувати (людину)	однокомпонентний	калькування
76.	put up	зупинятися (тимчасово)	двокомпонентний	модуляція

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		поселитися, at)		
77.	put on standby	поставити в список (режим) очікувань	трикомпонентний	описовий
78.	sit around	сидіти без діла, чекати	двокомпонентний	модуляція
79.	emergency exit	аварійний вихід	двокомпонентний	калькування
80.	entrance	вхід	однокомпонентний	калькування
81.	exit	вихід	однокомпонентний	калькування
82.	exit to platform	вихід на платформу	трикомпонентний	калькування
83.	first aid	перша допомога	двокомпонентний	калькування
84.	duty-free shop	магазин безмитної торгівлі	трикомпонентний	калькування
85.	inquiry office	довідкове бюро	двокомпонентний	конкретизація
86.	left-luggage office	камера зберігання схову (багажу)	трикомпонентний	конкретизація
87.	lost and found	бюро знахідок	трикомпонентний	модуляція
88.	baggage drop-off	відділ здачі багажу	трикомпонентний	модуляція
89.	carry-on luggage / hand luggage	ручна поклажа	трикомпонентний, двокомпонентний	калькування
90.	checked luggage	зареєстрований багаж	двокомпонентний	калькування
91.	baggage allowance	кількість багажу, яку дозволено перевозити безкоштовно	двокомпонентний	описовий
92.	excess weight	перевищення ваги	двокомпонентний	калькування
93.	overweight	перевищення (ваги)	однокомпонентний	калькування
94.	gate	посадкові ворота (для контролю	однокомпонентний	конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		пасажирів)		
95.	meeting point	місце зустрічі	двокомпонентний	калькування
96.	trolley	візок	однокомпонентний	калькування
97.	self-service check-in kiosk	кіоск самостійної реєстрації	п'ятикомпонентний	калькування, транскрибування
98.	obstruct	перекривати, перешкоджати	однокомпонентний	калькування
99.	onward	що рухається уперед	однокомпонентний	описовий
100.	Lavatory / restroom	убиральня	однокомпонентний	калькування
101.	Gentlemen	чоловічий туалет	однокомпонентний	модуляція
102.	Ladies	жіноча вбиральня	однокомпонентний	модуляція
103.	vacant / unoccupied	пустий (незайнятий)	однокомпонентний	калькування
104.	flush the toilet	змивати туалет	двокомпонентний	калькування
105.	nonstop flight	безпосадочний політ	двокомпонентний	калькування
106.	direct flight	прямий рейс (без проміжних посадок)	двокомпонентний	калькування
107.	domestic flight	рейс у межах однієї країни	двокомпонентний	описовий
108.	international flight	міжнародний рейс	двокомпонентний	калькування
109.	forced landing	вимушена посадка	двокомпонентний	калькування
110.	water landing	посадка на воду	двокомпонентний	калькування
111.	bumpy landing	груба посадка	двокомпонентний	калькування
112.	connecting flight	стикувальний рейс	двокомпонентний	калькування
113.	stopover	добровільне переривання подорожі в	однокомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		проміжному пункті тривалістю понад 24 годин		
114.	captain	командир екіпажу	однокомпонентний	конкретизація
115.	copilot	другий пілот	однокомпонентний	калькування
116.	flight attendant	бортпровідник	двокомпонентний	калькування
117.	cabin crew	бригада бортпровідників	двокомпонентний	конкретизація
118.	relief crew	змінний екіпаж	двокомпонентний	калькування
119.	boarding time	час посадки пасажирів	двокомпонентний	конкретизація
120.	take off	злітати (від землі)	двокомпонентний	калькування
121.	land	робити посадку	однокомпонентний	калькування
122.	boarding	посадка пасажирів на борт	однокомпонентний	конкретизація
123.	get a seat	розсістися	двокомпонентний	калькування
124.	tip up the seat	відкинути сидіння	трикомпонентний	калькування
125.	get airsick	нудити	двокомпонентний	модуляція
126.	jetlag	порушення біоритмів унаслідок перельоту через кілька часових поясів	однокомпонентний	описовий
127.	baggage compartment	багажне відділення	двокомпонентний	калькування, конкретизація
128.	animal in hold	тварина у вантажному відсіку	трикомпонентний	калькування, модуляція
129.	aisle	прохід між рядами крісел (у пасажирській	однокомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		кабіні)		
130.	aisle seat	місце біля проходу (між рядами крісел у літаку)	двокомпонентний	описовий
131.	window seat	місце біля вікна (в салоні літака)	двокомпонентний	описовий
132.	overhead compartment	верхні полиці для ручної поклажі (на борту літака)	двокомпонентний	описовий
133.	overhead locker	багажна полиця (в салоні літака)	двокомпонентний	описовий
134.	stow	укладати (вантаж)	однокомпонентний	калькування
135.	announcement	сповіщення	однокомпонентний	калькування
136.	safety instructions	правила техніки безпеки	двокомпонентний	калькування
137.	briefing	передпольотний інструктаж	однокомпонентний	конкретизація
138.	oxygen mask	киснева маска	двокомпонентний	калькування
139.	life jacket / vest	рятувальний жилет	двокомпонентний	калькування
140.	tray	піднос	однокомпонентний	калькування
141.	meal tray	висувна поличка для прийому їжі в задній стінці пасажирського крісла	двокомпонентний	описовий
142.	serve drinks / meals	подавати напої , їжу	двокомпонентний	калькування
143.	destination airport	аеропорт призначення	двокомпонентний	калькування
144.	immigration	імміграційний контроль (пасажирів)	однокомпонентний	конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
145.	customs	митна служба	однокомпонентний	калькування
146.	customs officer	митник	двокомпонентний	калькування
147.	green channel	зелений коридор (митний контроль	двокомпонентний	калькування
148.	baggage / luggage claim	видача багажу	двокомпонентний	модуляція
149.	transfer	переміщення	однокомпонентний	калькування
150.	boat	човен, шлюпка, судно, корабель, пароплав	однокомпонентний	калькування, конкретизація
151.	ship	корабель, судно	однокомпонентний	калькування
152.	yacht	яхта	однокомпонентний	транслітерація
153.	hydrofoil	корабель на підводних крилах	однокомпонентний	описовий
154.	catamaran	катамаран	однокомпонентний	транслітерація
155.	passenger boat	пасажирський пароплав	двокомпонентний	калькування
156.	fleet	флот	однокомпонентний	калькування
157.	captain	командир (корабля)	однокомпонентний	конкретизація
158.	sailor / seaman	морьяк, мореплавець, матрос	однокомпонентний	калькування
159.	table steward	стюард-офіціант	двокомпонентний	транскрибування, модуляція
160.	cook	кухар на судні	однокомпонентний	конкретизація
161.	company	екіпаж (судна)	однокомпонентний	конкретизація
162.	sea terminal	морський вокзал	двокомпонентний	конкретизація
163.	port	порт	однокомпонентний	транслітерація
164.	harbour	гавань	однокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
165.	sail	відпливати (про судно), плавати (під вітрилами)	однокомпонентний	конкретизація
166.	embark	сідати на пароплав, сідати на судно	однокомпонентний	конкретизація
167.	disembark	висаджуватися на берег	однокомпонентний	конкретизація
168.	go / put ashore	зійти на берег, сходити з корабля	двокомпонентний	конкретизація
169.	put to sea	вийти в море, пуститися у плавання	трикомпонентний	модуляція
170.	sail off	відпливати	двокомпонентний	калькування
171.	moor	причалювати, пришвартовувати	однокомпонентний	калькування
172.	go aboard	сідати на корабель	двокомпонентний	конкретизація
173.	landing	висадка на берег, посадка (повітряного судна)	однокомпонентний	калькування, модуляція
174.	fall overboard	падати за борт	двокомпонентний	калькування
175.	port side	лівий борт корабля	двокомпонентний	конкретизація
176.	starboard	правий борт корабля	однокомпонентний	конкретизація
177.	stern	задня частина судна, корма	однокомпонентний	конкретизація
178.	bow	ніс корабля	однокомпонентний	конкретизація
179.	porthole	ілюмінатор	однокомпонентний	конкретизація
180.	cabin	кабіна, каюта	однокомпонентний	транслітерація, конкретизація
181.	two-berth cabin	двомісна каюта	трикомпонентний	конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
182.	deck	палуба	однокомпонентний	калькування
183.	promenade deck	прогулянкова палуба	двокомпонентний	калькування
184.	sun deck	палуба із шезлонгами для засмаги	двокомпонентний	описовий
185.	chaise lounge	шезлонг	двокомпонентний	транскрибування
186.	sea-sickness	морська хвороба	двокомпонентний	калькування
187.	life belts	рятувальний пояс	двокомпонентний	калькування
188.	life boat	рятувальний човен	двокомпонентний	калькування
189.	life buoy	рятувальний круг	двокомпонентний	калькування
190.	dinner jacket	смокінг	двокомпонентний	модуляція
191.	evening gown	вечірня сукня	двокомпонентний	калькування
192.	shore	берег (моря, океану, озера)	однокомпонентний	калькування
193.	coast	морський берег	однокомпонентний	калькування
194.	lakeside	берег озера	однокомпонентний	калькування
195.	bank	берег ріки, каналу	однокомпонентний	калькування, конкретизація
196.	breeze	морський вітер	однокомпонентний	калькування
197.	bay	набережна, затока, бухта	однокомпонентний	калькування
198.	sandy coast	піщаний берег	двокомпонентний	калькування
199.	peninsula	півострів	однокомпонентний	калькування
200.	quay	набережна (для причалювання суден)	однокомпонентний	калькування
201.	choppy seas / rough sea	бурхливе море	двокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
202.	still waters / calm sea	тиха вода / море	двокомпонентний	калькування
203.	engine-driver	машиніст	двокомпонентний	калькування
204.	porter	провідник	однокомпонентний	конкретизація
205.	conductor	кондуктор	однокомпонентний	транслітерація
206.	ticket collector	контролер, що перевіряє квитки	двокомпонентний	описовий
207.	electric train	електричка (потяг)	двокомпонентний	калькування
208.	express train	швидкий поїзд	двокомпонентний	калькування
209.	through train	потяг прямого сполучення	двокомпонентний	калькування, описовий
210.	stopping train / service	поїзд, що прямує з зупинками на проміжних станціях	двокомпонентний	описовий
211.	catch	спіймати	однокомпонентний	калькування
212.	miss	пропустити, спізнитися	однокомпонентний	калькування
213.	station	залізнична станція, вокзал	однокомпонентний	конкретизація
214.	railway	залізниця	однокомпонентний	калькування
215.	passenger carriage	пасажирський вагон	двокомпонентний	калькування
216.	car with reserved seats	плацкартний вагон	чотирикомпонентний	модуляція
217.	sleeping carriage / sleeper	спальний вагон	двокомпонентний	калькування
218.	courette	спальний вагон, купе	однокомпонентний	генералізація
219.	restaurant / dining car	вагон-ресторан	двокомпонентний	транскрибування, калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
220.	buffet car	вагон-буфет, вагон-ресторан	двокомпонентний	конкретизація, транслітерація, модуляція
221.	baggage car	багажний вагон	двокомпонентний	калькування
222.	smoking carriage	вагон для курців	двокомпонентний	калькування
223.	compartment	купе	однокомпонентний	конкретизація
224.	bunk	спальне місце, койка	однокомпонентний	калькування
225.	folding seat	відкидне сидіння	двокомпонентний	калькування
226.	refreshments	легка закуска та освіжаючі напої	однокомпонентний	описовий
227.	berth	ліжко (на пароплаві), койка, (корабельна), спальне місце, полиця (у вагоні)	однокомпонентний	конкретизація
228.	derailment	схід з рейок, аварія (поїзда)	однокомпонентний	калькування
229.	shuttle bus	приміський автобус	двокомпонентний	конкретизація, калькування
230.	coach	туристський міжміський автобус	однокомпонентний	конкретизація
231.	coach station	автостанція	двокомпонентний	калькування
232.	bus stop	автобусна зупинка	двокомпонентний	калькування
233.	bus lane	виділена смуга для руху громадського транспорту	двокомпонентний	описовий
234.	double-decker bus	двоповерховий автобус	трикомпонентний	калькування
235.	luggage hold	багажний відсік	двокомпонентний	калькування, конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
236.	request stop	зупинка на вимогу	двокомпонентний	калькування
237.	terminus	кінцева станція	однокомпонентний	конкретизація
238.	bus route	маршрут автобуса	двокомпонентний	калькування
239.	car hire / car rental / rent-a-car	прокат автомобіля	двокомпонентний	калькування
240.	rent / hire a car	брати напрокат автомобіль	двокомпонентний	калькування
241.	hire desk	пункт прокату	двокомпонентний	генералізація
242.	draw up an insurance policy	оформити страховку	чотирикомпонентний	модуляція
243.	collision insurance	страхування на випадок зіткнення	двокомпонентний	описовий
244.	security deposit	страховий депозит	двокомпонентний	конкретизація, транскрибування
245.	daily / weekly / monthly rate	тариф по днях / тижням / місяцям	двокомпонентний	калькування
246.	flat fee	фіксована плата	двокомпонентний	конкретизація, модуляція
247.	fare	плата за проїзд	однокомпонентний	конкретизація
248.	good deal	вигідна угода	двокомпонентний	модуляція
249.	wait in line / stand in line / queue up	стояти в черзі	трикомпонентний, двокомпонентний	калькування
250.	plan ahead	планувати заздалегідь	двокомпонентний	калькування
251.	optional extras	додаткове обладнання за бажанням замовника	двокомпонентний	описовий
252.	save money	заощаджувати гроші	двокомпонентний	калькування
253.	pick up a hired car	забрати орендовану	чотирикомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		машину		
254.	drop off a hired car	повернути орендовану машину	чотирикомпонентний	калькування
255.	hire a subcompact (car)	взяти на прокат мікролітражку	двокомпонентний	калькування
256.	get an upgrade	отримати більший автомобіль	двокомпонентний	модуляція
257.	AWD (all-wheel- drive) vehicle	машина з повним приводом	чотирикомпонентний	калькування
258.	manual transmission	МКПП (Механічна коробка перемикання передач	двокомпонентний	калькування
259.	automatic transmission	АКПП (Автоматична коробка перемикання передач)	двокомпонентний	калькування
260.	daily mileage	добовий пробіг	двокомпонентний	калькування
261.	unlimited mileage	необмежений пробіг	двокомпонентний	калькування
262.	medicine box / first- aid set	аптечка	двокомпонентний, трикомпонентний	калькування
263.	child seat	дитяче сидіння, автокрісло	двокомпонентний	калькування
264.	safety booster	підсилювач безпеки	двокомпонентний	калькування
265.	trailer	причіп	однокомпонентний	калькування
266.	camping trailer	житловий причіп	двокомпонентний	модуляція, калькування
267.	no passage	проїзд закритий	двокомпонентний	модуляція

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
268.	no stopping	зупинку заборонено	двокомпонентний	модуляція
269.	breakage of traffic regulations	порушення правил дорожнього руху	трикомпонентний	калькування
270.	rush hour	година пік	двокомпонентний	калькування
271.	congestion	затор на дорозі	однокомпонентний	конкретизація
272.	bumper to bumper	дуже щільний рух автотранспорту	трикомпонентний	описовий
273.	road rage	агресивне поводження на дорозі	двокомпонентний	описовий
274.	beat the traffic	проскочити затори	двокомпонентний	модуляція
275.	have a right-of way	мати право проїзду першим	чотирикомпонентний	модуляція
276.	give way	поступитися дорогою	двокомпонентний	конкретизація
277.	use headlights	увімкнути фари	двокомпонентний	модуляція, калькування
278.	traffic light signal	світлофор для регулювання руху	трикомпонентний	калькування
279.	detour / diversion	об'їзд	однокомпонентний	калькування
280.	dead end	тупик	двокомпонентний	модуляція, конкретизація
281.	overtaking	обгін	однокомпонентний	калькування
282.	U-turn	розворот на 180 градусів	двокомпонентний	описовий
283.	junction	перехрестя доріг	однокомпонентний	конкретизація
284.	roundabout / traffic circle	кільцева розв'язка	однокомпонентний, двокомпонентний	конкретизація
285.	be in the driver's seat	керувати	чотирикомпонентний	модуляція

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
286.	in the nick of time	в останній момент	чотирикомпонентний	модуляція
287.	take in tow	брати на буксир	трикомпонентний	калькування
288.	tow-line	буксирний трос	двокомпонентний	калькування
289.	pump up the tires	накачати шини	трикомпонентний	калькування
290.	spare tire	запасне колесо	двокомпонентний	калькування
291.	flat tire	спущене колесо	двокомпонентний	модуляція, калькування
292.	car jack	автомобільний домкрат	двокомпонентний	калькування
293.	petrol station	бензозаправна станція	двокомпонентний	калькування
294.	full tank	повний бак	двокомпонентний	калькування
295.	fill the car up	заправити автомобіль	трикомпонентний	калькування
296.	the gallon	галон, міра рідини = 4,546 л	однокомпонентний	транслітерація
297.	diesel / petrol	дизель/бензин	однокомпонентний	транскрибування, калькування
298.	free-of-charge parking	безкоштовна стоянка	чотирикомпонентний	калькування
299.	paid underground parking	платна підземна стоянка	трикомпонентний	калькування
300.	parking payment collector	автомат для оплати стоянки	трикомпонентний	калькування
301.	service station	станція технічного обслуговування	двокомпонентний	калькування
302.	garage	авторемонтна майстерня	однокомпонентний	генералізація
303.	breakdown	поломка машини (механізму)	однокомпонентний	конкретизація

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
304.	malfunction	несправність	однокомпонентний	калькування
305.	eliminate malfunction	усувати несправність	двокомпонентний	калькування
306.	dent	вм'ятина	однокомпонентний	калькування
307.	adjust	регулювати	однокомпонентний	калькування
308.	Airbnb	Ейрбіенбі (онлайн-майданчик для розміщення, пошуку та короткострокової оренди приватного житла по всьому світу)	однокомпонентний	транскрибування
309.	inn	готель (за містом)	однокомпонентний	конкретизація
310.	hotel	готель	однокомпонентний	транслітерація
311.	B&B (Bed and Breakfast)	постіль і сніданок (комплекс послуг у готельному сервісі)	трикомпонентний	калькування
312.	guest house	гостьовий дім	двокомпонентний	калькування
313.	youth hostel	молодіжний туристський готель	двокомпонентний	калькування
314.	resort hotel	курортний готель	двокомпонентний	калькування, транслітерація
315.	all-inclusive (AI)	все включено	двокомпонентний	калькування
316.	full-board (FB)	повний пансіон (триразове харчування)	двокомпонентний	модуляція
317.	half-board (HB)	напівпансіон (включений сніданок і вечеря)	двокомпонентний	модуляція
318.	hotel manager	директор готелю	двокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
319.	manager on duty	черговий менеджер	трикомпонентний	калькування
320.	receptionist	адміністратор готелю	однокомпонентний	калькування
321.	housekeeping / housekeeper / maid	прибиральниця	однокомпонентний	калькування
322.	valet	працівник готелю який прасує та чистить одяг	однокомпонентний	описовий
323.	concierge	консьєрж	однокомпонентний	транскрибування
324.	bellboy / bellhop / porter	коридорний	однокомпонентний	калькування
325.	guest	постоялець	однокомпонентний	конкретизація
326.	pets allowed / pet- friendly	дозволено з домашніми тваринами	двокомпонентний	калькування, модуляція
327.	check-in	дата заїзду	двокомпонентний	конкретизація
328.	check-out	дата виїзду	двокомпонентний	конкретизація
329.	front desk, reception	стійка реєстрації мешканців готелю	двокомпонентний, однокомпонентний	конкретизація
330.	pre-booked room	заздалегідь заброньований номер	трикомпонентний	калькування
331.	make a reservation / book a room	забронювати номер	двокомпонентний	калькування
332.	pay for the room	оплатити номер	трикомпонентний	калькування
333.	key card	магнітна ключ- картка	двокомпонентний	калькування
334.	complimentary breakfast	безкоштовний сніданок	двокомпонентний	калькування
335.	continental breakfast	легкий сніданок	двокомпонентний	модуляція, калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
336.	luggage cart	ручний візок для багажу	двокомпонентний	конкретизація
337.	lodging	житло, номер, мешкання	однокомпонентний	конкретизація
338.	vacancies	вільний номер	однокомпонентний	конкретизація
339.	single room (SGL)	одномісний номер	двокомпонентний	калькування
340.	double room (DBL)	двомісний номер	двокомпонентний	калькування
341.	twin room	номер з 2-ма односпальними ліжками	двокомпонентний	описовий
342.	suite / executive suite	номер люкс з (декілька) кімнат	однокомпонентний, двокомпонентний	описовий
343.	cabana room	номер з басейном	двокомпонентний	описовий
344.	connecting rooms	суміжні номери	двокомпонентний	калькування
345.	adjoining rooms	два номери готелю, розташованих поруч	двокомпонентний	описовий
346.	dorm room	кімната з кількома ліжками (в гуртожитку)	двокомпонентний	описовий
347.	accessible / disabled room	номер для людей з обмеженими фізичними можливостями	двокомпонентний	описовий
348.	facilities	зручності, засоби обслуговування	однокомпонентний	калькування
349.	handicapped facilities	зручності для людей з обмеженими фізичними можливостями	двокомпонентний	описовий
350.	wheelchair	пристосований для використання	двокомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
	accessible	людьми на інвалідних візках		
351.	room service	обслуговування номерів	двокомпонентний	калькування
352.	laundry	пральня	однокомпонентний	генералізація
353.	dry cleaning	хімчистка	двокомпонентний	калькування
354.	turndown service	вечірня підготовка номера до сну	двокомпонентний	описовий
355.	weight room / workout room / gym	тренажерний зал	двокомпонентний, однокомпонентний	калькування
356.	indoor pool	закритий басейн	двокомпонентний	калькування
357.	jacuzzi / hot tub / whirl pool	гідромасажна ванна	однокомпонентний, двокомпонентний	описовий
358.	kitchenette	невеличка кухня в номері	однокомпонентний	описовий
359.	patio	внутрішній дворик, тераса	однокомпонентний	калькування
360.	tour desk	екскурсійне бюро	двокомпонентний	генералізація
361.	parking zone	майданчик для паркування автомобілів	двокомпонентний	описовий
362.	amenities	зручності	однокомпонентний	калькування
363.	amenity	разові подарунки від готелю	однокомпонентний	описовий, конкретизація
364.	air conditioning (AC)	кондиціювання повітря	двокомпонентний	калькування
365.	heating	опалення	однокомпонентний	калькування
366.	internet access	доступ до Інтернету	двокомпонентний	калькування
367.	sofa bed / pull-out couch	диван-ліжко, розкладний диван	двокомпонентний, трикомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
368.	cot	дитяче ліжко, складане ліжко	однокомпонентний	калькування
369.	rollaway bed	складане ліжко на роliках	двокомпонентний	описовий
370.	linen	постільна білизна	однокомпонентний	конкретизація
371.	refrigerator (fridge)	холодильник	однокомпонентний	калькування
372.	bathtub	ванна	однокомпонентний	калькування
373.	shower	душ	однокомпонентний	калькування
374.	towel	рушник	однокомпонентний	калькування
375.	robe	халат	однокомпонентний	калькування
376.	toiletry	гігієнічна косметика	однокомпонентний	калькування
377.	safe	сейф	однокомпонентний	транскрибування
378.	wake up call	дзвінок-будильник (в готелі)	трикомпонентний	калькування, модуляція
379.	Do not disturb	Не турбувати	трикомпонентний	калькування
380.	Please, make up my room / Please, clean my room	Будь ласка, приберіть в моїй кімнаті	п'ятикомпонентний, чотирикомпонентний	калькування
381.	late charge	неустойка на прострочену заборгованість	двокомпонентний	описовий
382.	vending machine	торговельний автомат	двокомпонентний	конкретизація
383.	pitfalls	недолік, мінус	однокомпонентний	модуляція
384.	living in a bubble	жити у своєму власному світі	трикомпонентний	модуляція, описовий
385.	bells and whistles	надмірності	трикомпонентний	модуляція
386.	no frills	бюджетний, простий, без жодних	двокомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		надмірностей, нічого зайвого		
387.	rusty	поржавілий, сердитий	однокомпонентний	калькування
388.	run-down	занедбаний	двокомпонентний	калькування
389.	spacious	просторий	однокомпонентний	калькування
390.	cramped	тісний	однокомпонентний	калькування
391.	stained	забруднений, заплямований	однокомпонентний	калькування
392.	tatty	пошарпаний	однокомпонентний	калькування
393.	crisp	свіжий	однокомпонентний	калькування
394.	reasonable	недорогий	однокомпонентний	конкретизація
395.	affordable	допустимий по ціні	однокомпонентний	описовий
396.	waiter / waitress	офіціант(ка)	однокомпонентний	калькування
397.	chef	шеф-кухар	однокомпонентний	транскрибування, конкретизація
398.	appetizers (snacks or starters)	холодні закуски	однокомпонентний	конкретизація
399.	salads	салати	однокомпонентний	транскрибування
400.	soups	супи	однокомпонентний	транскрибування
401.	sides / side dish	гарніри	однокомпонентний, двокомпонентний	калькування
402.	main course / main dish	головна страва	двокомпонентний	калькування
403.	desserts	десерти	однокомпонентний	транслітерація
404.	beverages	напої	однокомпонентний	калькування
405.	today`s special / specials / specials of the day	страва дня	двокомпонентний, однокомпонентний, трикомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
406.	vegetarian option	страви для людей, які не їдять м'ясо та рибу	двокомпонентний	описовий
407.	vegan option	страви для людей, які не їдять м'ясо, рибу, молочні продукти	двокомпонентний	описовий
408.	buffet	шведський стіл	однокомпонентний	модуляція
409.	wine list	карта вин	двокомпонентний	транслітерація, генералізація
410.	cutlery	столові вироби	однокомпонентний	калькування
411.	napkin	серветка	однокомпонентний	калькування
412.	condiments	заправа, приправи	однокомпонентний	калькування
413.	savoury	гостра закуска, пряний, смачний	однокомпонентний	калькування
414.	raw	сирий	однокомпонентний	калькування
415.	well-done	добре просмажений	двокомпонентний	модуляція
416.	medium rare	слабо просмажений	однокомпонентний	модуляція
417.	pickled	маринований	однокомпонентний	калькування
418.	broiled	жарений на вогні	однокомпонентний	описовий
419.	bland	м'який	однокомпонентний	калькування
420.	seasoned	приправлений	однокомпонентний	модуляція
421.	fried	смажений на сковороді	однокомпонентний	описовий
422.	bitter	гіркий	однокомпонентний	калькування
423.	zesty	пікантний, гострий	однокомпонентний	калькування
424.	mild	негострий, м'який	однокомпонентний	калькування
425.	melt-in-your-mouth	ніжна їжа, яка тане	чотирикомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		у роті		
426.	luscious	соковитий, солодкий	однокомпонентний	калькування
427.	bill	рахунок	однокомпонентний	калькування
428.	service charges	плата за обслуговування	двокомпонентний	калькування
429.	leave a tip	залишити чайові	двокомпонентний	калькування
430.	get out of	уникнути ситуації	трикомпонентний	модуляція
431.	figure it out	вирішити проблему	трикомпонентний	модуляція
432.	rough estimate	приблизний підрахунок	двокомпонентний	модуляція, калькування
433.	daily expenses	добові видатки	двокомпонентний	калькування
434.	split the bill	розділити вартість	двокомпонентний	калькування
435.	charge extra	нарахувати	двокомпонентний	модуляція
436.	nickel and dime	що не вимагає великих витрат	трикомпонентний	описовий
437.	A.T.M. (Automated Teller Machine, cash dispenser)	банкомат	трикомпонентний, двокомпонентний	калькування
438.	bank	банк	однокомпонентний	транслітерація
439.	banknote	банкнота	однокомпонентний	транслітерація
440.	cash	готівка	однокомпонентний	калькування
441.	cashier	касир	однокомпонентний	калькування
442.	currency	валюта	однокомпонентний	калькування
443.	coin	монета	однокомпонентний	калькування
444.	commission fee	комісійний збір	двокомпонентний	калькування
445.	currency rate / exchange rate	курс валюти	двокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
446.	currency exchange office	пункт обміну валют	трикомпонентний	калькування, конкретизація
447.	interest	процентний прибуток	однокомпонентний	модуляція
448.	loose change	розмінні монети	двокомпонентний	модуляція
449.	money transfer	грошовий переказ	двокомпонентний	калькування
450.	note	купюра	однокомпонентний	калькування
451.	personal account	персональний рахунок	двокомпонентний	калькування
452.	pound	фунт стерлінгів	однокомпонентний	калькування
453.	penny	пенс (монета в 1 цент)	однокомпонентний	калькування
454.	withdraw	знімати гроші	однокомпонентний	конкретизація
455.	deposit	класти гроші на збереження в банк	однокомпонентний	описовий
456.	debit	стягати з поточного рахунка	однокомпонентний	описовий
457.	credit	покласти на поточний рахунок	однокомпонентний	описовий
458.	sleeplessness	безсоння	однокомпонентний	калькування
459.	headache	головний біль	однокомпонентний	калькування
460.	toothache	зубний біль	однокомпонентний	калькування
461.	fever	жар	однокомпонентний	калькування
462.	cough	кашель	однокомпонентний	калькування
463.	runny nose	нежить	двокомпонентний	модуляція
464.	faint	запаморочення	однокомпонентний	калькування
465.	allergy	алергія	однокомпонентний	транслітерація
466.	break	перелом	однокомпонентний	калькування

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
467.	dislocation	вивих	однокомпонентний	калькування
468.	influenza	грип	однокомпонентний	калькування
469.	inflammation	запалення	однокомпонентний	калькування
470.	antibiotic	антибіотик	однокомпонентний	транслітерація
471.	bandage	пов'язка	однокомпонентний	калькування
472.	painkiller	болезаспокійливий засіб	однокомпонентний	описовий
473.	febrifuge	жарознижувальні ліки	однокомпонентний	описовий
474.	drops	краплі	однокомпонентний	калькування
475.	ointment	мазь	однокомпонентний	калькування
476.	pills	таблетки	однокомпонентний	калькування
477.	lay out	полежати на сонці, позасмагати	двокомпонентний	модуляція
478.	bask in the sun	грітися на сонці	трикомпонентний	калькування
479.	sunbathe	засмагати	однокомпонентний	калькування
480.	swim suit	купальний костюм	двокомпонентний	калькування
481.	sun hat	крислатий капелюх від сонця	двокомпонентний	описовий
482.	flip flops	сланці	двокомпонентний	калькування
483.	sun cream	сонцезахисний крем	двокомпонентний	модуляція, транслітерація
484.	sunglasses	сонцезахисні окуляри	однокомпонентний	модуляція, калькування
485.	sunshade	сонячний навіс	однокомпонентний	калькування
486.	parasol	невелика парасолька (від сонця)	однокомпонентний	описовий
487.	beach umbrella	велика пляжна	двокомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		парасолька		
488.	beach chair	пляжне крісло	двокомпонентний	калькування
489.	jet skiing	катання на водних мотоциклах	двокомпонентний	описовий
490.	banana boating	катання на «банані»	двокомпонентний	описовий
491.	parasailing	парасейлінг (політ на водному парашуті)	однокомпонентний	транскрибування
492.	scuba diving	підводне плавання з кисневим балоном	двокомпонентний	описовий
493.	snorkeling	сноркелінг (підводне плавання з дихальною трубкою)	однокомпонентний	транскрибування
494.	hiking backpack	дорожній рюкзак	двокомпонентний	калькування
495.	tent	намет	однокомпонентний	калькування
496.	sleeping-bag	спальний мішок	двокомпонентний	калькування
497.	sleeping pad	туристичний килим	двокомпонентний	модуляція
498.	trekking poles	трекінгові палиці	двокомпонентний	транскрибування, калькування
499.	hiking boots	трекінгові черевики	двокомпонентний	калькування
500.	thermal underwear	термобілизна	двокомпонентний	калькування
501.	navigation tools	інструменти навігації	двокомпонентний	калькування
502.	first aid supplies	необхідний запас медичних препаратів та матеріалів для	трикомпонентний	описовий

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
		надання першої допомоги		
503.	mountain climbing	альпінізм	двокомпонентний	калькування
504.	glamping	глемпінг (кемпінг із зручностями)	однокомпонентний	транскрибування
505.	trekking	сходження на гору без спорядження	однокомпонентний	описовий
506.	sledding	катання на санчатах	однокомпонентний	описовий
507.	ice skating	катання на ковзанах	двокомпонентний	описовий
508.	snowboarding	катання на сноуборді	однокомпонентний	описовий
509.	skiing	катання на лижах	однокомпонентний	описовий
510.	tubing	катання на надувних санях (тюбах) по снігу або воді	однокомпонентний	описовий
511.	boat trip-tours	поїздки на катері	трикомпонентний	конкретизація
512.	kayaking	каякінг (веслування на байдарках)	однокомпонентний	транскрибування
513.	zip-line	зіплайн (швидкісний спуск по тросу)	двокомпонентний	транскрибування
514.	jeep safaris	експедиція на джипі по пустелі	двокомпонентний	описовий
515.	quad biking	катання на квадроциклах	двокомпонентний	описовий
516.	go camping in the woods	вирушити у похід у ліс	чотирикомпонентний	модуляція
517.	go dancing	піти на дискотеку	двокомпонентний	модуляція

№	Термін англійською	Термін українською	Кількість компонентів	Спосіб перекладу
518.	see sights and landmarks / museums and historic areas	побачити визначні місця / музеї та історичні місця	чотирикомпонентний, п'ятикомпонентний	калькування
519.	go shopping to the local market	ходити за покупками на місцевий ринок	п'ятикомпонентний	калькування

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ ТЛУМАЧНИЙ СЛОВНИК ЗА ТЕМАТИЧНИМИ ГРУПАМИ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА ПОДОРОЖЕЙ

ВСТУП

Метою створення цього англо-українського тлумачного словника є надання базового словникового запасу термінів, які використовуються в індустрії відпочинку, подорожей та туризму та охоплюють області громадського харчування, сфери різноманітних послуг, страхування, а також терміни, які відносяться к бізнесу, персоналу, документам і т.д. Саме для того, щоб йти в ногу з різними змінами в галузях, ми розширили та відредагували текст, пов'язаний з екотуризмом, видами спорту та різноманітними транспортними засобам. У даний перекладацький словник ми надали фонетичну транскрипцію до кожного терміна у знаках міжнародної фонетичної системи для кращого та більш легшого освоєння вимови користувачів. Для розуміння транскрипції наданий список англійських звуків та правильність їх вимови. Саме розуміння транскрипції допоможе користувачам вільно та чисто розмовляти з іноземцями. Для легкості у засвоєнні матеріалу даного словника використовуються ілюстрації.

Для більшості людей туризм має відтінок подорожі на дозвіллі та, як правило, є синонімом відпустки. Це також відображено в словнику, як зазвичай називають туризм подорожами заради задоволення. Мандрівки є найпоширенішою діяльністю для більшості людей. Вони включають в себе і будь-яку подорож з одного місця в інше на короткі або великі відстані, і відпочинок під час роботи, і використання будь-якого транспорту.

В цьому тлумачному словнику ми надаємо чіткі пояснення значення загальноновживаних слів, фраз чи словосполучень у подорожах, туризмі, готельному бізнесі для тих, хто так чи інакше стосується цих сфер. Тлумачення

термінів сфери туризму найбільше було взято з Кембриджського словника та словника англійської мови Коллінз.

Те, що було включено до словника термінів було вибрано зі слів, які використовуються при подорожах різними споживачами, від працюючих у сфері туризму до мандруючих туристів, які стикаються з проблемою сприйняття та розуміння сенсу чи значення якогось терміна, словосполучення чи частини мови під час спілкування з іноземцями.

Це видання містить 520 термінів, розділених за 13 тематичними групами, які складаються з підгруп, сформованих в алфавітному порядку. Багато термінів походять від певних галузей, особливо пасажирських перевезень, готельних послуг, послуг громадського харчування, туристичних операцій. Словник охоплює всі аспекти індустрії туризму, включаючи гостинність, транспорт – повітряний, морський і залізничний, а також допоміжні послуги, такі як прокат автомобілів, страхування, паспортно-візові послуги та іноземна валюта.

Цей словник створений для всіх, хто працює або планує працювати в індустрії відпочинку, подорожей та туризму, і хто хоче розширити свій словниковий запас для цієї сфери роботи. Також він призначений для студентів-перекладачів, які працюють з англійською як вихідною та цільовою мовою. Пошук нових територій і нових просторів, бажання піти та відчувати їх на місці передбачає готовність зустрічати та відкривати нові світи, культури та мови. Таким чином, перекладач відіграє важливу роль як посередник мовних та культурних відмінностей, які є захоплюючим викликом для вибагливих мандрівників.

ФОНЕТИЧНІ ЗНАКИ

Голосні звуки

i: – довгий голосний звук [i].

ɪ – короткий голосний звук [i].

e – короткий голосний звук [e].

æ – середній звук між [e] та [a].

ɑ: – голосний звук [a], при вимові язик відсувається назад до горла, чутно легкий звук [o].

ɒ – короткий голосний звук [o].

ɔ: – довгий голосний звук [o].

ʊ – короткий голосний звук [y] зі слабим заокругленням губ.

u: – довгий голосний звук [y] без сильного висування губ.

ʌ – голосний звук між [o] та [a].

ə – ненаголошений голосний звук між [e] та [a].

Дифтонги

eɪ – голосний звук [e] переходить в голосний [i]. Звучить подібно до [ей].

aɪ – голосний звук [ʌ] переходить в голосний [i]. Звучить подібно до [ай].

ɔɪ – голосний звук [ɔ] переходить в короткий голосний [i]. Звучить подібно до [ой].

aʊ – голосний звук [ʌ] переходить в голосний [u]. Звучить подібно до [ау].

əʊ – голосний звук між [o] та [e] переходить в голосний [u]. Звучить подібно до [оу].

ɪə – голосний звук [i] переходить в нейтральний голосний [ə], іноді [ʌ]. Звучить подібно до [ia] або [ie].

eə – голосний звук [e] переходить в нейтральний голосний [ə] або [ʌ]. Звучить подібно до [ea].

ʊə – голосний звук [ʊ] переходить в нейтральний короткий голосний [ə]. Звучить подібно до [ye] або [yue].

Приголосні звуки

θ – приголосний звук [c] проштовхує повітря між зубами та язиком, розташованим між незамкненими зубами. Звучить між звуками [c] та [f].

ʃ – пом'якшений приголосний звук [ш].

tʃ – твердий приголосний звук [ч].

ð – дзвінкий приголосний звук [θ].

ʒ – дзвінкий приголосний звук [ʃ] та м'який [ж]. Звучить між звуками [ж] або [ш].

dʒ – приголосний звук [дж].

ŋ – протяжний приголосний звук [н] троху «в ніс».

ЗМІСТ

ВСТУП	1
ФОНЕТИЧНІ ЗНАКИ	3
<i>Голосні звуки</i>	3
<i>Дифтонги</i>	3
<i>Приголосні звуки</i>	4
Туристичні подорожі та процеси підготовки до них	7
Види подорожей	7
Фразові дієслова для подорожей	7
Прикметники для подорожей	9
Список необхідних документів	10
Купівля квитків	11
Туристичні подорожі повітряним транспортним засобом	12
Перебування в аеропорту	12
Види авіарейсів	18
Екіпаж повітряного судна	19
Пересування на літаку	19
Прибуття в аеропорт призначення	22
Туристичні подорожі водним транспортним засобом	23
Види цивільних морських суден	23
Екіпаж морського судна	23
Пересування на морському судні	24
Види берегових ліній	27
Туристичні подорожі залізничним транспортним засобом	28
Бригада потягу	28
Види потягів	28
Пересування залізницею	29
Туристичні подорожі автобусом	31
Прокат автомобільного транспорту	32
У пункті прокату	32

На дорозі	35
На автозаправці	37
На стоянці	38
На станції технічного обслуговування	38
Перебування в готелі	39
Види готелів	39
Персонал готелю	40
Реєстрація в готелі	41
Види кімнат в готелі	43
Засоби обслуговування в готелі	44
Перебування в ресторані	49
Персонал ресторану	49
Зміст меню ресторану	49
Прикметники для опису їжі	51
Плата за обслуговування	52
Перебування в пункті обміну валют	53
Перебування в аптеці	55
Симптоми захворювання	55
Види хвороб	56
Види лікарських засобів	57
Розваги у сфері подорожей	57
Перебування на пляжі. Інвентар на пляжі	57
Пляжні розваги	59
Перебування у горах. Список необхідного інвентарю для подорожей у горах ..	59
Розваги у горах	60
Інші види розваг	61

Туристичні подорожі та процеси підготовки до них

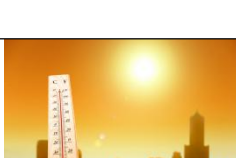
Види подорожей

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
familiarization trip (FAM trip)	[fəˌmɪljərəɪˈzeɪʃən trip]	ознайомлювальн а поїздка	a low-cost trip or tour offered to travel agents by a supplier or group of suppliers to familiarize the agents with their destination and services (<i>Travel Industry Dictionary</i>)	
island hopping	[ˈaɪləndˌhɒpɪŋ]	подорож островами	the visiting of many islands in succession, usually as part of a holiday (<i>Collins Dictionary</i>)	
journey	[ˈdʒɜːnɪ]	подорож	the act of travelling from one place to another, especially in a vehicle (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
tour	[tuə]	тур, кругова поїздка	a visit to a place or area, especially one during which you look around the place or area and learn about it (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
travel	[ˈtræv(ə)l]	подорож, подорожувати	the activity of travelling (<i>Collins Dictionary</i>)	
trip	[trɪp]	мандрівка, поїздка	a journey in which you go somewhere, usually for a short time, and come back again (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
voyage	[ˈvɔɪdʒ]	подорож по морю, повітрі	a long journey on a ship or in a spacecraft (<i>Collins Dictionary</i>)	

Фразові дієслова для подорожей

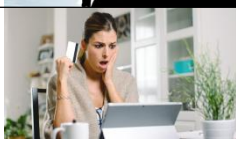
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
be off on your vacation	[bi ɒf ɒn jəː(r) vəˈkeɪʃ(ə)n]	поїхати у відпустку	describing someone's plans to depart in order to go on vacation (<i>ludwig.guru</i>)	

get away	[ˈget əˈweɪ]	поїхати у відпустку	to go somewhere to have a holiday, often because you need to rest (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get dropped off	[ˈget drɒpt ɒf]	висаджуватися	to leave something at a specific location (<i>English with Alex</i>)	
get in	[ˈget ɪn]	прибувати	to arrive (<i>Collins Dictionary</i>)	
get in to a car / a taxi	[ˈget ɪn tuː ə kɑː / ə ˈtæksɪ]	сідати в машину / таксі	to enter a car / a taxi (<i>TwoMinEnglish</i>)	
get off a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	[ˈget ɒf ə treɪn / ə pleɪn / ə bʌs / ə baɪk / ə ˈferi]	сходити з потяга / літака / порома / велосипеда, виходити з автобуса	to leave a train, bus, or aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get on to a train / a plane / a bus / a bike / a ferry	[ˈget ɒn tuː ə treɪn / ə pleɪn / ə bʌs / ə baɪk / ə ˈferi]	сідати на потяг / літак / автобус / велосипед / пором	to describe the action of boarding a train or an aircraft (<i>ludwig.guru</i>)	
get out of a car / a taxi	[ˈgetaʊt ɒv ə kɑː / ə ˈtæksɪ]	виходити з машини / таксі	to exit the vehicle (<i>Gymglish</i>)	
go on a trip	[gəʊ ɒn ə trip]	поїхати на екскурсію	to travel or take a journey for leisure, business, or any other purpose (<i>HiNative</i>)	
hitch a lift	[hɪtʃ ə lift]	зловити попутку	to get a free ride in someone else's vehicle as a way of travelling (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
hop on a bike	[hɒp ɒn ə baɪk]	сідати на велосипед	the action of getting onto a bicycle in order to ride it (<i>rehook</i>)	
pick up	[pɪk ʌp]	підбирати (збирати)	to collect, or to go and get, someone or something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
push the boat out	[puʃ ðə bəʊt ˈaʊt]	розважатися, ні в чому собі не відмовляючи	to spend a lot of money on celebrating something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

see off	['si: ɒf]	проводжати	to go to the place that someone is leaving from in order to say goodbye to them (Cambridge Dictionary)	
set off	['set ɒf]	вирушити у подорож	to start a journey (Collins Dictionary)	
take / have a trip	[teɪk / hæv ə trɪp]	здійснити мандрівку	1. to go on a journey or vacation 2. to mean experiencing a journey or excursion (textbranch)	
take a shine to someone	[teɪk ə ʃaɪn tu: 'sʌmwʌn]	виявити симпатію, захопитися кимось на курорті	to like someone immediately (Cambridge Dictionary)	
the dog days of summer	[ðə dɒg deɪz ɒv 'sʌmə]	найспекотніші дні літа	the hottest, most sultry days of summer (idiomdictionary)	
travel on a shoestring	[trævel ɒn ə 'ʃu:striŋ]	подорожувати з невеликою кількістю грошей	to travel using very little money (Collins Dictionary)	

Прикметники для подорожей

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
compulsory / mandatory	[kəm'pʌls(ə)rɪ 'mændət(ə)rɪ]	обов'язковий	(of something) that must be done, necessary by law or a rule (Cambridge Dictionary)	
ignorant	['ɪgn(ə)r(ə)nt]	необізнаний, непоінформований	not having enough knowledge, understanding, or information about something (Cambridge Dictionary)	
incomprehensible	[,ɪnkəmprɪ'hensɪb(ə)l]	незрозумілий	impossible or extremely difficult to understand (Cambridge Dictionary)	

lax	[læks]	ненапружений	without much care, attention, or control (Cambridge Dictionary)	
leisurely	[ˈleɪʒəli]	дозвільний, вільний	used to describe an action that is done in a relaxed way, without hurrying (Cambridge Dictionary)	
net lag	[net læg]	стрес, який відчувають під час підготовки подорожі	scroll fatigue, when booking a vacation (TravelDailyMedia)	
reliable	[rɪˈlaɪəb(ə)l]	надійний	deserving trust, dependable (Cambridge Dictionary)	
steamed up	[sti:md ʌp]	схвилюваний, обурений, розлючений	angry, especially about something that other people do not think is important (Cambridge Dictionary)	

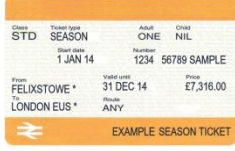
Список необхідних документів

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
certificate on inoculations	[səˈtɪfɪkət ɒn ɪˌnɒkjʊˈleɪʃn]	сертифікат про щеплення	medical passport that is recognised internationally and may be required for entry to certain countries where there are increased health risks for travellers (Wikipedia)	
credit card	[ˈkredit kɑ:d]	кредитна картка	a small plastic card that can be used to buy goods or services and then pay for them at a later time (Cambridge Dictionary)	
driving licence / a driver's licence	[ˈdraɪvɪŋ ˈlaɪs(ə)ns] [ˈdraɪvərz ˈlaɪs(ə)ns]	водійське посвідчення	a document that shows that someone has official permission to drive a vehicle, which they have received after passing a driving test (Cambridge Dictionary)	
identity card (ID card)	[aɪˈdentɪti kɑ:d]	посвідчення особи	an official document or card with your name, date of birth, photograph, or other information on it that proves who you are (Cambridge Dictionary)	

insurance	[ɪnˈʃʊər(ə)ns]	страховка	an agreement in which you pay a company money and they pay your costs if you have an accident, injury, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
international passport	[ɪntəˈnæʃ(ə)n(ə)lˈpɑːspɔːt]	закордонний паспорт	an official government document that verifies a person's identity and nationality (<i>Wikipedia</i>)	
international veterinary certificate	[ɪntəˈnæʃ(ə)n(ə)lˈvetnrɪ səˈtɪfɪkət]	міжнародний ветеринарний сертифікат	a document that describe the animal health and public health requirements that are fulfilled by the exported commodities (<i>WOAH</i>)	
multiple entry visa	[ˈmʌltɪp(ə)l ˈentriˈviːzə]	багаторазова віза	a visa that permits the holder to enter a country several times (<i>Collins Dictionary</i>)	
single entry visa	[ˈsɪŋg(ə)l ˈentriˈviːzə]	одноразова віза	a visa that permits the holder to enter a country one time (<i>Collins Dictionary</i>)	

Купівля квитків

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
book	[bʊk]	заздалегідь купувати квитки, бронювати місця, продавати квитки	to arrange to have the use of a seat, room, etc. at a particular time in the future (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cancel	[ˈkæns(ə)l]	скасовувати	to decide that something that has been arranged will not happen (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
confirm	[kənˈfɜːm]	підтверджувати	to prove that a belief or an opinion that was previously not completely certain is true (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
one-way ticket	[wʌnˈweɪ ˈtɪkɪt]	квиток в один бік	a ticket entitling a passenger to travel only to his or her destination, without returning (<i>Collins Dictionary</i>)	

reserve	[rɪ'zɜ:v]	бронювати, замовляти	to keep something for a particular purpose or time (Cambridge Dictionary)	
round-trip ticket / circular ticket / return ticket	[raʊnd tri:p 'tɪkɪt] [sɜ:kjʊlə 'tɪkɪt] [rɪ'tɜ:n 'tɪkɪt]	квиток в обидва кінці	a ticket for travel to a place and back again (Cambridge Dictionary)	
season ticket	['si:z(ə)n 'tɪkɪt]	сезонний квиток, абонемент	a ticket that can be used many times within a limited period and is cheaper than paying separately for each use (Cambridge Dictionary)	
single ticket	['sɪŋɡ(ə)l 'tɪkɪt]	квиток в один кінець	a ticket for a journey to a place, but not for the return (Cambridge Dictionary)	
ticket	['tɪkɪt]	квиток	a small piece of paper or card given to someone, usually to show that they have paid for an event, journey, or activity (Cambridge Dictionary)	
ticket machine	['tɪkɪt mə'ʃi:n]	термінал автоматичного продажу квитків	a vending machine that issues tickets for a journey on public transport, for using a car park, etc (Collins Dictionary)	
ticket office	['tɪkɪt 'ɒfɪs]	квиткова каса	the office where tickets for the theatre, cinema, public transport, etc, are sold (Collins Dictionary)	

Туристичні подорожі повітряним транспортним засобом

Перебування в аеропорту

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
actual time of arrival (ATA)	[ˈæktʃʊəl taɪm ɒv əˈraɪv(ə)l]	фактичний час прибуття	the specific time when a delivery vehicle arrives at its destination (Circuit)	
actual time of departure (ATD)	[ˈæktʃʊəl taɪm ɒv dɪˈpɑ:tʃə]	фактичний час вильоту	the specific time when a delivery vehicle leaves the point of origin (Circuit)	

baggage allowance	[ˈbæɡɪdʒ əˈlaʊəns]	кількість багажу, яку дозволено перевозити безкоштовно	the weight or number of cases and bags that you are allowed to take onto an aircraft without paying extra (Cambridge Dictionary)	
baggage drop-off	[ˈbæɡɪdʒ ˈdrɒpɒf]	відділ здачі багажу	a place, usually at an airport, where you can leave your suitcases and bags to be put on a plane if you have already checked in for the flight (Cambridge Dictionary)	
boarding card	[ˈbɔːdɪŋ kɑːd]	посадковий талон	the document that passengers receive upon checking in for their flight (NCESC.com)	
boarding pass	[ˈbɔːdɪŋ pɑːs]	посадочний талон для перетину кордону (на літаку)	the document that passengers present to board the aircraft (NCESC.com)	
border control	[ˈbɔːdə kənˈtrəʊl]	прикордонний контроль (в аеропорту тощо)	measures taken by governments to monitor and regulate the movement of people, animals, and goods across land, air, and maritime borders. (Wikipedia)	
carry-on luggage / hand luggage	[ˈkærɪŋ ˈlʌɡɪdʒ] [hænd ˈlʌɡɪdʒ]	ручна поклажа	the small cases or bags that a passenger can carry onto an aircraft or bus (Cambridge Dictionary)	
checked luggage	[tʃekt ˈlʌɡɪdʒ]	зареєстрований багаж	bags, cases, etc. that you give to airport employees to be put into the hold of the plane, rather than carrying them into the cabin with you (Cambridge Dictionary)	
check-in counter / desk	[tʃekɪn ˈkaʊntə] [tʃekɪn desk]	стійка реєстрації пасажирів	one of the places at an airport where you show your ticket so that you can be told where you will be sitting (Cambridge Dictionary)	
concourse	[ˈkɒŋkɔːs]	головний вестибюль аеровокзалу	a large space or room in a public building such as a station or airport that people meet in or pass through (Cambridge Dictionary)	

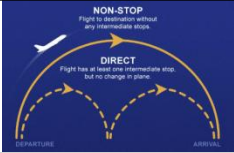
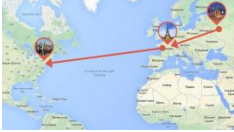
delayed departure	[dɪˈleɪd dɪˈpɑːtʃə]	затриманий виліт	an airline flight takes off and/or lands later than its scheduled time (<i>Wikipedia</i>)	
departure board	[dɪˈpɑːtʃə bɔːd]	дошка інформації про виліт (з аеропорту)	a board in an airport, bus terminal, etc displaying the times and destinations of future departures (<i>Collins Dictionary</i>)	
destination	[ˌdestɪˈneɪʃ(ə)n]	місце, пункт призначення	the place where someone is going or where something is being sent or taken (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
duty-free shop	[ˌdjuːtɪˈfriː ʃɒp]	магазин безмитної торгівлі	a store, for example, in an airport, that sells goods without charging the tax that would normally be added to their price (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
emergency exit	[ɪˈmɜːdʒ(ə)nsl̩ ˈeksɪt]	аварійний вихід	a door in a building or vehicle that people can escape through if there is an emergency (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
entrance	[ˈentrəns]	вхід	a door, gate, etc. by which you can enter a building or place (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
excess weight	[ɪkˈses weɪt]	перевищення ваги	baggage that exceeds the standard weight and size limits set by the airline (<i>Lufthansa</i>)	
exit	[ˈeksɪt]	вихід	the door through which you might leave a building or large vehicle (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
exit to platform	[ˈeksɪt tuː ˈplætfoːm]	вихід на платформу	transfer between ground transportation and the facilities that allow passengers to board and disembark from an aircraft (<i>Wikipedia</i>)	
first aid	[fɜːst eɪd]	перша допомога	basic medical treatment that is given to someone as soon as possible after they have been hurt in an accident or suddenly become ill (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

flight duration	[flaɪt dʒu'reɪʃ(ə)n]	тривалість польоту	the total time from the moment an airplane first moves for the purpose of taking off until the moment it finally comes to rest at the end of the flight (<i>Wikipedia</i>)	
flight number	[flaɪt 'nʌmbə]	номер рейсу	the identifying number of a scheduled flight (<i>Collins Dictionary</i>)	
flush the toilet	[flʌʃ ðə 'tɔɪlət]	змивати туалет	a toilet contents empty and it fills with water again (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
frisk	[frɪsk]	обшукувати (людину)	to use your hands to search someone's body when they are wearing clothes to see if they are hiding illegal objects or weapons (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
gate	[geɪt]	посадкові ворота (для контролю пасажирів)	a part of an airport where travellers are allowed to get on or off a particular aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
Gentlemen	['dʒentlmən]	чоловічий туалет	the restroom for men (<i>Foreignlinguo</i>)	
go by air / plane	[gəʊ baɪ eə] [gəʊ baɪ pleɪn]	летіти літаком	to fly in airplanes (<i>Merriam-Webster</i>)	
inquiry office	[ɪn'kwaɪəri 'ɒfɪs]	довідкове бюро	an office or department of a business, organization, etc, which deals with inquiries or requests for information (<i>Collins Dictionary</i>)	
itinerary	[aɪ'tɪn(ə)(rə)rɪ]	пункти слідування по маршруту, зазначені у квитку	a detailed plan or route of a journey (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
Ladies	['leɪdɪz]	жіноча вбиральня	the restroom for women (<i>Foreignlinguo</i>)	

landing card	['ləndɪŋ kɑ:d]	картка із зазначенням порядку висадки пасажирів	a card that passengers have to show when they arrive at their destination (<i>Collins Dictionary</i>)	
lavatory / restroom	['lævət(ə)rɪ] / ['restru:m]	убиральня	a toilet (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
left-luggage office	[left 'lʌɡɪdʒ 'ɒfɪs]	камера зберігання схову (багажу)	a place at a station, airport, hotel, etc. where you can leave your bags for a short period of time (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
lost and found	[lɒst ənd faʊnd]	бюро знахідок	a place in a public building where things that people have lost are stored (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
luggage tag	['lʌɡɪdʒ tæg]	багажна бирка, квитанція	a small piece of card or plastic with your name and address written on it that you fasten to a bag or case to show that it belongs to you (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
meeting point	['mi:tɪŋ pɔɪnt]	місце зустрічі	an area in a large public place, such as an airport or station, where people can arrange to meet (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
obstruct	[əb'strʌkt]	перекривати, перешкоджати	to block a road, passage, entrance, etc. so that nothing can go along it, or to prevent something from happening correctly by putting difficulties in its way (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
off-site	[ɒf saɪt]	поза майданчиком або об'єктом	away from an building, factory, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
on schedule	[ɒn 'ʃedʒu:l, 'ske-]	точно за розкладом	not early or late (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
on-site	[ɒn saɪt]	на майданчику	existing or happening in the place (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

onward	[ˈɒnwəd]	що рухається уперед	moving forward to a later time or a more distant place (Cambridge Dictionary)	
overweight	[ˌəʊvəˈweɪt]	перевищення (ваги)	heavier than is allowed (Cambridge Dictionary)	
passport control	[ˈpɑːspɔːt kənˈtrəʊl]	паспортний контроль	the place at a port, airport, or border where travellers' passports are checked (Cambridge Dictionary)	
put on standby	[ˈpʊt ɒn ˈstænd(d)bæɪ]	поставити в список (режим) очікувань	temporarily halted something, but being ready to resume or restart it when needed (ludwig.guru)	
put up	[ˈpʊt ʌp]	зупинятися (тимчасово поселитися, at)	to stay somewhere for the night (Cambridge Dictionary)	
self-service check-in kiosk	[ˌselfˈsɜːvɪs tʃekɪn ˈkiːnsk]	кіоск самостійної реєстрації	a machine that allows passengers to perform processes such as bag check, boarding pass printing, and ID verification independently (Aratec)	
sit around	[sɪt əˈraʊnd]	сидіти без діла, чекати	to sit somewhere and do nothing or do nothing in particular (Cambridge Dictionary)	
trolley	[ˈtrɒli]	візок	a small vehicle with two or four wheels that you push or pull to transport large or heavy objects on (Cambridge Dictionary)	
vacant / unoccupied	[ˈveɪk(ə)nt] [ʌnˈɒkjʊpaɪd]	пустий (незайнятий)	not filled or occupied, available to be used (Cambridge Dictionary)	
waiting room	[ˈweɪtɪŋ ruːm]	зал очікування	a room in a place where people can sit while waiting, as in an airport (Cambridge Dictionary)	

Види авіарейсів

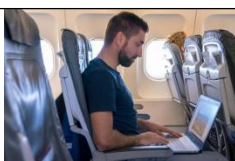
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bumpy landing	[ˈbʌmpɪ ˈləndɪŋ]	груба посадка	an aircraft hits the ground with a greater vertical speed and force than in a normal landing (<i>Wikipedia</i>)	
connecting flight	[kəˈnektɪŋ flaɪt]	стикувальний рейс	a flight taken from an airport other than that from which the journey began, and which is taken in a different aeroplane from that used for the previous stage of the journey (<i>Collins Dictionary</i>)	
direct flight	[daɪˈrekt / dəˈrekt flaɪt]	прямий рейс (без проміжних посадок)	a single flight number that includes one or more stops along the way (<i>OneMimeAtATime</i>)	
domestic flight	[dəˈmestɪk flaɪt]	рейс у межах однієї країни	commercial flight within civil aviation where the departure and the arrival take place in the same country (<i>Wikipedia</i>)	
forced landing	[fɔːst ˈləndɪŋ]	вимушена посадка	an unscheduled landing due to an emergency or necessity (<i>Collins Dictionary</i>)	
international flight	[ɪntəˈnæʃ(ə)n(ə)l flaɪt]	міжнародний рейс	a commercial flight within civil aviation where the departure and the arrival take place in different countries (<i>Wikipedia</i>)	
nonstop flight	[ˈnɒnstɒp flaɪt]	безпосадочний політ	a single flight that takes off and lands once (<i>OneTimeAtATime</i>)	
stopover	[ˈstɒpəʊvə]	добровільне переривання подорожі в проміжному пункті тривалістю	a short stay in a place in between parts of a journey (<i>Collins Dictionary</i>)	

		понад 24 годин		
water landing	['wɔ:tə 'lændɪŋ]	посадка на воду	an aircraft landing on a body of water, such as a seaplane or a flying boat (<i>Wikipedia</i>)	

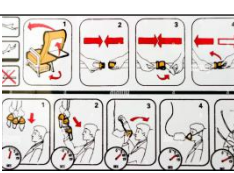
Екіпаж повітряного судна

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
cabin crew	['kæbɪn kru:]	бригада бортпровідників	in an aircraft, the people whose job it is to take care of the passengers (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
captain	['kæptɪn]	командир екіпажу	the person in charge of a ship or an aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
copilot	['kɒpɪlət]	другий пілот	a second pilot in an aircraft, who helps the pilot who is in charge (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
flight attendant	[flaɪt ə'tend(ə)nt]	бортпровідник	someone who serves passengers on an aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
relief crew	[rɪ'li:f kru:]	змінний екіпаж	the members of an aircrew intended to temporarily relieve active crew members of their duties during the course of a flight (<i>Wikipedia</i>)	

Пересування на літаку

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
aisle	[aɪl]	прохід між рядами крісел (у пасажирській кабіні)	a long, narrow space between rows of seats in an aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
aisle seat	[aɪl si:t]	місце біля проходу	a seat, esp on a plane, situated at the end of a row, adjacent to the aisle (<i>Collins Dictionary</i>)	

animal in hold	[ˈænɪm(ə)l həʊld]	тварина вантажному відсіку	live animals that can't be transported in the cabin and therefore should be transported in the hold is "AVIH" (<i>AviationOnline</i>)	
announcement	[əˈnaʊnsmənt]	сповіщення	something that someone says officially, giving information about something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
baggage compartment	[ˈbæɡɪdʒ kəmˈpɑːtmənt]	багажне відділення	compartment in an airplane where checked baggage and cargo are stored during the flight (<i>SDRTraveller</i>)	
boarding	[ˈbɔːdɪŋ]	посадка пасажирів на борт	the act of embarking on an aircraft, train, ship, etc (<i>Collins Dictionary</i>)	
boarding time	[ˈbɔːdɪŋ taɪm]	час посадки пасажирів	duration during which passengers are allowed to start boarding the plane (<i>TravelGearDiscounts</i>)	
briefing	[ˈbriːfɪŋ]	передпольотний інструктаж	information that is given to someone just before they do something, or a meeting where this happens (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get a seat	[get ə siːt]	розсістися	to sit down (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get airsick	[get ˈeəɪsɪk]	нудити	having the feeling that you will vomit because of the movement of an aircraft you are travelling in (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
jetlag	[ˈjet ˌlɑːɡ]	порушення біоритмів унаслідок перельоту через кілька часових поясів	the feeling of tiredness and confusion that people experience after making a long journey by plane to a place where the time is different from the place they left (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
land	[lənd]	робити посадку	to (cause to) arrive on the ground or other surface after moving down through the air (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

life jacket / vest	[laɪf 'dʒækɪt] [laɪf vest]	рятувальний жилет	a piece of equipment, like a jacket without sleeves, that is filled with air or light material and is designed to help you float if you fall into water (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
meal tray	[mi:l treɪ]	висувна поличка для прийому їжі в задній стінці пасажирського крісла	a tray for food and drink that is located inside the armrest at a bulkhead (<i>SeatGuru</i>)	
overhead compartment	[,əʊvə'hed kəm'pɑ:tm(ə)nt]	верхні полиці для ручної поклажі (на борту літака)	a storage compartment located above passenger seating areas within the cabin of commercial aircraft (<i>GlobeAir</i>)	
overhead locker	[,əʊvə'hed 'lɒkə]	багажна полиця (у салоні літака)	a locker situated above someone's seat for storing luggage, etc (<i>Collins Dictionary</i>)	
oxygen mask	['ɒksɪdʒ(ə)n mɑ:sk]	киснева маска	a piece of equipment that can be put over a person's nose and mouth to supply them with oxygen (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
safety instructions	['seɪftɪ ɪn'strʌkʃənz]	правила техніки безпеки	guidelines or rules that help individuals work safely and reduce the risk of injury or illness (<i>SkillMaker</i>)	
serve drinks / meals	[sɜ:v drɪŋks] [sɜ:v mi:lz]	подавати напої , їжу	to provide food and drinks for a group of people (<i>WordSelector</i>)	
stow	[stəʊ]	укладати (вантаж)	to pack or store (<i>Collins Dictionary</i>)	
take off	['teɪkɒf]	злітати (від землі)	(of an aircraft) to become airborne (<i>Collins Dictionary</i>)	
tip up the seat	['tɪp ʌp ðə si:t]	відкинути сидіння	to pull down a seat on and return it to an upright position when not in use (<i>Collins Dictionary</i>)	

tray	[treɪ]	піднос	a flat object, usually with raised edges, used for carrying food and drinks (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
window seat	['windəʊ si:t]	місце біля вікна	a seat on a train, aircraft, or other vehicle, especially a public one, that is next to a window (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Прибуття в аеропорт призначення

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
baggage / luggage claim	['bæɡɪdʒ kleɪm] ['lʌɡɪdʒ kleɪm]	видача багажу	the place in an airport where you get your cases and bags when you arrive after flying (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
customs	['kʌstəmz]	митна служба	the place at a port, airport, or border where travellers' bags are looked at to find out if any goods are being carried illegally (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
customs officer	['kʌstəmz 'ɒfɪsə]	митник	a person whose job is to make certain travellers are not taking goods into a country without paying taxes (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
destination airport	[,destrɪ'neɪʃ(ə)n 'eəpɔ:t]	аеропорт призначення	the airport where a traveler's journey concludes, marking the location where they disembark from their flight and begin their visit (<i>navan</i>)	
green channel	[gri:n 'tʃæn(ə)l]	зелений коридор (митний контроль)	the route followed in passing through customs in an airport, etc by passengers claiming to have no dutiable goods to declare (<i>Collins Dictionary</i>)	
immigration	[ɪmɪ'ɡreɪʃn]	імміграційний контроль (пасажирів)	the place at a port, airport, or international border where officials check the passports of people who wish to come into the country (<i>Collins Dictionary</i>)	

transfer	[træns'fɜ:(r)]	переміщення	to move someone or something from one place, vehicle, person, or group to another (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
----------	----------------	-------------	---	---

Туристичні подорожі водним транспортним засобом

Види цивільних морських суден

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
boat	[bəʊt]	човен, шлюпка, судно, корабель, пароплав	a vehicle for traveling on water, esp. one that is not very large (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
catamaran	[ˌkætəməˈræn]	катамаран	a sailing boat that has two parallel hulls held together by a single deck (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
fleet	[fli:t]	флот	a group of ships, or all of the ships in a country's navy (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
hydrofoil	[ˈhaɪdrə(ʊ)fɔɪl]	корабель на підводних крилах	a large boat that is able to travel quickly above the surface of the water on wing-like structures (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
passenger boat	[ˈpæsɪndʒə bəʊt]	пасажирський пароплав	a merchant ship whose primary function is to carry passengers on the sea (<i>Wikipedia</i>)	
ship	[ʃɪp]	корабель, судно	a large boat for travelling on water, especially across the sea (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
yacht	[jɒt]	яхта	a boat with sails and sometimes an engine, used for either racing or travelling on for pleasure (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

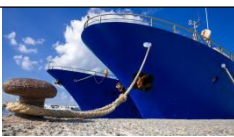
Екіпаж морського судна

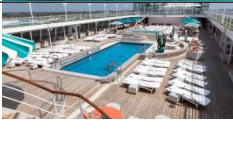
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
captain	[ˈkæptɪn]	командир (корабля)	the person in charge of a ship or an aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
company	[ˈkʌmp(ə)nɪ]	екіпаж (судна)	the officers and crew of a ship (<i>Collins Dictionary</i>)	
cook	[kʊk]	кухар на судні	a person who prepares food for eating (<i>Collins Dictionary</i>)	
sailor / seaman	[ˈseɪlə] [ˈsiːmən]	моряк, мореплавець, матрос	a person who works on a ship, especially one who is not an officer (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
table steward	[ˈteɪb(ə)l ˈstjuːəd]	стюард-офіціант	a person responsible for organizing and preparing dinner arrangements (<i>marineinsight</i>)	

Пересування на морському судні

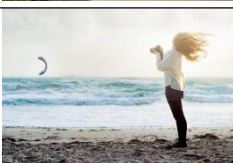
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bow	[baʊ]	ніс корабля	the front part of a boat or ship (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cabin	[ˈkæbɪn]	кабіна, каюта	a small room where you sleep in a ship (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
chaise longue	[ʃeɪz laʊn(d)ʒ]	шезлонг	a long, low seat, with an arm at one side and usually a low back along half of its length, that a person can stretch out his or her legs on (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

deck	[dek]	палуба	a flat area for walking on, built across the space between the sides of a boat (Cambridge Dictionary)	
dinner jacket	['dɪnə 'dʒækɪt]	смокінг	a man's black or white jacket worn at formal social events, usually in the evening, with matching trousers and a bow tie (Cambridge Dictionary)	
disembark	[dɪsɪm'bə:k]	висаджуватися на берег	to leave a ship, aircraft, etc. after a journey (Cambridge Dictionary)	
embark	[ɪm'bə:k]	сідати на пароплав, сідати на судно	to go onto a ship (Cambridge Dictionary)	
evening gown	['i:v(ə)nɪŋ gaʊn]	вечірня сукня	a long dress worn by a woman to a formal party or social occasion (Cambridge Dictionary)	
fall overboard	[fɔ:l 'əʊvəbɔ:d]	падати за борт	to fall over the side of a ship or boat into the water (idiomdictionary)	
go / put ashore	[gəʊ ə'ʃɔ:] [put ə'ʃɔ:]	зійти на берег, сходити з корабля	to leave a boat and go onto land (ludwig.guru)	
go aboard	[gəʊ ə'bɔ:d]	сідати на корабель	to get onto a boat, train, or aircraft (Cambridge Dictionary)	
harbour	['hɑ:bə]	гавань	an area of water next to the coast, often protected from the sea by a thick wall, where ships and boats can shelter (Cambridge Dictionary)	
landing	['lændɪŋ]	висадка на берег, посадка (повітряного судна)	the fact of an aircraft arriving on the ground or a boat reaching land (Cambridge Dictionary)	

life belts	[laɪf belts]	рятувальний пояс	a life preserver in the form of a belt (<i>Collins Dictionary</i>)	
life boat	[laɪf bæʊt]	рятувальний човен	a small boat kept on a ship for people to leave in if the ship is not safe or might sink (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
life buoy	[laɪf bɔɪ]	рятувальний круг	a piece of equipment, usually a ring filled with air or light material that floats, designed to help you float if you fall into water (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
moor	[mɔː]	причалювати, пришвартовувати	to tie a boat so that it stays in the same place (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
port	[pɔːt]	порт	a town by the sea or by a river that has a harbour, or the harbour itself (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
port side	[pɔːt saɪd]	лівий борт корабля	the left side of the boat while facing the bow (<i>BoaterInput</i>)	
porthole	[ˈpɔːθəʊl]	ілюмінатор	a small, usually round window in the side of a ship or aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
promenade deck	[ˌprɒməˈnɑːd dek]	прогулянкова палуба	an upper covered deck of a passenger ship for the use of the passengers (<i>Collins Dictionary</i>)	
put to sea	[pʊt tuː siː]	вийти в море, пуститися у плавання	to embark on a sea voyage (<i>Collins Dictionary</i>)	
sail	[seɪl]	відпливати (про судно), плавати (під вітрилами)	to travel across water in a boat or ship, or to operate a boat or ship on the water (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sail off	[seɪl ɒf]	відпливати	to leave a place by boat (<i>idiomdictionary</i>)	

sea terminal	[si: 'tɜ:mɪn(ə)l]	морський вокзал	a specialized area within a port (<i>searates</i>)	
sea-sickness	[si: 'sɪknəs]	морська хвороба	the act of vomiting or the feeling that you will vomit because of the movement of the ship you are travelling in (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
starboard	['sta:bɔ:d]	правий борт корабля	the right side of a ship or aircraft as you are facing forward (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
stern	[stɜ:n]	задня частина судна, корма	the back part of a ship or boat (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sun deck	[sʌn dek]	палуба із шезлонгами для засмаги	a part of a ship or a flat area next to or on the roof of a house where you can sit and enjoy the sun (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
two-berth cabin	[tu: bɜ:θ 'kæbɪn]	двомісна каюта	a cabin with beds for two people (<i>FerrySpots</i>)	

Види берегових ліній

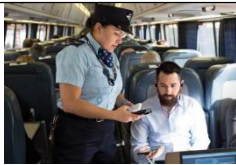
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bank	[bæŋk]	берег ріки, каналу	sloping raised land, especially along the sides of a river (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
bay	[beɪ]	набережна, затока, бухта	a part of the coast where the land curves in so that the sea is surrounded by land on three sides (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
breeze	[bri:z]	морський вітер	a light and pleasant wind (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
choppy seas / rough sea	['tʃɒpi si:z] [rʌf si:z]	бурхливе море	to short, rough, and irregular wave motion on a sea surface (<i>Collins Dictionary</i>)	

coast	[kəʊst]	морський берег	the land next to or close to the sea (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
lakeside	[ˈleɪksaɪd]	берег озера	the area at the edge of a lake (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
peninsula	[pɪˈnɪnsjələ]	півострів	a long piece of land that sticks out from a larger area of land into the sea or into a lake (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
quay	[ki:]	набережна (для причалювання суден)	a long structure, usually built of stone, where boats can be tied up to take on and off their goods (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sandy coast	[ˈsændɪ kəʊst]	піщаний берег	a coast dominated by an abundance of sand-size sediments (<i>EcoShape</i>)	
shore	[ʃɔ:]	берег (моря, океану, озера)	the land along the edge of a sea, lake, or wide river (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
still waters / calm sea	[stɪl ˈwɔ:təz] [kɑ:m si:]	тиха вода / море	water that is not turbulent, with no large waves or choppy currents (<i>home.org</i>)	

Туристичні подорожі залізничним транспортним засобом

Бригада потягу

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
conductor	[kənˈdʌktə]	кондуктор	a railway official who travels on and is responsible for a train (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
engine-driver	[ˈendʒɪn draɪvə]	машиніст	a train driver (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
porter	[ˈpɔ:tə]	провідник	a person whose job is to help travellers who are spending the night on a train by arranging their bed, taking care of their	

			bags, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
ticket collector	[ˈtɪkɪt kəˈlektə]	контролер, що перевіряє квитки	a person who checks that passengers on a train, etc, have a valid ticket, and marks it so that it cannot be used again (<i>Collins Dictionary</i>)	

Види потягів

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
electric train	[ɪˈlektrɪk treɪn]	електричка (потяг)	a locomotive powered by electricity from overhead lines (<i>Wikipedia</i>)	
express train	[ɪkˈspres treɪn]	швидкий поїзд	a fast train that does not stop at many stations (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
stopping train / service	[ˈstɒpɪŋ treɪn] [ˈsɜːvɪs]	поїзд, що прямує з зупинками на проміжних станціях	a train that stops at a lot of stations on a route and is therefore slower than a direct train (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
through train	[θruː treɪn]	потяг прямого сполучення	a train that runs uninterruptedly from one destination to another, without having to change trains (<i>Merriam-Webster</i>)	

Пересування залізницею

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
baggage car	[ˈbæɡɪdʒ kɑː]	багажний вагон	a railway carriage in which large bags are transported (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
berth	[bɜːθ]	ліжко (на пароплаві), койка, (корабельна), спальне місце, полиця (у вагоні)	a bed in a boat, train, etc., or a place for a ship or boat to stay in a port (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

buffet car	[ˈbʊfeɪ kɑː]	вагон-буфет, вагон-ресторан	a carriage on a train where food and drinks can be bought (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
bunk	[bʌŋk]	спальне місце, койка	a narrow bed that is attached to a wall, especially in a boat or a train (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
car with reserved seats	[kɑː wɪð rɪˈzɜːvd siːts]	плацкартний вагон	comfortable railroad passenger carriage (<i>PowerThesaurus</i>)	
catch	[kætʃ]	спіймати	to travel or be able to travel on an aircraft, train, bus, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
compartment	[kəmˈpɑːtm(ə)nt]	купе	one of the separate areas inside a vehicle, especially a train (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
courette	[kuːˈʃet]	спальний вагон, купе	a compartment containing berths (<i>Collins Dictionary</i>)	
derailment	[diːˈreɪlm(ə)nt]	схід з рейок, аварія (поїзда)	the fact of a train coming off the railway tracks (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
folding seat	[ˈfəʊldɪŋ siːt]	відкидне сидіння	a seat that can be folded down (<i>Collins Dictionary</i>)	
miss	[mɪs]	пропустити, спізнитися	to arrive too late to get on a bus, train, or aircraft (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
passenger carriage	[ˈpæsɪndʒə ˈkærɪdʒ]	пасажирський вагон	a railroad car designed to carry passengers, providing space for them to sit and travel (<i>Wikipedia</i>)	
railway	[ˈreɪlweɪ]	залізниця	the system of tracks, stations, trains, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

refreshments	[rɪ'freʃmənts]	легка закуска та освіжаючі напої	(small amounts of) food and drink (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
restaurant / dining car	['rest(ə)rənt kɑ:] ['daɪnɪŋ kɑ:]	вагон-ресторан	a railway carriage in which passengers are served meals (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sleeping carriage / sleeper	['sli:pɪŋ 'kæərɪdʒ] ['sli:pə]	спальний вагон	a railway carriage with beds for passengers to sleep in (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
smoking carriage	['sməʊkɪŋ 'kæərɪdʒ]	вагон для курців	a compartment of a train where smoking is permitted (<i>Collins Dictionary</i>)	
station	['steɪʃ(ə)n]	залізнична станція, вокзал	a building and the surrounding area where buses or trains stop for people to get on or off (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

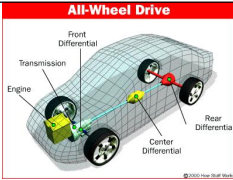
Туристичні подорожі автобусом

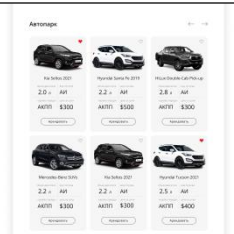
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bus lane	[bʌs leɪn]	виділена смуга для руху громадського транспорту	a special wide strip on a road, on which only buses are allowed to travel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
bus route	[bʌs ru:t]	маршрут автобуса	the path regularly followed by a passenger bus (<i>thefreedictionary</i>)	
bus stop	[bʌs stɒp]	автобусна зупинка	a place, usually with a pole with a sign, where a bus stops to allow passengers to get on and off (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
coach	[kəʊtʃ]	туристський міжміський автобус	a long motor vehicle with comfortable seats, used to take groups of people on journeys (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

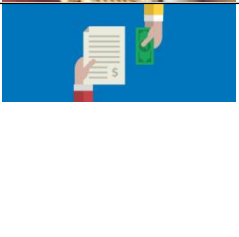
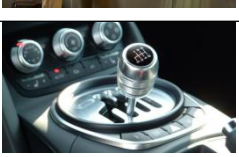
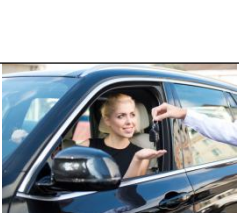
coach station	[kəʊtʃ 'steɪʃ(ə)n]	автостанція	a place where coaches arrive and leave from (Cambridge Dictionary)	
double-decker bus	[ˌdʌb(ə)l 'dekə bʌs]	двоповерховий автобус	a bus with two levels (Cambridge Dictionary)	
luggage hold	[ˈlʌɡɪdʒ həʊld]	багажний відсік	to the compartment where passengers can check in their luggage (logds)	
request stop	[rɪ 'kwest stɒp]	зупинка на вимогу	a bus stop at which the bus halts only if requested by a passenger or if hailed (Oxford Learner's Dictionaries)	
shuttle bus	[ˈʃʌt(ə)l bʌs]	приміський автобус	a bus that travels regularly between two places (Collins Dictionary)	
terminus	[ˈtɜːmɪnəs]	кінцева станція	the last stop or the station at the end of a bus or train route (Cambridge Dictionary)	

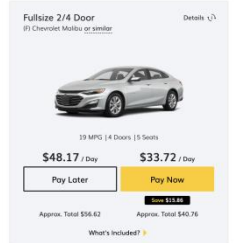
Прокат автомобільного транспорту

У пункті прокату

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
automatic transmission	[ɔːtə'mættɪk træn'z'mɪʃn]	АКПП (Автоматична коробка перемикавання передач)	a system that allows a vehicle to change gear without being controlled by the driver (Cambridge Dictionary)	
AWD (all-wheel-drive) vehicle	[ɔːl wi:l draɪv 'viːk(ə)l]	машина з повним приводом	a system in which a vehicle's engine supplies power to all its wheels instead of just to two, so that the vehicle can travel over very rough ground, or a vehicle that uses this system (Cambridge Dictionary)	

camping trailer	['kæmpɪŋ 'treɪlə]	житловий причіп	a small, enclosed, wheeled wagon that you tow behind your car, allowing you to carry more gear when you go camping without compromising space inside the vehicle (<i>Wikipedia</i>)	
car hire / car rental / rent-a-car	[kɑ: 'haɪə] [kɑ: 'rent(ə)l] [rent ə kɑ:]	прокат автомобіля	1. the act of renting a car 2. a company that grants people the right to use one of their automobiles for a short period in return for payment (<i>Collins Dictionary</i>)	
child seat	[tʃaɪld si:t]	дитяче сидіння / автокрісло	a type of child restraint consisting of a seat with safety features (<i>Collins Dictionary</i>)	
collision insurance	[kə'liʒn ɪn'ʃʊər(ə)ns]	страхування на випадок зіткнення	insurance protecting an automobile owner against loss or damage to the automobile resulting from a collision or other accident (<i>Collins Dictionary</i>)	
daily / weekly / monthly rate	['deɪlɪ reɪt] ['wi:kli reɪt] ['mʌnθli reɪt]	тариф по днях / тижням / місяцям	an amount or level of payment (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
daily mileage	['deɪlɪ 'maɪlɪdʒ]	добовий пробіг	the distance that a vehicle has travelled or the distance that it can travel using a particular amount of fuel a day (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
draw up an insurance policy	[drɔ: ʌp æn ɪn'ʃʊər(ə)ns 'pɒləsɪ]	оформити страховку	to formulate and write out a document that gives details of the agreement between an insurer and the person who is insured (<i>Collins Dictionary</i>)	
drop off a hired car	['drɒpɒf ə 'haɪəd kɑ:]	повернути орендовану машину	to take rented car to a particular place (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

fare	[feə]	плата за проїзд	the money that you pay for a journey in a vehicle such as a bus or train (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
flat fee	[flæt fi:]	фіксована плата	an amount that is charged or paid that does not change according to the amount of work done, or the number of times something is used (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get an upgrade	[get æn 'ʌpgreɪd]	отримати більший автомобіль	to obtain an improved or updated version of car (<i>Collins Dictionary</i>)	
good deal	[ɡʊd di:l]	вигідна угода	a compromise or agreement between two parties that benefits both sides (<i>CrossIdioms</i>)	
hire a subcompact (car)	['haɪə ə 'sʌbkəmpækt (kɑ:)]	взяти на прокат мікролітражку	to rent a very small car (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
hire desk	['haɪə desk]	пункт прокату	an office or a pick-up/drop-off location that belongs to a specific supplier (<i>CarRentalGateway</i>)	
manual transmission	['mænjʊ(ə)l trænz'mɪʃn]	МКПП (Механічна коробка перемикачів передач)	an automotive transmission in which the driver shifts gears manually (<i>Collins Dictionary</i>)	
medicine box / first-aid set	['meds(ə)n bɒks] [fɜ:st eɪd set]	аптечка	a small box used to hold medicines (<i>Collins Dictionary</i>)	
optional extras	['ɒpʃ(ə)n(ə)l 'ekstrəz]	додаткове обладнання за бажанням замовника	something that you can choose to get or have with something else, especially if you pay a little more money (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
pick up a hired car	[pɪk ʌp ə 'haɪəd kɑ:]	забрати орендовану машину	to collect a rented vehicle (<i>EnglishLive</i>)	

plan ahead	[plæn ə 'hed]	планувати заздалегідь	to prepare for something before it happens (<i>USDictionary</i>)	
rent / hire a car	[rent 'haɪ ə kɑː]	брати напрокат автомобіль	to pay to use a road vehicle for a short period (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
safety booster	['seɪftɪ 'buːstə]	підсилювач безпеки	a device used to amplify the force applied on the brake pedal when transferring that force to the brake master cylinder (<i>Edmunds</i>)	
save money	[seɪv 'mʌni]	заощаджувати гроші	to keep something, especially money, for use in the future (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
security deposit	[sɪ 'kjʊərɪtɪ dɪ 'pɒzɪt]	страховий депозит	an amount paid when you agree to rent a house, apartment, etc., which its owner can keep if you leave before the end of the agreement or damage the property (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
trailer	['treɪlə]	причіп	a box on wheels that is pulled by a car and is used for taking things from one place to another (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
unlimited mileage	[ʌn 'lɪmɪtɪd 'maɪlɪdʒ]	необмежений пробіг	a car rental policy that allows you to drive as many miles as you want without paying any additional fees (<i>RentBlog</i>)	
wait in line / stand in line / queue up	[weɪt ɪn laɪn] [stænd ɪn laɪn] [kjuː ʌp]	стояти в черзі	a line of people, usually standing or in cars, waiting for something, or a lot of people who want something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

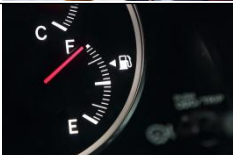
На дорозі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
be in the driver's seat	[bɪ ɪn ðə 'draɪvəs si:t]	керувати	to be in charge or in control of a situation (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
beat the traffic	[bi:t ðə 'træfɪk]	проскочити затори	to leave earlier than most people so that you can avoid travelling when the roads are crowded (<i>PhraseMix</i>)	
breakage of traffic regulations	['breɪkɪdʒ ðv 'træfɪk ,regjʊ'leɪʃənz]	порушення правил дорожнього руху	to violating traffic laws or regulations (<i>Trafiko</i>)	
bumper to bumper	['bʌmpə tu: 'bʌmpə]	дуже щільний рух автотранспорту	with so many cars that are so close that they are almost touching each other (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
car jack	[kɑ: dʒæk]	автомобільний домкрат	a mechanical or hydraulic lifting device used to lift vehicles, partially or entirely, from the ground for maintenance or repair (<i>TheVehicleLab</i>)	
congestion	[kən'dʒestʃən]	затор на дорозі	a situation in which there is too much traffic and movement is difficult (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
dead end	[ded end]	тупик	a road that is closed at one end, and does not lead anywhere (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
detour / diversion	['di:tʊə] [daɪ'vɜ:ʃ(ə)n]	об'їзд	a different route that is used because a road is closed (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
flat tire	[flæt 'taɪə]	спущене колесо	a tire that does not have any or enough air in it (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
give way	[gɪv weɪ]	поступитися дорогою	to allow other vehicles to go past before you move onto a road (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

have a right-of-way	[hæv ə raɪt ɒv weɪ]	мати право проїзду першим	to have the legal right to go first across a road, before other road users (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
in the nick of time	[ɪn ðə nek ɒv taɪm]	в останній момент	at the last possible moment (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
junction	[ˈdʒʌŋkʃn]	перехрестя доріг	a place where things, especially roads or railways, come together (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
no passage	[nəʊ ˈpæsiðʒ]	проїзд закритий	overtaking or passing is prohibited (<i>Translineinc</i>)	
no stopping	[nəʊ ˈstɒpɪŋ]	зупинку заборонено	not allowed to stop in the specified area at any time (<i>DriveJohnsons</i>)	
overtaking	[ˌəʊvəˈteɪkɪŋ]	обгін	the act of coming from behind another vehicle or person and moving in front of it or them (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
pump up the tires	[pʌmp ʌp ðə ˈtaɪəz]	накачати шини	to fill a rubber ring with air using a pump (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
road rage	[rəʊd reɪdʒ]	агресивне поведіння на дорозі	anger or violence between drivers, often caused by difficult driving conditions (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
roundabout / traffic circle	[ˈraʊndəbaʊt] [ˈtræfɪk ˈsɜːk(ə)l]	кільцева розв'язка	a place where three or more roads join and traffic must go around a circular area in the middle, rather than straight across (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
rush hour	[rʌʃ ˈaʊə]	година пік	the busy part of the day when towns and cities are crowded, either in the morning when people are travelling to work, or in the evening when people are travelling home (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

spare tire	[speə 'taɪə]	запасне колесо	an extra tire kept in a car, to be used if another tire is damaged (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
take in tow	[teɪk ɪn təʊ]	брати на буксир	to pull that is attached by a rope or cable (<i>Merriam-Webster</i>)	
tow-line	[təʊ laɪn]	буксирний трос	a strong rope that is used for pulling vehicles (<i>Collins Dictionary</i>)	
traffic light signal	['træfɪk laɪt 'sɪɡn(ə)l]	світлофор для регулювання руху	one of a set of red, yellow, and green lights that control the movement of vehicles, usually at a point where two or more roads join (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
use headlights	[ju:z 'hedlaɪts]	увімкнути фари	to turn on a large, powerful light at the front of a vehicle, usually one of two (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
U-turn	['ju:tɜ:n]	розворот на 180 градусів	a turn made by a vehicle in order to go back in the direction from which it has come (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

На автозаправці

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
diesel / petrol	['di:z(ə)l] ['petr(ə)l]	дизель / бензин	a type of heavy oil used as fuel; a liquid obtained from petroleum, used especially as a fuel for cars and other vehicles (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
fill the car up	[fɪl ðə kɑ: ʌp]	заправити автомобіль	to fill a car's gas tank (<i>CrossIdioms</i>)	
full tank	[fʊl tæŋk]	повний бак	a large container that hold much of liquid or gas (<i>Collins Dictionary</i>)	

petrol station	['petr(ə)l 'steɪʃ(ə)n]	бензозаправна станція	a place where fuel is sold for road vehicles, often with a small shop (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
the gallon	[ðə 'gælən]	галон, міра рідини = 4,546 л	a unit for measuring volume (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

На стоянці

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
free-of-charge parking	[fri: ɒv tʃɑ:dʒ 'pɑ:kɪŋ]	безкоштовна стоянка	space for parking a vehicle in that does not cost anything (<i>Collins Dictionary</i>)	
paid underground parking	[peɪd ,ʌndə'graʊnd 'pɑ:kɪŋ]	платна підземна стоянка	to a parking structure located beneath ground level, often in the form of multiple levels (<i>Wikipedia</i>)	
parking payment collector	['pɑ:kɪŋ 'peɪm(ə)nt]	автомат для оплати стоянки	a system or device used to collect money in exchange for the right to park a vehicle in a particular place for a limited amount of time (<i>Wikipedia</i>)	

На станції технічного обслуговування

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
adjust	[ə'dʒʌst]	регулювати	to change something slightly, especially to make it more correct, effective, or suitable (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
breakdown	['breɪkdaʊn]	поломка машини (механізму)	a mechanical failure, or a failure in a system (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
dent	[dent]	вм'ятина	a small hollow mark in the surface of something, caused by pressure or by being hit (<i>Collins Dictionary</i>)	

eliminate malfunction	a [ɪˈlɪmɪneɪt mælˈfʌŋ(k)ʃ(ə)n]	усувати несправність	to remove or take away a failure (Cambridge Dictionary)	
garage	[ˈɡɑːrɑː(d)ʒ]	авторемонтна майстерня	a place where cars are repaired (Cambridge Dictionary)	
malfunction	[mælˈfʌŋ(k)ʃ(ə)n]	несправність	a failure to work or operate correctly (Cambridge Dictionary)	
service station	[ˈsɜːvɪs ˈsteɪʃ(ə)n]	станція технічного обслуговування	a place where fuel is sold for road vehicles, often with a small shop (Cambridge Dictionary)	

Перебування в готелі

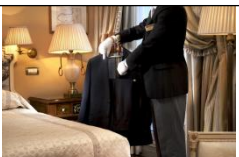
Види готелів

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
Airbnb	[ˌɛərˈbiːənˈbiː]	Ейрбіенбі (онлайн-майданчик для розміщення, пошуку та короткострокової оренди приватного житла по всьому світу)	an American company operating an online marketplace for short-and-long-term homestays and experiences in various countries and regions. (Wikipedia)	
all-inclusive (AI)	[ɔːlɪnˈkluːsɪv]	все включено	including everything, especially including the cost of all services that are offered (Cambridge Dictionary)	
B&B (Bed and Breakfast)	[bed ənd ˈbrekfəst]	постіль і сніданок (комплекс послуг у готельному сервісі)	a room to sleep in for the night and a morning meal, or a private house or small hotel offering this (Cambridge Dictionary)	

full-board (FB)	[fʊl bɔ:d]	повний пансіон (триразове харчування)	an arrangement in which all your meals are provided at the hotel or rooms that you are paying to stay in (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
guest house	[gest haʊz]	гостьовий дім	a small, cheap hotel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
half-board (HB)	[hɑ:f bɔ:d]	напівпансіон (включений сніданок i вечеря)	a hotel room combined with breakfast and another meal either in the evening or in the middle of the day (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
hotel	[həʊ'tel]	готель	a building where you pay to have a room to sleep in, and where you can sometimes eat meals (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
inn	[ɪn]	готель (за містом)	a pub where you can stay for the night, usually in the countryside (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
resort hotel	[rɪ'zɔ:t həʊ'tel]	курортний готель	a hotel in a holiday resort (<i>Collins Dictionary</i>)	
youth hostel	[ju:θ 'hɒst(ə)]	молодіжний туристський готель	a place where people, especially young people, can stay cheaply for short periods when they are travelling (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Персонал готелю

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bellboy / bellhop / porter	['belbɔɪ] ['belhɒp] ['pɔ:tə]	коридорний	a person employed to carry bags, open doors, etc. for guests in a hotel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
concierge	['kɒnsiɛʒ]	консьєрж	a person who is employed to take care of an apartment building, especially in France (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

hotel manager	[həʊ'tel 'mænidʒə]	директор готелю	the manager of a hotel (<i>Collins Dictionary</i>)	
housekeeping / housekeeper / maid	['haʊski:pɪŋ] ['haʊski:pə] [meɪd]	прибиральниця	a woman who works as a servant in a hotel or in someone's home (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
manager on duty	['mænidʒə ɒn 'dʒu:tɪ]	черговий менеджер	a professional who oversees a group of employees in a specific department of an organization (<i>Indeed</i>)	
receptionist	[rɪ'sepʃ(ə)nɪst]	адміністратор готелю	a person who works in a place such as a hotel, office, or hospital, who welcomes and helps visitors and answers the phone (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
valet	['væleɪ]	працівник готелю який прасує та чистить одяг	someone in a hotel who cleans clothes (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

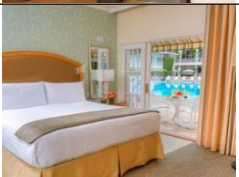
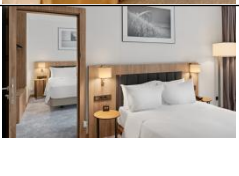
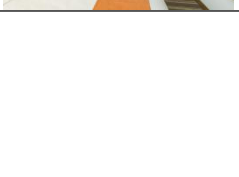
Реєстрація в готелі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
check-in	[ˈtʃekɪn]	дата заїзду	the time from which guests are expected to arrive (<i>Collins Dictionary</i>)	
check-out	[ˈtʃekaʊt]	дата виїзду	the time by which one has to check out of a hotel (<i>Collins Dictionary</i>)	
complimentary breakfast	[kəmplɪ'ment(ə)rɪ 'brekfəst]	безкоштовний сніданок	free breakfast included in your hotel stay (<i>PiledPlates</i>)	
continental breakfast	[kɒntɪ'nent(ə)l 'brekfəst]	легкий сніданок	a simple morning meal consisting of fruit juice, coffee, and bread with butter and jam (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

front desk / reception	[frʌnt desk] [rɪ'sepʃ(ə)n]	стійка реєстрації мешканців готелю	a desk near the entrance to a hotel, office building, etc. where people go when they arrive and where they can get information, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
guest	[gest]	постоялець	a person who is staying in a hotel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
key card	[ki: kɑ:d]	магнітна ключ-картка	a small plastic electronic card that is used instead of a key to open a door, especially at hotels (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
luggage cart	['lʌɡɪdʒ kɑ:t]	ручний візок для багажу	a small vehicle used to carry luggage, especially in airports or hotels (<i>Wikipedia</i>)	
make a reservation / book a room	[meɪk ə rezə'veɪʃ(ə)n] [bʊk ə ru:m]	забронювати номер	to secure accommodations in a hotel or other lodging (<i>texttranch</i>)	
pay for the room	[peɪ fɔ:(r) ðə ru:m]	оплатити номер	1. prepayment when booking in advance; 2. charging expenses to the room for guests to pay when they check out (<i>TravelPerk</i>)	
pets allowed / pet-friendly	[pets ə'laʊd] [pet 'fren(d)li]	дозволено з домашніми тваринами	used to describe a place that is suitable for pets or where you can stay with your pet (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
pre-booked room	[pri: bʊkt ru:m]	заздалегідь заброньований номер	a hotel room that has been reserved or booked in advance (<i>Oxford Learner's Dictionaries</i>)	

Види кімнат в готелі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
accessible / disabled room	[æk'sesɪb(ə)l ru:m] [dɪs'eɪbld ru:m]	номер для людей з обмеженими фізичними можливостями	a room that is easy for disabled people to enter and leave (<i>Collins Dictionary</i>)	

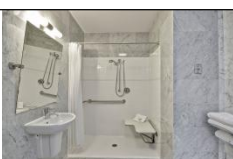
adjoining rooms	[ə'dʒɔɪnɪŋ ru:mz]	два номери готелю, розташованих поруч	two separate hotel rooms that are located next to each other and connected by a door or hallway (<i>tripsavvy</i>)	
cabana room	[kə'ba:nə ru:m]	номер з басейном	a room that opens out onto the swimming pool or has a private pool attached to the room (<i>HotelTechReport</i>)	
connecting rooms	[kə'nektɪŋ ru:mz]	суміжні номери	two hotel rooms linked by an internal door (<i>Difference.wiki</i>)	
dorm room	[dɔ:m ru:m]	кімната з кількома ліжками (в гуртожитку)	a room containing multiple beds - often bunks (<i>hostelscentral</i>)	
double room (DBL)	['dʌb(ə)l ru:m]	двомісний номер	a room in a hotel for two people (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
lodging	['lɒdʒɪŋ]	житло, номер, мешкання	a temporary place to stay (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
single room (SGL)	['sɪŋg(ə)l ru:m]	одномісний номер	a room in a hotel for one person (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
suite / executive suite	[swi:t] [ɪg'zekjʊtɪv swi:t]	номер люкс з (декілька) кімнат	a set of connected rooms, especially in a hotel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
twin room	[twin ru:m]	номер з 2-ма односпальними ліжками	a hotel room containing two single beds (<i>Collins Dictionary</i>)	
vacancies	['veɪkənsɪz]	вільний номер	a hotel room, office, etc. that is available for rent (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

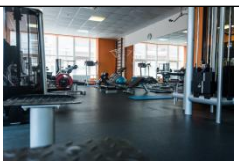
Засоби обслуговування в готелі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
affordable	[ə'fɔ:dəbəl]	допустимий по ціні	not expensive (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
air conditioning (AC)	[eə kən'diʃənɪŋ]	кондиціювання повітря	the system used for keeping the air in a building or vehicle cool (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
amenities	[ə'mi:nətiz]	зручності	something, such as a swimming pool or shopping centre, that is intended to make life more pleasant or comfortable for the people in a town, hotel, or other place (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
amenity	[ə'mi:nɪti]	разові подарунки від готелю	the complimentary toiletries provided to hotel guests, such as shampoo, conditioner, body lotion, and soaps (<i>tripsavvy</i>)	
bath tub	[ˈbɑ:θtʌb]	ванна	a long plastic, metal, or ceramic container that is filled with water so that you can sit or lie in it to wash your whole body (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
bells and whistles	[belz ənd 'wɪsəlz]	надмірності	special features that are added to a product or system to attract more buyers (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cot	[kɒt]	дитяче ліжко, складане ліжко	1. a small bed for a baby or young child with high bars around the sides so that the child cannot fall out 2. a light bed that can be folded so that it can be easily carried and stored (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cramped	[kræmpt]	тісний	not having enough space or time (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

crisp	[krisp]	свіжий	fresh and clean (Cambridge Dictionary)	
Do not disturb	[duː nɒt dɪ'stɜːb]	Не турбувати	a feature or status that guests can activate in their hotel room to indicate that they do not want to be disturbed by housekeeping or other hotel staff during their stay (chatlyn)	
dry cleaning	[draɪ 'kliːnɪŋ]	хімчистка	the process of cleaning clothes, etc. using chemicals, not washing them with water (Cambridge Dictionary)	
facilities	[fə'sɪlɪtɪz]	зручності, засоби обслуговування	the buildings, equipment, and services provided for a particular purpose (Cambridge Dictionary)	
handicapped facilities	['hændɪkæpt fə'sɪlɪtɪz]	зручності для людей з обмеженими фізичними можливостями	to amenities and structures that are designed to assist people with impaired mobility, such as wheelchair ramps (Wikipedia)	
heating	['hiːtɪŋ]	опалення	the system that keeps a building warm (Cambridge Dictionary)	
indoor pool	['ɪndəː puːl]	закритий басейн	a body of water located in a confined environment, typically within a home (luxurypools)	
internet access	['ɪntənət 'æksɪs]	доступ до Інтернету	the ability to connect to the internet (Cambridge Dictionary)	
jacuzzi / hot tub / whirl pool	[dʒə'kuːzɪ] [hɒt tʌb] [wɜːl puːl]	гідромасажна ванна	a brand name for a bath or pool into which warm water flows through small holes, producing a pleasant bubbling effect (Cambridge Dictionary)	
kitchenette	[kɪtʃɪ'net]	невеличка кухня в номері	a small room or area used as a kitchen (Cambridge Dictionary)	

late charge	[leɪt tʃɑːdʒ]	неустойка на прострочену заборгованість	a penalty charge in addition to the regularly scheduled payment, as of a loan, if such payment has not been made when due (<i>Collins Dictionary</i>)	
laundry	[ˈlɔːndri]	пражня	a business that washes clothes, sheets, etc. for customers (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
linen	[ˈlɪnɪn]	постільна білизна	sheets, tablecloths, etc. made from linen or a similar material (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
living in a bubble	[ˈlɪvɪŋ ɪn ə ˈbʌb(ə)l]	жити у своєму власному світі	to live in one's own world, completely isolated from what is happening all around (<i>idiomsdictionary</i>)	
no frills	[nəʊ frɪlz]	бюджетний, простий, без жодних надмірностей, нічого зайвого	basic, without details or extras (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
parking zone	[ˈpɑːkɪŋ zəʊn]	майданчик для паркування автомобілів	a space where an automobile can be parked (<i>Vocabulary</i>)	
patio	[ˈpætiəʊ]	внутрішній дворик, тераса	an area outside a house with a solid floor but no roof, used in good weather for relaxing, eating, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
pitfalls	[ˈpɪtfɔːlz]	недолік, мінус	a likely mistake or problem in a situation (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
Please, make up my room / Please, clean my room	[pliːz ˈmeɪkʌp maɪ ruːm] [pliːz kliːn maɪ ruːm]	Будь ласка, приберіть в моїй кімнаті	a sign that a guest in a hotel hangs outside their room to tell the cleaner the room is available for cleaning (<i>Collins Dictionary</i>)	
reasonable	[ˈriːz(ə)nəb(ə)l]	недорогий	not too expensive (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
refrigerator (fridge)	[rɪˈfrɪdʒəreɪtə] [frɪdʒ]	холодильник	a piece of kitchen equipment that uses electricity to preserve food at a cold temperature (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

robe	[rəʊb]	халат	a loose piece of clothing that is worn before or after a bath or on top of clothing worn in bed (Cambridge Dictionary)	
rollaway bed	['rəʊləweɪ bed]	складане ліжко на роликах	a bed on castors (Collins Dictionary)	
room service	[ru:m 'sɜ:vɪs]	обслуговування номерів	in a hotel, the serving of food and drink to customers in their rooms, or the people who do this work (Cambridge Dictionary)	
run-down	['rən'daʊn]	занедбаний	worn-out, shabby, or dilapidated (Collins Dictionary)	
rusty	['rʌstɪ]	поржавілий, сердитий	covered with rust (metal decay) (Cambridge Dictionary)	
safe	[seɪf]	сейф	a strong box or cupboard with special locks where valuable things, especially money or jewels, are kept (Cambridge Dictionary)	
shower	['ʃaʊə]	душ	a place, usually in a bathroom, where a shower is situated (Cambridge Dictionary)	
sofa bed / pull-out couch	['səʊfə bed] ['pʊləʊt kaʊtʃ]	диван-ліжко, розкладний диван	a sofa that opens to form a bed (Cambridge Dictionary)	
spacious	['speɪʃəs]	просторий	large and with a lot of space (Cambridge Dictionary)	
stained	[steɪnd]	забруднений, заплямований	covered, or marked with the substance specified (Collins Dictionary)	
tatty	['tæti]	пошарпаний	old and in bad condition (Cambridge Dictionary)	

toiletry	['tɔɪlətri]	гігієнічна косметика	a bag in which you put things for keeping yourself clean and tidy, especially when you are travelling (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
tour desk	[tuə desk]	екскурсійне бюро	a counter at a hotel where local tours can be booked (<i>Travel Industry Dictionary</i>)	
towel	['taʊəl]	рушник	a usually rectangular piece of cloth or paper used for drying something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
turndown service	['tɜːndaʊn 'sɜːvɪs]	вечірня підготовка номера до сну	a service that is offered in some hotels in which in the evening a guest's room is made ready for them to sleep in, for example by turning back the top covers on the bed (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
vending machine	['vendɪŋ mə'ʃiːn]	торговельний автомат	a machine from which you can buy things such as drinks and sweets by putting coins or tokens into it, or by using a payment card (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
wake up call	[weɪk ʌp kɔːl]	дзвінок- будильник (в готелі)	a phone call that you arrange to be made, for example in a hotel, to wake you up at a certain time (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
weight room / workout room / gym	[weɪt ruːm] ['wɜːkaʊt ruːm] [dʒɪm]	тренажерний зал	a room containing exercise machines, equipment for weight training, etc. (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
wheelchair accessible	['wiːltʃeə æk'sesɪb(ə)l]	пристосований для використання людьми на інвалідних візках	areas or symbols that are designed to accommodate individuals using wheelchairs (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Перебування в ресторані

Персонал ресторану

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
chef	[ʃef]	шеф-кухар	a skilled and trained cook who works in a hotel or restaurant, especially the most important cook (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
waiter / waitress	['waitə] ['waitrəs]	офіціант(ка)	a man / woman whose job is to bring the food to customers at their tables in a restaurant (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Зміст меню ресторану

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
appetizers (snacks or starters)	['æpɪtəɪzəz] [snæks] ['stɑ:təz]	холодні закуски	a small amount of food eaten before a meal (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
beverages	['bevərɪdʒɪz]	напої	a drink of any type (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
buffet	['boʊfeɪ]	шведський стіл	a meal where people serve themselves different types of food (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
condiments	['kɒndɪmənts]	заправа, приправи	a substance, such as salt, that you add to food to improve its taste (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cutlery	['kʌtləri]	столові вироби	knives, forks, and spoons used for eating food (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
desserts	[dɪ'zɜ:ts]	десерти	sweet food eaten at the end of a meal (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
main course / main dish	[meɪn kɔ:s] [meɪn dɪʃ]	головна страва	the largest or most important part of a meal in which there are different parts served separately (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

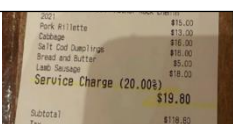
napkin	['næpkɪn]	серветка	a small square piece of cloth or paper, used while you are eating to protect your clothes or to clean your mouth or fingers (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
salads	['sælədʒ]	салати	a dish of small pieces of cold food, usually mixed with a sauce such as mayonnaise (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sides / side dish	[saɪdʒ] [saɪd dɪʃ]	гарніри	an extra dish of food, for example vegetables or salad, that is served with the main dish, sometimes on a separate plate (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
soups	[su:ps]	супи	a usually hot, liquid food made from vegetables, meat, or fish (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
today's special / specials / specials of the day	[tə'deɪz 'speʃ(ə)l] ['speʃəlz] ['speʃəlz Òv ðə deɪ]	страва дня	a soup, meal, or fish that a restaurant serves on a particular day in addition to the meals they always offer (<i>Longman</i>)	
vegan option	['vi:g(ə)n 'vɜ:pʃ(ə)n]	страви для людей, які не їдять м'ясо, рибу, молочні продукти	dishes and menu items that are free from animal-based ingredients (<i>RestaurantLogics</i>)	
vegetarian option	[vedʒɪ'teəriən 'vɜ:pʃ(ə)n]	страви для людей, які не їдять м'ясо та рибу	dishes that primarily consist of ingredients derived from plants, such as fruits, vegetables, grains, legumes, and nuts (<i>Orders</i>)	
wine list	[waɪn lɪst]	карта вин	all the wines that are available to buy in a particular restaurant, bar, or store, or that are served at a formal meal, or a list showing these wines (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Прикметники для опису їжі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bitter	[ˈbɪtə]	гіркий	with an unpleasantly sharp taste (Cambridge Dictionary)	
bland	[blænd]	м'який	lacking a strong or particular flavor (Cambridge Dictionary)	
broiled	[brɔɪld]	жарений на вогні	(of food) cooked under a very hot surface in a cooker (Cambridge Dictionary)	
fried	[fraɪd]	смажений на сковороді	cooked in hot oil or fat (Cambridge Dictionary)	
luscious	[ˈlʌʃəs]	соковитий, солодкий	having a pleasant sweet taste or containing a lot of juice (Cambridge Dictionary)	
medium rare	[ˈmiːdiəm reə(r)]	слабо просмажений	(of meat) cooked so that it is still slightly red in the middle (Cambridge Dictionary)	
melt-in-your-mouth	[melt in ʃɔː(r) maʊð]	ніжна їжа, яка тане у роті	(of food) to be prepared well and taste good (Cambridge Dictionary)	
mild	[maɪld]	негострий, м'який	used to describe food or a food flavour that is not very strong (Cambridge Dictionary)	
pickled	[ˈpɪk(ə)ld]	маринований	kept in vinegar (Cambridge Dictionary)	
raw	[rɔː]	сирий	(of food) not cooked (Cambridge Dictionary)	

savoury	['seɪv(ə)rɪ]	гостра закуска, пряний, смачний	1. an extra course served at the end of a meal, especially in formal meals in the past 2. a food or dish that is salty or spicy and not sweet in taste (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
seasoned	['si:znd]	приправлений	a food that has salt, pepper, herbs, or spices added to it (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
well-done	['wel'dʌn]	добре просмажений	(of meat) cooked all the way through (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
zesty	['zesti]	пікантний, гострий	full of flavour (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

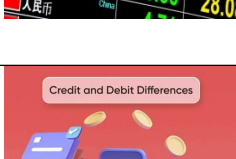
Плата за обслуговування

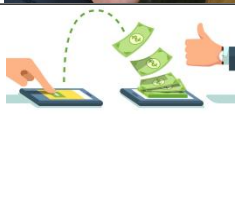
Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bill	[bɪl]	рахунок	a request for payment of money owed, or the piece of paper on which it is written (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
charge extra	[tʃɑ:dʒ 'ekstrə]	нарахувати	to incur an additional fee or cost (<i>ludwig.guru</i>)	
daily expenses	['deɪlɪ ɪk'spensɪz]	добові видатки	the money spent on basic necessities for daily living (<i>Forage</i>)	
figure it out	['fɪɡə ɪt 'aʊt]	вирішити проблему	to finally understand something or someone, or find the solution to a problem after a lot of thought (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
get out of	['getaʊt ɒv]	уникнути ситуації	to go out from (<i>Collins Dictionary</i>)	
leave a tip	[li:v ə 'tɪp]	залишити чайові	giving a small amount of extra money to someone who has provided you with a service, in addition	

			to the official payment (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
nickel and dime	['nɪk(ə)l ənd daɪm]	що не вимагає великих витрат	used to describe something that is not important, usually because it does not involve much money (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
rough estimate	[rʌf 'estɪmət]	приблизний підрахунок	a guess that may not be very accurate (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
service charges	['sɜːvɪs 'tʃɑːdʒɪz]	плата за обслуговування	an amount of money added to the basic price of something to pay for the cost of dealing with the customer (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
split the bill	[splɪt ðə bɪl]	розділити вартість	an even division of the bill, where each person pays for themselves (<i>EnglishStackExchange</i>)	

Перебування в пункті обміну валют

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
A.T.M. (Automated Teller Machine, cash dispenser)	['ɔːtəmətɪd 'telə məʃɪn] [kæʃ dɪ'spensə]	банкомат	machine, usually in a wall outside a bank, shop, etc. from which you can take money out of your bank account using a special card (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
bank	[bæŋk]	банк	an organization where people and businesses can invest or borrow money, change it to foreign money, etc., or a building where these services are offered (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
banknote	['bæŋknəʊt]	банкнота	a piece of printed paper that has a particular value as money (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
cash	[kæʃ]	готівка	money in the form of notes and coins, rather than cheques or credit cards (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

cashier	[kæ'ʃiə]	касир	a person whose job is to receive and pay out money in a shop, bank, restaurant, etc. (Cambridge Dictionary)	
coin	[kɔɪn]	монета	a small, round piece of metal, usually silver or copper coloured, that is used as money (Cambridge Dictionary)	
commission fee	[kə'mɪʃ(ə)n fi:]	комісійний збір	a fee paid to auctioneers, salespeople, etc, for their services (Collins Dictionary)	
credit	['kredit]	покласти на поточний рахунок	to pay money into a bank account (Cambridge Dictionary)	
currency	['kʌr(ə)nɪ]	валюта	the money that is used in a particular country at a particular time (Cambridge Dictionary)	
currency exchange office	['kʌr(ə)nɪ ɪks'tʃeɪndʒ 'ɒfɪs]	пункт обміну валют	a place where you can exchange foreign currency, but that does not provide any other banking services (Cambridge Dictionary)	
currency rate / exchange rate	['kʌr(ə)nɪ reɪt] [ɪks'tʃeɪndʒ reɪt]	курс валюти	the rate at which currency from one country can be bought or sold in the currency of another country (Cambridge Dictionary)	
debit	['debit]	стягати з поточного рахунка	to take or pay money out of a bank account, etc. (Cambridge Dictionary)	
deposit	[dɪ'pɒzɪt]	класти гроші на збереження в банк	to put something valuable, especially money, in a bank or safe (Cambridge Dictionary)	
interest	['ɪntrəst]	процентний прибуток	money that you earn from keeping your money in an account in a bank or other financial organization (Cambridge Dictionary)	

loose change	[lu:s tʃeɪn(d)ʒ]	розмінні монети	the coins that you have in your pocket or purse (Cambridge Dictionary)	
money transfer	[ˈmʌni ˈtrænsfɜ:(r)]	грошовий переказ	the transfer of funds from one bank account to another, either domestically or internationally (Wikipedia)	
note	[nəʊt]	купюра	a piece of paper money (Cambridge Dictionary)	
penny	[ˈpeni]	пенс (монета в 1 цент)	the smallest unit of money in the UK, of which there are 100 in a pound, or a small coin worth this much (Cambridge Dictionary)	
personal account	[ˈpɜ:s(ə)n(ə)l əˈkaʊnt]	персональний рахунок	a bank account for use by an individual for that person's own needs (Wikipedia)	
pound	[paʊnd]	фунт стерлінгів	the standard unit of money used in the UK and some other countries (Cambridge Dictionary)	
withdraw	[wɪðˈdrɔ:]	знімати гроші	to take or move out or back, or to remove (Cambridge Dictionary)	

Перебування в аптеці

Симптоми захворювання

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
cough	[kɒf]	кашель	to force air out of your lungs through your throat with a short, loud sound (Cambridge Dictionary)	
faint	[feɪnt]	запаморочення	to suddenly become unconscious for a short time, usually falling down (Cambridge Dictionary)	

fever	[ˈfi:və]	жар	a medical condition in which the body temperature is higher than usual (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
headache	[ˈhedeɪk]	головний біль	a pain you feel inside your head (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
runny nose	[ˈrʌni nəʊz]	нежить	the free discharge of a thin mucus fluid from the nose (<i>Wikipedia</i>)	
sleeplessness	[ˈsli:pləsnəs]	безсоння	the condition of not being able to sleep (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
toothache	[ˈtu:θeɪk]	зубний біль	pain caused by something being wrong with one of your teeth (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Види хвороб

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
allergy	[ˈælədʒɪ]	алергія	a condition that makes a person become sick or develop skin or breathing problems because they have eaten certain foods or been near certain substances (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
break	[breɪk]	перелом	the act or result of breaking (<i>Collins Dictionary</i>)	
dislocation	[ˌdɪsləʊˈkeɪʃ(ə)n]	вивих	an injury in which the ends of two connected bones separate (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
inflammation	[ɪnfləˈmeɪʃ(ə)n]	запалення	a red, painful, and often swollen area in or on a part of your body (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
influenza	[ɪnfləˈenzə]	грип	a common infectious illness that causes fever and headache (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Види лікарських засобів

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
antibiotic	[ˌæntɪbæɪˈɒtɪk]	антибіотик	a medicine or chemical that can destroy harmful bacteria in the body or limit their growth (Cambridge Dictionary)	
bandage	[ˈbændɪdʒ]	пов'язка	a long, narrow piece of cloth that is tied around an injury or a part of someone's body that has been hurt (Cambridge Dictionary)	
drops	[drɒps]	краплі	liquid medicine given in very small amounts (Cambridge Dictionary)	
febrifuge	[ˈfebrɪfjuːdʒ]	жарознижувальний засіб	any drug or agent for reducing fever (Cambridge Dictionary)	
ointment	[ˈɔɪntm(ə)nt]	мазь	a thick substance, usually containing medicine, that is put on the skin where it is sore or where there is an injury, in order to cure it (Cambridge Dictionary)	
painkiller	[ˈpeɪnkɪlə]	болезаспокійливий засіб	a drug that is used to reduce or remove physical pain (Cambridge Dictionary)	
pills	[pɪlz]	таблетки	a small solid piece of medicine that a person swallows without chewing (Cambridge Dictionary)	

Розваги у сфері подорожей

Перебування на пляжі. Інвентар на пляжі

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
bask in the sun	[bɑːsk ɪn ðə sʌn]	грітися на сонці	to lie or sit enjoying the warmth especially of the sun (Cambridge Dictionary)	
beach chair	[biːtʃ ˈtʃeə]	пляжне крісло	a light chair for taking to the beach, especially one that folds up (Cambridge Dictionary)	

beach umbrella	[bi:tʃ ʌm'brelə]	велика пляжна парасолька	a large umbrella used as a sunshade on the beach (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
flip flops	[flɪp flɒps]	сланці	a type of open shoe, often made of rubber, with a V-shaped strap that goes between the big toe and the toe next to it (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
lay out	[leɪ 'aʊt]	полежати на сонці, позасмагати	reclining or sunbathing outside, especially on the sand and near the water (<i>idiomdictionary</i>)	
parasol	['pærəsəl]	невелика парасолька (від сонця)	an umbrella used for protection against the sun, sunshade (<i>Collins Dictionary</i>)	
sun cream	[sʌn kri:m]	сонцезахисний крем	a substance that you put on your skin to protect it from being burned by the sun (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sun hat	[sʌn hæʔ]	крислатий капелюх від сонця	a hat to protect your head from the sun (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sunbathe	['sʌnbeɪð]	засмагати	to sit or lie in the sun in order to make your skin darker (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sunglasses	['sʌŋglɑ:sɪz]	сонцезахисні окуляри	dark glasses that you wear to protect your eyes from bright light from the sun (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sunshade	['sʌnʃeɪd]	сонячний навіс	a larger folding frame of this type that you put into the ground to form an area that is sheltered from the light of the sun (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
swim suit	[swɪm su:t]	купальний костюм	a woman's one-piece swimming garment that leaves the arms and legs bare (<i>Collins Dictionary</i>)	

Пляжні розваги

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
banana boating	[bəˈnɑːnə ˈbəʊtɪŋ]	катання на «банані»	a recreational activity where people ride inflatable banana-shaped boats while being towed by a motorized water vehicle such as a jet ski or speedboat (<i>FruitFaves</i>)	
jet skiing	[ˈdʒet ˈskiːɪŋ]	катання на водних мотоциклах	the activity of using a Jet Ski to travel across water (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
parasailing	[ˈpærəˌseɪlɪŋ]	парасейлінг (політ на водному парашуті)	a sport in which you wear a parachute and are pulled behind a motor boat in order to sail through the air (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
scuba diving	[ˈskuːbə ˈdaɪvɪŋ]	підводне плавання з кисневим балоном	the sport of swimming underwater with special breathing equipment (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
snorkeling	[ˈsnɔːkəlɪŋ]	сноркелінг (підводне плавання з дихальною трубкою)	the activity of swimming while using a snorkel (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Перебування у горах. Список необхідного інвентарю для подорожей у горах

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
first aid supplies	[fɜːst eɪd səˈplaɪz]	необхідний запас медичних препаратів та матеріалів для надання першої допомоги	a box or bag containing basic medical equipment such as bandages and antiseptic cream (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
hiking backpack	[ˈhaɪkɪŋ ˈbækræk]	дорожній рюкзак	a backpack designed for use on the trail (<i>Wikipedia</i>)	

hiking boots	[ˈhaɪkɪŋ buːts]	трекінгові черевики	a type of strong boot that covers the foot and ankle, designed for long walks in the countryside (Cambridge Dictionary)	
navigation tools	[næviˈgeɪʃ(ə)n tuːlz]	інструменти навігації	instruments or technologies that help tourists determine their present position, speed, direction, and plan their route to a destination (Wikipedia)	
sleeping-bag	[ˈsliːpɪŋ bæɡ]	спальний мішок	a large, thick bag for sleeping in, especially when you are sleeping outside, for example in a tent (Cambridge Dictionary)	
sleeping pad	[ˈsliːpɪŋ pæd]	туристичний килимок	a lightweight pad commonly used in camping and hiking (Wikipedia)	
tent	[tent]	намет	a shelter made of canvas or a similar material and supported by poles and ropes, that you can fold up and carry with you (Cambridge Dictionary)	
thermal underwear	[ˈθɜːm(ə)l ˈʌndəweə]	термобілизна	underwear designed to retain body heat in cold temperatures (Collins Dictionary)	
trekking poles	[ˈtrekɪŋ pəʊlz]	трекінгові палиці	a specially designed long stick, often made of metal and used in a pair, that gives you support when you are walking (Cambridge Dictionary)	

Розваги у горах

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
glamping	[ˈglæmpɪŋ]	глемпінг (кемпінг із зручностями)	a type of camping that is more comfortable and luxurious than traditional camping. The word is a mixture of 'glamorous' and 'camping' (Cambridge Dictionary)	

ice skating	[aɪs 'skeɪtɪŋ]	катання на ковзанах	the sport or activity of moving on ice, wearing ice skates (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
mountain climbing	['maʊntɪn 'klaɪmɪŋ]	альпінізм	the sport of climbing on rocks or in mountains, or on specially designed walls inside or outdoors (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
skiing	['ski:ɪŋ]	катання на лижах	the activity or sport of moving on skis (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
sledding	[sledɪŋ]	катання на санчатах	a riding or carrying on a sled (<i>Collins Dictionary</i>)	
snowboarding	['snəʊbɔ:rdɪŋ]	катання на сноуборді	the activity or sport of moving over snow using a snowboard (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
trekking	['trekɪŋ]	сходження на гору без спорядження	the activity of walking long distances on foot for pleasure (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
tubing	['tju:brɪŋ]	катання на надувних санях (тюбах) по снігу або воді	the activity of moving over water or snow sitting on a plastic or rubber ring full of air (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

Інші види розваг

Термін	Транскрипція	Переклад	Пояснення	Зображення
boat trip-tours	[bəʊt trɪp tuə]	поїздки на катері	a trip in a boat (<i>Collins Dictionary</i>)	
go camping in the woods	[gəʊ 'kæmpɪŋ ɪn ðə wʊdz]	вирушити у похід у ліс	pitching your tent deep in the woods, far away from the usual amenities of a set-aside campground (<i>LonelyPlanet</i>)	
go dancing	[gəʊ 'da:nsɪŋ]	піти на дискотеку	to go to a place where people dance for entertainment (<i>Cambridge Dictionary</i>)	

go shopping to the local market	[gəʊ 'ʃɒpɪŋ tu: ðə 'ləʊk(ə)l 'mɑ:kɪt]	ходити за покупками на місцевий ринок	visiting a place where buyers and sellers come together to exchange goods and services within a specific geographic area (<i>ncesc</i>)	
jeep safaris	[dʒi:p sə 'fa:rɪz]	експедиція на джипі по пустелі	adventure tours that involve outdoor driving on land (<i>IndiaTourismPoint</i>)	
kayaking	['kaɪækɪŋ]	каякінг (веслування на байдарках)	the activity of travelling in a kayak (<i>Cambridge Dictionary</i>)	
quad biking	[kwɒd 'baɪkɪŋ]	катання на квадроциклах	the activity of riding a quad bike or all-terrain vehicle (ATV) (<i>OffRoadRoast</i>)	
see sights and landmarks / museums and historic areas	[si: saɪts ənd 'lændmɑ:ks] [si: mju: 'ziəmz ənd hɪ'stɒrɪk 'eəriəz]	побачити визначні місця / музеї та історичні місця	the activity of visiting and exploring various tourist attractions and points of interest (<i>HiNative</i>)	
zip-line	[zip laɪn]	зіплайн (швидкісний спуск по тросу)	a long thick wire attached between two points, one higher than the other, that you can move along quickly while hanging from a small wheel, as entertainment or as a way of travelling above and across something (<i>Cambridge Dictionary</i>)	